

ISSN: 2791-7290

LOTUS
INTERNATIONAL JOURNAL OF
LANGUAGE AND TRANSLATION STUDIES

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
YABANCI DİLLER YÜKSEKOKULU

CİLT/VOLUME: 2
SAYI/ISSUE: 1
HAZİRAN/JUNE
2022

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
YABANCI DİLLER YÜKSEKOKULU

LOTUS

*INTERNATIONAL JOURNAL OF LANGUAGE AND TRANSLATION
STUDIES*

ULUSLARARASI DİL VE ÇEVİRİ ÇALIŞMALARI DERGİSİ

ISSN: 2791 -7290

*CİLT/VOLUME: 2, SAYI/ISSUE: 1
HAZİRAN/JUNE, 2022*

LOTUS

INTERNATIONAL JOURNAL OF LANGUAGE AND TRANSLATION STUDIES

CİLT/VOLUME: 2, SAYI/ISSUE: 1

Haziran/June, 2022

ISSN: 2791-7290

Sahibi/ Owner

Selçuk Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu adına
Owner on Behalf of Selcuk University
Prof. Dr. Ahmet Kazım ÜRÜN

Editör/Editor

Prof. Dr. Onur KÖKSAL

Editör Yardımcısı/Editorial Assistant

Dr. Öğr. Üyesi Nuray PAMUK ÖZTÜK
Araş. Gör. Beyza Nur ZORLU

Yayın Kurulu/ Editorial Board

Prof. Dr. Arif Sarıçoban, Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Dinçay Köksal, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. İsmail Hakkı Mirici, Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Demirezen, Ufuk Üniversitesi
Prof. Dr. Muharrem Tosun, Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Abdelbaset Ahmed Marshdeh, Al al-Bayt University, Jordan
Prof. Dr. Gölge Seferoğlu, California State University, ABD
Prof. Dr. Huang Renwei, Shanghai Academy of Social Sciences, China
Assoc. Prof. Dürdane Hümbetova, Azerbaycan Bilim Merkezi, Azerbaycan

Dil Editörleri/Language Editors

Arapça/Arabic: Doç. Dr. Mustafa İsmail DÖNMEZ
İngilizce/English: Dr. Öğr. Üyesi Mustafa DOLMACI
Rusça/Russian : Dr. Öğr. Üyesi Ruşen RAMİZOĞLU
Almanca/German: Öğr. Gör. Dr. M. Dudar CANLI

Bu Sayının Alan Editörleri/Section Editors of This Issue

Doç. Dr Betül CAN
Dr. Öğr. Üyesi Nurchihan YÖRÜK
Dr. Öğr. Üyesi Nuray DÖNMEZ
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa DOLMACI
Öğr. Gör. Dr. Osman ÖZDEMİR

İletişim/Contact

Selçuk Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu Akademi Mah. Alaaddin Keykubat Yerleşkesi Selçuklu-Konya
Tel: 0(332) 241 00 41/33173 e-Posta: selcuklotus@gmail.com
Makale göndermek için <http://lotus.selcuk.edu.tr/>

LOTUS

INTERNATIONAL JOURNAL OF LANGUAGE AND TRANSLATION STUDIES

CİLT/VOLUME: 1, SAYI/ISSUE: 2
ARALIK/DECEMBER, 2021
ISSN: 2791 -7290

Danışma Kurulu / Scientific Committee

Prof. Dr. Abdulvahit Çakır, Gazi Üniversitesi

Prof. Dr. Abed Elrahim Azzam Marashdeh Ajloun
National University, Jordan

Prof. Dr. Ali Mohammed Almashhor, King Saud
University

Prof. Dr. Ali Tilbe, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi

Prof. Dr. Arif Sarıçoban, Selçuk Üniversitesi

Prof. Dr. Badr Nasser Saleh Aljabr, Imam Mohammad
Ibn Saud Islamic University

Prof. Dr. Bahar Güneş, Ankara Sosyal Bilimler
Üniversitesi

Prof. Dr. Betka Salim Muhamed , Khider University,
Biskra, Algeria

Prof. Dr. Bülent Kırmızı, Osmaniye Korkut Ata
Üniversitesi

Prof. Dr. Djamel Sadna, Batna Unibersitesi, Cezayir

Prof. Dr. Ghazi Abuhakema, College of Charleston

Prof. Dr. Gülsev Pakkan, Selçuk Üniversitesi

Prof. Dr. Hacer Hande Uysal Gürdal, Hacettepe
Üniversitesi

Prof. Dr. İsmail Çakır, Ankara Sosyal Bilimler
Üniversitesi

Prof. Dr. İsmail Hakkı Mirici, Hacettepe Üniversitesi,
Türkiye

Prof. Dr. Kadid Dieb, Université Freres Mentouri
Constantine, Algeria

Prof. Dr. Kadriye Dilek Bacanak, Gazi Üniversitesi

Prof. Dr. Khaled Shaalan, The British University in Dubai

Prof. Dr. Mahmut Kafes, Selçuk Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet Takkaç, Atatürk Üniversitesi

Prof. Dr. Meriem Sahli, Al Akhawayn University

Prof. Dr. Mohamed Bounejma, Al Akhawayn University

Prof. Dr. Muhammet Hekimoğlu, Ankara Hacı Bayram
Veli Üniversitesi

Prof. Dr. Muhammet Koçak, Gazi Üniversitesi

Prof. Dr. Muharrem Tosun, Sakarya Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Murat Hişmanoğlu, Uşak Üniversitesi

Prof. Dr. Musa Yıldız, Gazi Üniversitesi

Prof. Dr. Nuray Alagözlü, Hacettepe Üniversitesi

Prof. Dr. Omar Mehdioui, Moulay Ismail University

Prof. Dr. Ravshan H. Maksudov, Fergana State Iniversity,
Uzbekistan

Prof. Dr. Soumia Ennaciri, Al Akhawayn University

Prof. Dr. Sun Yinggang, Zhejiang University, China

Prof. Dr. Tahir Balcı, Çukurova Üniversitesi

Prof. Dr. Zhang Hua, Beijing Language and Culture
University, China

Prof. Dr. Turan Paker, Pamukkale Üniversitesi

Assoc. Prof. Ahmed Tama Halabi, Qatar
University, Doha

Assoc. Prof. PaedDr. Silvia Barnová, DTI University,
Slovakya

Assoc. Prof. Leyla Aliyeva, Bakü Slavyan Üniversitesi,
Azerbaycan

Assoc. Prof. Li Xiaoli, Beijing Language and Culture
University, China

Assoc. Prof. Mahrous Borayyek, Qatar University, Doha

Assoc. Prof. Mohamad Zetan, Abdulmalik Saadi
University, Morocco

Assoc. Prof. Tamar Dolidze, Batumi State Maritime

Doç. Dr. Abdussamed Yeşilıdağ, Kırıkkale Üniversitesi	Academy Üniversitesi
Doç. Dr. Arif Bakla, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Didem Yılmaz, Erciyes Üniversitesi
Doç. Dr. Abdussamed Yeşilıdağ, Kırıkkale	Dr. Öğr. Üyesi Eda Duruk, Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Ayşe Atıcı Arayancan, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Emad Abdelbaky Aly, Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi
Doç. Dr. Cemal Çakır, Gazi Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Elif Kemalođlu, Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
Doç. Dr. Ceyhun Yükselir, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Emine Eda Ercan, Necmettin Erbakan Üniversitesi
Doç. Dr. Fatma Kalpaklı, Selçuk Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Erdem Akbaş, Erciyes Üniversitesi
Doç. Dr. Gürhan Kırılın, Ankara Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Fatih Güngör, Afyon Kocatepe Üniversitesi
Doç. Dr. İrfan Tosuncuođlu, Karabük Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Feyza Görez, Erciyes Üniversitesi
Doç. Dr. İnci İnce Erdođdu, Ankara Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Gonca Ünal Chiang, Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Kürşat Cesur, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Görsev Sönmez, Biruni Üniversitesi
Doç. Dr. Meryem Nakibođlu, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Hümsset Seçkin, Akdeniz Üniversitesi
Doç. Dr. Oya Tunaboşlu, Süleyman Demirel Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Mevlüt Kula, Selçuk Üniversitesi
Doç. Dr. Özkan Kırmızı, Karabük Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Nesrin Şevik, Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi
Doç. Dr. Senem Ceylan, Dokuz Eylül Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Nihat Yavuz, Çukurova Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Sevinç Arı, Marmara Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Nuray Dönmez, Selçuk Üniversitesi
Asst. Prof. Abderrahim Rachdi, Mohammed V University, Morocco	Dr. Öğr. Üyesi Nurcan Kalkır, Erciyes Üniversitesi
Asst. Prof. İbrahim Amer, Qatar University, Doha	Dr. Öğr. Üyesi Nurcihan Yörük, Selçuk Üniversitesi
Asst. Prof. Mahmoud Al-Ashiri, Georgetown University	Dr. Öğr. Üyesi Özge Gümüş, Adıyaman Üniversitesi
Asst. Prof. Manel Bel haiza Larribi, Higher Institute of Arts and Crafts in Gafsa- University of Gafsa, Tunisia	Dr. Öğr. Üyesi Pınar Turan Özdemir, Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Abduljawad Alhrdan, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Selin Tekeli, Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Çekiç, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Serhan Dindar, Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Önal, Süleyman Demirel Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Suna Akalın, Atatürk Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ahmed Halil, Selçuk Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Şerafettin Yıldız, Selçuk Üniversitesi
Dr. Ogr. Uyesi Ahmed Shaikh Husayn, Kilis 7 Aralık Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Ümmügülsüm Albiz, Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ayla Akın, Kırıkkale Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Yalçın Yunus, Kafkas Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Bengü Aksu, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Zafer Ceylan, Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Devrim Höl, Pamukkale Üniversitesi	Dr. Anil Kumar, Singhanian University, India
	Dr. Beisenbayeva Lyazzat Zhumabekovna, L.N Gumiliev

Dr. Nancy Ackles, University of Washington, USA

Dr. Taha Rajab, Durham University

Eurasian National University, Kazakhstan

Dr. Kenneth Ayouby, Wayne State University, USA

Dr. Luminia Diaconu, The Academy of Economic Studies, Moldavia

Dr. Victoria LEvinskaya, Team University

Elena Volkova, University of Exeter

Editörden;

Değerli okurlarımız;

LOTUS International Journal of Language and Translation Studies olarak 2022 yılı birinci sayısı ile sizlerle buluşmaktan büyük mutluluk duyuyoruz. Yeni sayımızla birlikte DergiPark'ta yer alıyor olmak bizim için ayrı bir mutluluk kaynağı. Türkiye'deki dil ve çeviribilim çalışmalarına nicelikten öte nitelik odaklı, özgün ve bilimsel eserlerle katkıda bulunmayı; DergiPark aracılığı ile de araştırmacılarımızın çalışmalarını daha geniş kitlelere ulaştırmayı hedeflemekteyiz.

Bu sayımızda dört araştırma makalesi, bir inceleme makalesi, bir çeviri makale ve bir kitap incelemesi yer almaktadır. Araştırmaları ile dergimizin bu sayısına katkı sağlayan değerli bilim insanlarına, ülkemizin farklı üniversitelerinde görev yapmakta olup değerli zamanlarını ayırarak görüşlerini bizimle paylaşan hakemlerimize, derginin yayım hazırlıklarında özveri ile çalışan editör yardımcılarımıza ve yayın kurulumuza teşekkürlerimi sunuyorum.

Keyifli okumalar dilerim.

Editör

Prof. Dr. Onur KÖKSAL

Haziran 2022

TARANDIĞIMIZ İNDEKSLER/INDEXES AND PLATFORMS

LOTUS

INTERNATIONAL JOURNAL OF LANGUAGE AND TRANSLATION STUDIES

CİLT/VOLUME: 2, SAYI/ISSUE: 1
HAZİRAN/JUNE, 2022
ISSN: 2791-7290

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Gülşen MEMMEDLİ

İNGİLİZCEDE VE AZERBAYCAN TÜRKÇESİNDE ŞİİRSEL METİNLERDE BENZER KAVRAMLARA DAYALI METAFORLAR

1-11

METAPHORS BASED ON SIMILAR CONCEPTS IN ENGLISH AND AZERBAIJANI POETIC TEXTS

Saad Alyamam VAFAIBAAJ

TERCÜMEDE KÜLTÜREL REFERANSLARIN İŞLENMESİ: ZEİN DÜĞÜNÜ ÖRNEĞİ

12-32

TREATING CULTURAL REFERENCES IN TRANSLATION: THE WEDDING OF ZEIN AS AN EXAMPLE

Milad MİRAKİ , Nima NOUSHMAND

TRANSLATION TODAY: AUDIOVISUAL TRANSLATION IN FOCUS

33-37

İbrahim GÜNAYDIN

ALEGORİ SÖZCÜĞÜNÜN OTANTİSİTESİNİN HERMENEUTİK ÇÖZÜMLEMESİ

38-58

HERMENEUTIC ANALYSIS OF THE AUTHENTICITY OF THE WORD OF ALLEGORY

Burcu GÖKGÖZ KURT

ÇEVİRİ EĞİTİMİNDE SÜREÇ ODAKLI YAKLAŞIM

59-65

THE PROCESS-ORIENTED APPROACH IN TRANSLATION TRAINING

İlknur ÜLKER MERMER

TÜRKİYE'DEKİ YABANCI DİL OLARAK İNGİLİZCE ÖĞRETİMİ SINIFLARINDA ÖĞRETMEN SORULARI: NİTEL ARAŞTIRMA ÖRNEĞİ

66-81

TEACHER QUESTIONS IN TURKISH EFL CLASSROOMS: A QUALITATIVE STUDY

Zekiye SEİS

ÇEVİRİ EDEBİ ESERLERDE ETİK SORUNLAR: İNTİHAL

82-101

ETHICAL PROBLEMS IN TRANSLATED LITERARY WORKS: PLAGIARISM

İNGİLİZCEDE VE AZERBAJCAN TÜRKÇESİNDE ŞİİSEL METİNLERDE BENZER KAVRAMLARA DAYALI METAFORLAR

Gülşen MEMMEDLİ¹

Makale Bilgileri/ Article info

Makalenin Türü : Araştırma Makalesi
Article Type : Research Article
Geliş Tarihi / Date Received: 08.05.2022
Kabul Tarihi / Date Accepted: 16.06.2022
Yayın Tarihi / Date Published: 27.06.2022

Makale Künyesi/To cite this article:

MEMMEDLİ, G. (2022). İngilizcede ve Azerbaycan Türkçesinde Şiirsel Metinlerde Benzer Kavramlara Dayalı Metaforlar. *LOTUS International Journal of Language and Translation Studies*, 2(1), 1-11.

Öz

Şiirsel metinlerin doğasında var olan belirsizliğin algılanması ve yorumlanması çok karmaşık bir süreçtir ve dilsel çerçevenin ötesine geçip belirli düşünme modellerine dayanır. Üslupbilim, edebî ve edebî olmayan metinlerde dil aracılığıyla anlamın yaratılmasını inceler. Edebî metinlerin temel özelliği olarak, sanatsal ifade araçları sadece dil yapılarına değil, aynı zamanda düşünce ve düşünce biçimlerine de bağlıdır. Metaforlaşma, kavramsal metafor teorisine göre iki alan bilgisi yapıları arasındaki etkileşim sürecine dayanır; kaynak alan (source domain) ve hedef alan (target domain). Hakkında daha fazla bilgiye sahip olduğumuz kaynak alan hedef alanla ilgili algımızı şekillendirmede kilit bir rol oynar. Kaynak alan için temel bilgi noktası insanların çevre ile olan ilişkisi olup, dünyayı algılayarak yaşadıkları deneyimler büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle, kavramsal alan, insan deneyimlerinin sistematik organizasyonundan doğar. Kavramsal metaforlar sadece dil ve düşüncede değil, toplumsal gerçeklikte de oluşur. Bu kavramsal metaforlar, farklı kültürel modellerin ortaya çıkmasında da önemli bir rol oynamaktadır. Bu anlamda aynı kavramların farklı halkların dillerinde farklı ya da benzer kavramlarla ifade edilmesi sadece dillerin değil; kültürlerin de karşılaştırılmasına olanak sağlamaktadır. Makale, Azerbaycan ve İngiliz manzum metinlerinden seçilen çeşitli örnekler temelinde şiir dilinde soyut zaman ve aşk kavramlarının gelişme biçimlerini ele almaktadır.

Anahtar Kelimeler: metafor, kavramsal, zaman, aşk, duygu.

METAPHORS BASED ON SIMILAR CONCEPTS IN ENGLISH AND AZERBAIJANI POETIC TEXTS

Abstract

The perception and interpretation of the ambiguity inherent in poetic texts is a very complex process, and goes beyond the linguistic framework and relies on specific models of thinking. Stylistics studies the creation of meaning through language in literary and non-literary texts. As the main feature of literary texts, the expressive means depend not only on language structures, but also on thought and thought forms. According to the conceptual metaphor theory, conceptualization is based on the interaction process between two content knowledge structures; source domain and target domain. The source domain, about which we know more, plays a key role in shaping our perception of the target domain. The main base of knowledge for the source domain, which is people's relationships with the environment, and their experiences while perceiving the world are of great importance. Thus, the conceptualization arises from the systematic organization of human experience. In other words, conceptual metaphors occur not only in language and thought, but also in social reality. These conceptual metaphors also play an important role in the emergence of different cultural models. In this sense, expressing the same notions with different or similar concepts in the languages of different peoples allows us to compare both languages and cultures. The article deals with the development of abstract concepts of time and love in the language of poetry based on various examples selected from Azerbaijani and English poetic texts.

Keywords: metaphor, conceptual, time, love, emotion

¹ Azerbaycan Diller Üniversitesi doktora öğrencisi, aliyevagulshan@gmail.com ORCID ID: 0000-0002-3889-8421

Giriş

Geçen yüzyılın sonundan itibaren özellikle bilişsel dilbilim ve psikodilbilim alanlarında yapılmış önemli araştırmalar (Gibbs, 1994; Lakoff ve Johnson, 1980; Kövecses, 2000) metaforların sadece bir dil birimi olmakla kalmayıp insanların günlük yaşamda düşünme, ilişki kurma ve hayal etme yeteneklerine rehberlik eden özel bilişsel haritalar olduğunu göstermektedir.

Başka bir deyişle, metaforlar, ad aktarmaları vb. iki nesne arasında önceden bilinmeyen bir bağlantı keşfedildiğinde ortaya çıkar ve zamanla kitlesel kullanım sonucunda dilde bir klişe haline gelebilir. Bu ifadeler otomatik ve bilinçsiz bir şekilde kullanılsa da nesillerin bilinçaltında bütün bir milletin düşünce tarzını ve değerlerini oluşturur.

Kültür ve dilin etkileşimi sorunu dilbilimcilerin yanı sıra etnologların, sosyo-dilbilimcilerin, coğrafyacılardan, farklı halklar ve kültürler arasındaki iletişimi inceleyen araştırmacıların ve kültür bilimcilerin odak noktasında olmuştur. Kültürel çalışmalarda dil, millet kodunun ve milli kültürün hem yaratıcı hem de koruyucu unsurudur. Metaforik ifadelerin özünü inceleyerek kültür ve dilin etno-millî özelliklerini ortaya çıkarmak mümkündür.

1. Şiirsel Soyut Kavramlar

Aristoteles, T. Adorno, J. Viko, J.-P. Sartre, F. Nietzsche gibi filozoflardan en modern döneme kadar birçok araştırmacı, dünyanın metaforik anlayışını, dil, düşünce ve kültürel faktörlerin etkileşimini inceleyerek bazı sorulara cevap bulmaya çalışmıştır. Bu çalışmalarda dil ve kültür birbiriyle ilişkili iki kavram olarak ele alındığından metafor sadece bir dil birimi - sanatsal ifade aracı olarak değil, aynı zamanda ulusal ve kültürel mirasın dilsel bir ifadesi olarak da ele alınmaktadır.

Metafor ve ad aktarması gibi sanatsal ifade araçlarını farklı dillerin malzemelerine dayanarak karşılaştırmalı olarak inceleyen çoğu bilim insanı, kültürün dil üzerindeki etkisine ve mecazi dil ve metaforik ifadelerin kullanımında kültürün önemine dikkat çeker.

Bilişsel dilbilim başta olmak üzere araştırmalarda popüler ve sıklıkla kullanılan kavramsal metaforların incelenmesi ve bunların Azerbaycan Türkçesi ve İngilizce edebi metinler temelinde karşılaştırmalı analizi bunu gerekli kılmaktadır. Bazen aynı kavramsal metafor iki farklı dilde benzer metaforik ifadelerle ifade edilse bile bu ifadelerin ait oldukları dili konuşanların kültürel ve zihinsel değerlerini ve ideolojilerini yansıttığını söylemek

---

mümkündür. Çünkü metafor ile halkın kültürü arasındaki bağlantı, etkileşim hem dilde hem de insanların düşünme biçiminde kendini gösterebilmektedir.

Kavramsal metafor kuramı, metaforu araştırma nesnesi haline getiren çeşitli alanlardaki en önemli çalışmalardan biridir. Geçen yüzyılın sonlarında Lakoff ve Johnson öncülüğünde çalışılan ve "Metaphors We Live By" (1980) kitabının yayınlanmasından sonra daha da popüler hale gelen kavramsal teori, geleneksel teorisyenlerin aksine, şiirsel metaforların altında yatan yasaların dilde değil, düşüncede aranması gerektiğini vurgular. Bu teori, metaforların günlük konuşmada sıklıkla kullanıldığını ve insanların iletişimini, davranışlarını ve düşüncelerini şekillendirdiğini iddia eder. Kavramsal metafor teorisine göre, insanlar soyut kavramlar hakkında konuşurken, somut kavramlar hakkında sahip oldukları bilgileri kullanırlar. Böylece belirli bir kaynak alana ilişkin bilginin soyut bir hedef alana aktarılması sonucunda çeşitli metaforlar ortaya çıkar.

1.1 Şiirsel Metinlerde Zaman Kavramı

Şiirsel metinlerde mecazlı betimlemenin temel araçlarından birinin aşk, zaman, mutluluk, yaşam ve ölüm gibi soyut kavramların anlatımı olduğu bilinmektedir.

Örneğin, modern İngilizcedeki "zaman paradır" kavramsal metaforu, zamanla ilgili ifadelerin çoğunun para ile ilgili kelime ve cümlelerden oluşması gerçeğine dayanmaktadır. Böylece waste time (zaman harcamak), save time (zamandan tasarruf etmek), give time (zaman vermek), lose time (zaman kaybetmek) gibi ifadeler İngiliz kültüründe zamanın değerli bir şey ve sınırlı bir kaynak olarak görüldüğünü göstermektedir. Bu nedenle, "zaman paradır", "zaman sınırlı kaynaktır", "zaman değerli bir maddedir" gibi kavramsal metaforlar, günlük konuşmalarda soyut zaman kavramını kavramsallaştırmak için bir temel oluşturur.

It's bad enough wasting time without killing it. (Zamanı öldürmeden onu harcamak yeterince kötü). [Juster N., 1961, 17]

For townfolk have no time to grow, they have no time to waste. (Kasaba halkının büyüyecek zamanı yok, kaybedecek zamanı yok).[Paterson, A. B., 2007, s.23]

Gelişmiş ülkelerde insanlar için daha değerli bir kavram olan zamanı yönetmek adına çeşitli stratejiler geliştirilmiş olsa da, modern dünyada işin ve ona harcanan zamanın karşılığında para kazanılması böyle bir kavramın tüm kültürler ve halklar için benzer olmasına neden olmuştur. İngilizlerin karakterinin rasyonelliği ve zamanın bir amaca ulaşmak için kullanılan

---

bir kaynak olarak görülmesi İngilizcede "zaman paradır" kavramına yansımıştır. Azerbaycan Türkçesinde vaxt sərf etmək (vakit harcamak), vaxt keçirmək (vakit geçirmek), vaxt ayırmaq (vakit ayırmak), vaxt öldürmək (zaman öldürmek), vaxt itirmək (vakit kaybetmek), gibi ifadeler "zaman değerli maddedir" ve "zaman sınırlı bir kaynaktır" kavramsal metaforlarının varlığını gösterir.

Vaxtını almasın nə toy, nə də yas,

Gurlayan səsinlə "irəli!" haykır.[İsaxanlı, H., 2008, s.111]

(Ne düşün ne yas vaktini almasın, kükreyen sesinle "İleri!"haykır.)

Özellikle bu anlamda Azerbaycan Türkçesinde zaman ve vakit (vaxt) kavramları arasında fark vardır. Yani zaman daha uzun, vakit (vaxt) daha kısa ve sınırlıdır. Ayrıca Azerbaycan Türkçesinde "zaman paradır" kavramı baskın olmasa da bu kavrama dayalı şiirsel metaforlara rastlamak mümkündür:

Gör bir nə tez xərclədim günləri manat kimi,

Əvəzində nə aldım – heç xəbərim olmadı. [Rövşən R., 2021, s. 152]

(Bak ne çabuk harcadım günleri manat gibi, karşılığında ne aldım – hiç haberim olmadı.)

Xərclədim gəncliyi qara pul kimi

Yerini bilmədən, əsirgəmədən. [Kürçaylı Ə. 2004, 195]

(Harcadım gençliğimi kara para gibi, yerini bilmeden, esirgemedem)

Soyut kavramlardan bahsederken kavramsal metaforlarla duyguların dilsel anlatımı konusuna değinmek gerekir. Şiirsel metinlerde, özellikle üslupsal tonlarda, duygusal bir etki yaratmak için kullanılan sanatsal ifade araçları genellikle duyguların tasvirinden oluşur. Z. Kövecses duyguların aynı olmadığına, dilde her duygu için farklı yoğunluklar ifade eden kelimelerin bulunduğuna dikkat çekiyor. İngilizcede yaygın ve temel duygular anger/öfke, sadness/üzüntü, fear/korku, joy/neşe, and love/sevgi'dir. Yazar, duyguların isimlerinden bahsetmekte ve diğer duyguların dikey hiyerarşide bu temel duyguların orta seviyeyi oluşturduğu alt veya üst konumlarda yer aldığını belirtmektedir [Kövecses Z., 2000, s.3].

1.2 Şiirsel Metinlerde Aşk Kavramı

Aşk - tüm zamanlarda şiirlerin odak noktasında bulunan ve en çok anlatılan duygulardan biridir. Bazıları aşktan delirdiler, bazıları dertlerine derman buldular, acı çektiler veya mutluluğa ulaştılar. Şiirsel metaforlarda aşktan acı çekmek, eski çağlardan beri şiirde daha baskın bir kavram olarak anlatılmıştır. İngilizce şiir metinlerinin analizinde karşımıza çıkan aşkla ilgili kavramsal metaforlar arasında en yaygın olanı aşk-hastalık, aşk-acı, aşk-ateş vb.dır. İngilizcede aşkla ilgili kavramsal metaforların çoğu, Azerbaycan Türkçesinde de kullanılan kavramların aynısını yansıtmaktadır. Böylece Lakoff, Turner, Gibbs, Kövecses ve diğerleri İngilizcede aşkla ilgili kavramsal metaforların gelişimini ve bu metaforların farklı kültürler için ne kadar evrensel veya benzersiz olduğunu araştırmışlardır. Azerbaycan Türkçesi ve İngilizce şiirsel metinlerde sevgiyle ilgili metaforlar arasında en yaygın olanı “aşk yangınıdır” ve “aşk ışıktır” kavramlarıdır.

Bir gecə yatmışdım qəmli, mükəddər.

Qəlbimi sıxırdı sonsuz fikirlər.

Birdən Günəş doğdu, açıldı səhər,

Baxdı gözlərimə o qumral gözlər. [İsaxanlı, H., 2008, s.40]

(Bir gece hüznle uyudum, sonsuz düşünceler kalbimi ele geçirdi. Aniden güneş doğdu, sabah açıldı, o kumral gözler gözlerime baktı.)

Şiirde hüzn geceyle, mutluluk gündüzle kıyaslanarak “aşk ışıktır” kavramsal metaforundan yola çıkılmıştır. Bu şiiri, şafağı ve sabah gün doğumunu gören bir âşığın sevincinin tarifi olarak anlamak mümkündür. İngilizcede "aşkın alevleri" ifadesi şiirsel metinlerde de yaygın bir ifadedir. Aşkın ışık, ateş ve alev gibi imgelerle karşılaştırılması her iki dilin şiirsel örneklerinin özelliğidir.

This dog only, waited on,

Knowing that when light is gone

Love remains for shining. [Browning. E. B., 1902, 169]

(Sadece bu köpek, bekledi, bunu bilerek. Işık gittiğinde aşk parlamak için kalır)

Ancaq mənim sevgim bir halda dursun

Sönməsin könlümün ilk məhəbbəti! [İsaxanlı, H., 2008, s.196]

(Ama bırak aşkım dursun kalbimin ilk aşkı hiç ölmesin!

Bir od düşdü buluduna,

Yandı könül eşq oduna. [İsaxanlı, H., 2008, s.187]

(Bulutun üzerine bir ateş düştü, aşkın ateşinde yanmış yürek.)

Azerbaycan Türkçesinde sevgi ve aşk (eşq) duygularını karşılaştırarak Z. Kövecses'in bahsettiği duygu skalasını uyguladığımızda sevgiyi genel bir temel duygu, aşkı daha keskin bir duygu olarak değerlendirebiliriz. Bu nedenle "aşk ateştir" kavramı, sevgiden çok aşkı tanımlamak için kullanılır. Mesela,

Ey nazlı nigar, sən mənim eşqim, həvəsim sən,

Eşq atəşidir can verən insanə deyirlər.[İsaxanlı, H., 2008, s.143]

(Ey nazlı nigar, sen benim aşkım, tutkumsun, aşkın ateşidir insana can veren derler.)

İngilizce ve Azerbaycan Türkçesinde şiir metinlerinde aşkla ilgili sıkça kullanılan bir diğer kavramsal metafor da "aşk hastalığıdır" kavramıdır.

Love is a sickness full of woes,

All remedies refusing; [Daniel S. 2004, 13]

(Aşk dertlerle dolu bir hastalıktır, tüm çareleri reddeden;)

İngiliz edebiyatından alınan bu örnekte "aşk bir hastalıktır" ifadesi açıkça kullanılmış ve dizeler bu kavramsal metafora dayanmaktadır. Azerbaycan edebiyatından seçilen aşağıdaki manzum metinde şair aynı kavramsal metaforu kapalı bir şekilde kullanmış ve bu kavramdan hareketle okuyucunun anlayacağı bir şiir oluşturmuştur.

Zalım sevgi bir gör sənə neylədi,

belə zalım əcəl yoxdu, dərd yoxdu.

Qaralır qolunda peyvənd yerləri,

mənim balam, sevgidən peyvənd yoxdu.[Rövşən, R., 2017, 134]

(Zalim aşk bir bak sana ne yaptı, böyle zalim ecel yok, dert yok.

Kararıyor kolunda aşş yerleri, evladım, aşşın aşşsı yok.)

Sevgiden peyvənd yoxdu ("aşşın aşşsı yok") ifadesi, aşşın bir hastalık olduğu anlayışına dayanan mecazi bir ifadedir.

Duygularla ilgili kavramsal metaforların benzerliğinin temel nedenlerinden biri, tamamen uzak halklar tarafından konuşulan ve tamamen farklı dil ailelerine ait olan Azerbaycan Türkçesi ve İngilizcedeki kavramsal metaforların, duygularla ilgili aynı genel fikre dayanmasıdır. Dolayısıyla her iki dilde de duygular insan vücudunu dolduran bir kavramdır. "Beden duyguların kutusu" kavramsal metaforu, duygu algımızın neredeyse merkezinde yer alır.

She is boiling with anger (öfkeden kaynıyor), I am filled with sorrow (hüzünle doluyum), she was overflowing with love (aşşla dolup taşıyordu) gibi örnekler, "duygular bir kaptaki sıvıdır" kavramının farklı duyguları tanımlamak için kullanıldığını göstermektedir. Duyguların yoğunluğunun bir sonucu olarak bazen duygular kabın dışına taşabilir. Azerbaycan Türkçesinde "səbr kasası dolmaq", "boğaza yığılmaq", "sevgi dolu olmaq" vb. anlamlarda da kullanılan ifadeler örneklenebilir. Bu kavramsal metaforun duygulara ortak olması, ve birçok kültürde ve dilde aynı şekilde kullanılması, tüm insanların duyguları ve bedenleri hakkında aynı gözlemleri yapmalarının sonucudur.

Sonuç

Makalede soyut kavramları anlatmak için kullanılan kavramsal metaforlar, İngilizce ve Azerbaycan Türkçesinde şiir metinlerinden seçilen çeşitli örnekler üzerinden incelenmiştir. Her iki dilde yazılmış şiir örnekleri karşılaştırılarak aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir:

1. İngilizce'deki soyut zaman kavramının tanımında kullanılan kelimelerin ve ifadelerin çoğu, "zaman paradır" kavramsal metaforunun baskınlığı ile ilgilidir. Azerbaycan Türkçesinde "zaman değerli bir maddedir" ve "zaman sınırlı bir kaynaktır" kavramları günlük konuşmada daha yaygındır. "Zaman paradır" kavramsal metaforu şiirsel örneklerde daha çok kullanılmaktadır.

2. Azerbaycan Türkçesi ve İngilizcedeki duygularla ilgili kavramsal metaforların aynı genel fikre dayanması bu kavramsal metaforların benzerliğinin temel nedenlerinden biridir. "Beden duyguların kutusu" kavramsal metaforu, duygu algımızın merkezinde yer alır ve her iki dilde de duygular insan vücudunu dolduran bir kavramdır.

3. Azerbaycan Türkçesi ve İngilizce şiirsel metinlerde sevgiyle ilgili metaforlar arasında en yaygın olanı “aşk hastalığıdır”, “aşk yangınıdır” ve “aşk ışıktır” kavramlarıdır. Azerbaycan Türkçesinde sevgi ve aşk (eşq) duygularını karşılaştırarak Z. Kövecses'in bahsettiği duygu skalasını uyguladığımızda sevgiyi genel bir temel duygu, aşkı daha keskin bir duygu olarak değerlendirebiliriz. Bu nedenle “aşk ateştir” kavramı, sevgiden çok aşkı tanımlamak için kullanılır.

Kaynakça

Browning Elizabeth Barrett. 1902. The red letter library., p. 278

Daniel S. 2004. Poems, Poemhunter- The World's Poetry Archive, 83

Kürçaylı Ə. 2004. Seçilmiş əsərləri. Bakı, “Şərq-Qərb” 400 səh.

Lakoff, G. ve Johnson, M. 1980. Conceptual Metaphor in Everyday Language, The Journal of Philosophy, 77(8), 453-486.

Gibbs, R. 1994. The poetics of mind: Figurative thought, language, and understanding. New York: Cambridge University Press.

Kövecses Z. 2000. Metaphor and Emotion Language, Culture, and Body in Human Feeling, Cambridge University Press, s. 224

İsaxanlı, H., Azərbaycan sevgi poeziyası. Birinci cild. Xəzər universiteti nəşriyyatı, 2008, 235 səh.

Rövşən R. Nəfəs kitablar kitabı (şeir, nəsr, esse) Bakı, Qanun nəşriyyatı, 728 s. 2017.

Paterson, A. B. 1993. Collected verses, Penguin books, p. 290.

Juster N. 1961. The Phantom Tollbooth. p. 156.

Structured Abstract

The problem of the interaction of culture and language has been the focus of ethnologists, sociolinguists, geographers, researchers who study communication between different peoples and cultures, as well as linguists. In cultural studies, language is both a creative and protective element of the nation code and national culture. It is possible to reveal the ethno-national characteristics of culture and language by examining the essence of metaphorical expressions.

Conceptual metaphor theory is one of the most important studies in various fields that make metaphor an object of research. Conceptual theory, pioneered by Lakoff and Johnson at the end of the last century and became even more popular after the publication of the book "Metaphors we live by" (1980), emphasizes that the laws underlying poetic metaphors should be sought in thought, not in language. This theory claims that metaphors are frequently used in daily speech and that these metaphors shape people's communication, behavior and thoughts. According to the conceptual metaphor theory, when people talk about abstract concepts, they use the knowledge they have about concrete concepts. Thus, various metaphors emerge as a result of transferring information about a specific source area to an abstract target area.

It is known that one of the main tools of metaphorical description in poetic texts is the expression of abstract concepts such as love, time, happiness, life and death.

Although various strategies have been developed in order to manage time in developed countries compared to developing countries, the concept of time has remained the same for everyone. The rationality of the English people and the view of time as a resource used to achieve a goal are reflected in the concept of "Time Is Money" in English. Expressions in Azerbaijani language such as *vaxt sərf etmək* (to waste time), *vaxt keçirmək* (to spend time), *vaxt öldürmək* (to kill time), *vaxt itirmək* (to lose time), indicate the presence of conceptual metaphors as Time Is A Valuable Item And Time Is A Limited Resource.

In addition, although the concept of Time Is Money is not dominant in Azerbaijani, it is possible to come across poetic metaphors based on this concept:

Gör bir nə tez xərclədim günləri manat kimi,

Əvəzində nə aldım – heç xəbərim olmadı. [Rövşən R., 2021, s. 152]

(See how quickly I spent days like manat, I did not know what I bought instead.)

While talking about abstract concepts, it is necessary to mention the linguistic expression of emotions by conceptual metaphors.

The most common metaphors about love in Azerbaijani and English poetic texts are the concepts Love Is Fire and Love Is Light. Comparing the feelings of *sevgi* (love) and *eşq* (love) in Azerbaijani and applying the scale of emotions mentioned by Z. Kövecses to Azerbaijani language, we can evaluate (*sevgi*) love as a general basic emotion and (*eşq*) love as an intense emotion. For this reason, the concept of Love Is Fire is used to describe *eşq* (love) rather than *sevgi* (love).

One of the main reasons for the similarity of conceptual metaphors about emotions is that the conceptual metaphors in Azerbaijani and English, which are spoken by completely distant peoples and belong to completely different language families, are based on the same general idea about emotions. Therefore, in both languages, emotion is a fluid that fills the human body. Conceptual metaphor, The Human Body Is A Container For Emotions, is almost at the center of our perception of emotions. The reason for that is the fact that people make the same observations about their emotions and bodies, regardless of the culture in which they were raised and the language they speak.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
YABANCI DİLLER YÜKSEKOKULU

Selçuk Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu

Alaeddin Keykubat Yerleşkesi, Akademi Mah. Yeni İstanbul
Cad. No:369 Posta Kodu:42130 Selçuklu-Konya / TÜRKİYE

Uluslararası Hakemli Dergi

e-ISSN: 2791-7290 Biannually
Yıl/Year: 2022 Haziran/June
Cilt-Sayı/Issue-Volume:2 / 1

TERCÜMEDE KÜLTÜREL REFERANSLARIN İŞLENMESİ: ZEİN DÜĞÜNÜ ÖRNEĞİ *

Saad Alyamam VAFAIBAAJ¹

Makale Bilgileri/ Article info

Makalenin Türü : İnceleme Makalesi
Article Type : Review Article
Geliş Tarihi / Date Received: 06.04.2022
Kabul Tarihi / Date Accepted: 16.06.2022
Yayın Tarihi / Date Published: 27.06.2022

Makale Künyesi/To cite this article:

VAFAIBAAJ, S. A. (2022). Treating Cultural References In Translation: The Wedding Of Zein As An Example. *LOTUS International Journal of Language and Translation Studies*, 2(1), 12-32.

Öz

Çeviri sürecinde kültürel referanslarla ilgili çeşitli değişimler yaşanmaktadır. Bu makale, çevirmen Denys Johnson-Davies'in Sudanlı yazar Tayeb Salih tarafından yazılmış "Zein'in Düğünü" adlı eserdeki zengin kültürel referansları aktarmak için gösterdiği çabaları ele almaktadır. Çevirmenin gösterdiği çabalar mevcut çalışmanın hedefidir. Bu makalenin odaklandığı nokta, çeviri kuramlarının, özellikle kültüre özgü referansların aktarımında çevirmenin kararlarının ve eylemlerinin ardındaki mantığı nasıl açıklamaya çalıştığıdır. Makale, Johnson-Davies'in kaynak metnin (ST) tercümesinde hedef okuyucunun (TR) merkez olduğunu göstermektedir. Makale, çevirmenlerin bir metni işlerken tek bir yaklaşımı değil, okuyucunun elindeki edebi eseri sindirmesine yardımcı olacak çok sayıda tekniği takip ettiğini gösteriyor.

Anahtar Kelimeler: Denys Johnson-Davies, Tayeb Salih, kültür, Skopos

TREATING CULTURAL REFERENCES IN TRANSLATION: THE WEDDING OF ZEIN AS AN EXAMPLE

Abstract

Several shifts related to cultural references take place during the translation process. The current article deals with the attempts the translator Denys Johnson-Davies makes to address the rich cultural references in The Wedding of Zein by the Sudanese writer Tayeb Salih. These attempts are the target of the current study. This paper focuses on how theories of translation attempt to explain the rationale behind the translator's decisions and actions, particularly when dealing with culture-specific references. This article demonstrates that the target reader (TR) is the central focus of Johnson-Davies' approach to translating the source text (ST). The paper argues that translators do not follow one single approach when rendering a text, but instead employ a plethora of techniques to help the reader digest the literature.

Keywords: Denys Johnson-Davies, Tayeb Salih, culture, Skopos

¹ Lecturer Doctor, Sakarya Applied Sciences University, yamam@subu.edu.tr ORCID ID: 0000-0002-3773-8610

1. Introduction: Initiating Culture in Translation

Culture has always been a focus of discussions and arguments in the world of translation, very similar to the hive formal and free translations have received. In the 1940s and beyond, “theory and hermeneutic inquiry” were introduced into translation and, consequently, translation was approached as a branch of knowledge, scientifically traced and delicately measured (Bassnet, 2002, p. 47). For the first time, translation theorists were undertaking attempts to explain the translation process.

Translation theories originated from the field of linguistics. Theorists initially aimed to explore comparisons between the languages of the source text (ST) and the target text (TT) on the principle of “determination of adequacy” (Venuti, 2004, p. 123). Later, translation theorists moved to paratextual effects on the output text, such as the role of the translator, the reader, and the discrepancies between the cultures of the ST and TT. The main goal was to reach a case of translation where the “value” of the output texts was precisely equivalent to that of the input texts (Baker, 2006, p. 71).

Modern translation theorists have focused on why a text may be more effective when it moves further from its original narrative to the target language’s discourse patterns. The syntax is no longer the sole focal point of translation studies as language “speakers [also] differ in cultural and social behaviour” (Mouakket, 1986, p. iii). In other words, the text should be dynamic and live for the new reader and their culture. To solve this problem, cultural translation focuses directly on the final product. Part of this process is how culture-specific elements in the ST are adapted in the TT, as this can provide the target reader (TR) with a sense of the original text. Cultural translation (CT) “raises complex technical issues: how to deal with features like dialect and heteroglossia, literary allusions, culturally specific items such as food or architecture, or further-reaching differences in the assumed contextual knowledge that surrounds the text and gives it meaning” (Baker, 2009, p. 67).

Several scholars have explored cultural issues in translation. A reviewer can trace the dilemma of cultural translation and how best to deal with alien cultures back to the nineteenth century. Munday (2001) cites the German theologian and translator Friedrich Schleiermacher (b.1768-d.1834) in *On the Different Methods of Translating* when he asserts that cultural issues are difficult to fully translate, and a loss in translation is inevitable. Thus, the only solution is to “leave the reader alone as much as possible and move the writer toward the

---

reader” (Munday, 2001, p. 28). However, Walter Benjamin (1891-1940) called rather for bringing the reader closer to the ST. In his analysis of translation, Benjamin followed what Schleiermacher called “foreignising the TT” (Benjamin, 2000, p. 341). Benjamin believes that it is almost impossible to fully transfer the original meaning of a text due to “the inherent connotations of the poetic literature” (Benjamin, 2000, p. 16).

In the middle of the twentieth century, the trend was to seek a middle ground, where the ST and the TT affected each other equally. In 1958, Jean-Paul Vinay and Jean Darbelnet outlined their seven translation methods. They referred to two cases relevant to this study: *equivalence* and *adaptation*. In equivalence, the goal is to precisely match the message of the ST to the TT. In adaptation, however, the translator might be forced to adapt the text to suit the background knowledge of the new reader or audience. This approach is “used in those cases where the type of situation referred to by the SL message is unknown in the TL culture” (Vinay & Darbelnet, 2000, p. 90-91). This is central to the current article. A careful examination of *The Wedding of Zein* reveals intense culture-specific references. In addition to the chromatic Sudanese cultural references, the context of *The Wedding of Zein* is very localized; the whole story takes place in a single village, mostly disconnected from any neighbouring civilization.

Willard Van Orman Quine (2000), in his essay “Meaning and Translation,” refers directly to what is left from the source when translated to the TL. Quine says that a good translation should be empirical and should not take meaning for granted. A literal translation from the SL to the TL may produce a contradiction in essence, making the end product “alien” (Quine, 2000, p. 94). Following the same thread, the linguist Eugene Nida (2001), famous for his *Theory of Dynamic Equivalence*, argues that there can be no absolute reciprocity between two languages as “most expert translators actually improve the style and organization of a discourse in the process of translating.” To “deforeignize” a text, Nida claims, is to make it closer in form and appearance to the texts of a reader’s mother tongue (p. 68). Nida even advocates changing the style of the original text when the translator has “a feeling for what is appropriate for different types of texts being translated for different kinds of audiences” (p. 85). In such cases, there is a shift in intention on the part of the translator, as they are interested in the new reader and their needs.

In terms of context, Reiss (2000) believes that language is a “temporal phenomenon and thus subject to the conditions of time” (p. 162). In other words, the translator can enjoy more flexibility when dealing with the given text. They should not confine themselves to the TT. Translation with adaptation is no longer a transgression; it is the norm. Reiss further holds that the translator naturally reflects part of their identity in the text. The translator “always brings his own knowledge and his expectations, which are different from those of the sender” (Reiss, 2000, p. 161). Reiss distinguishes between “intentional and unintentional changes” to the text. Unintentional changes are brought about by the effect of the TL. Syntax is often central to this issue. When there is a conflict between the grammatical structures of two languages, translators may have multiple syntactic options.

Guessabi (2013) tackles the cultural problems in translating a novel from Arabic to English language, taking the Algerian novel as an example. Guessabi believes that, through the translation process, the main characters in some novels are portrayed with different manners in comparison to how they act in the ST. This, Guessabi argues, leads to a “creative work” living “a life of its own” (p. 224). Guessabi claims that one of the main reasons for the shifts that take place in the TT is the concept of changing cultures. Every language is the outcome of its own culture, with which it forms a “complex homologous relationship” (Guessabi, 2013, p. 225). Consequently, the interpretation of meaning in a language often depends on its culture.

Najjar (1984) believes that equivalence is possible when the cultures of the ST and the TT share “baselines of knowledge” (p. 23). Consequently, the translator’s task is to find linguistic counterparts that adequately convey the text’s message to the new recipients. If the grammar of the ST and TT are closely matched (for example, originating from the same mother language or family) the translation will be more “equivalent” to its origin (p. 24). However, “identical translation becomes impossible” when the cultures and roots of two languages conflict (p. 23). In this case, the translator will be the only source of this novel combination, necessitating explication for readers from different backgrounds.

Thus, some translators retreat to domestication to deal with culturally specific texts. In this case, translators take on the role of the interpreter, facilitating an understanding of the information provided by the source text author. Geographical, historical, and cultural concepts are the elements translators attempt to interpret in any foreign pre-translated text. This is, in

---

fact, one of the reasons why translated texts are often significantly longer than the original text.

Antoine Berman (2000) was one of the pioneers who introduced the idea of foreignization and domestication to the translation literature. Berman believed that despite the success achieved in dealing with the concept of domesticating the foreign to make it more comprehensible in literature, a complete application of the idea might not result in reasonable results. Berman claims that translators sometimes opt for domestication due to ignorance. They invent a meaning that is closer to their own culture, as it is the only language they can best understand (Berman, 2000, p. 284). One can view the translator as the first reader of a text. Consequently, the translator renders his reading of the literary product, adapting the text to a different level of cultural hybridity. The general audience then primarily read through the eyes of the translator. Thus, there is a shift in fidelity in the translated text as the target text, rather than the source text, becomes the arbiter. This is demonstrably evident in Johnson-Davies' translation of Tayeb Salih's *The Wedding of Zein*. Several translation shifts are implemented in the TT by the translator. All these shifts were only to facilitate the cultural references in the ST; thus, the literature's content can be more comprehensible to the English reader, and the author's message easier to digest. However, as it will be revealed, this clarifying approach is not systematic.

2. Salih and Johnson-Davies

Tayeb Salih was born in 1929 in Karmakol, near the village of al-Dabbah in the Northern Province of Sudan. As a child, he attended a religious school, finishing his secondary education at Gordon College in Khartoum. Salih joined the University of Khartoum later to work as a teacher. A few years later, Salih joined the University of London. In England, Salih worked at the BBC as Head of the Drama Department for the Arabic Service. He later moved to Qatar to work as Director-General of the Information Ministry of Qatar State. After this post, Salih joined UNESCO to be its representative in the Gulf countries (Hassan, 2003, p. 15).

Most of Salih's works are centred on bridging the gap between the East and the West. This theme is present in his construction of the fictional Sudanese village Wad Hamid. Salih focused on one critical idea: when there are feelings of nostalgia, the East becomes the Orient, but when facts take over, the dismantled image of the East dominates (Constance,

---

1981, p. 118). A more of “utopianism” takes place when speaking about the village; at the same time, Salih never stops trying to free himself from the boundaries created by the society of Wad Hamid. In all of his works (*The Wedding of Zein* (1964), *Season of Migration to the North* (1969), *The Cypriot Man* (1978), and *The Doum Tree of Wad Hamid* (1985)), there is a kind of “juxtaposition of narrative points of view” where “narrative possibilities and pits” reveal “several ideologies dialogically against one another (Hassan, 2003, p. 52).

Denys Johnson-Davies was a Canadian translator and trilingual who mastered French, English, and Arabic. Johnson-Davies also worked at the BBC London Arabic Service in the 1960s. His Arabic colleagues helped him to discover and appreciate modern Arabic literature. Driven by his enthusiasm for this genre, Johnson-Davies took on the responsibility of translating and adapting a significant portion of the literature for the benefit of the Western reader (Davies, 2006, p. 37). Johnson-Davies later moved to Cairo, where he met many literary figures of the 1950s and 1960s, including Taha Hussein, Tewfik al-Hakim, Yahya Hakki, and Mahmoud Taymour. In fact, Johnson-Davies’ first experience in Arabic-English translation entailed translating a collection of Taymour’s stories. In addition to translating novels, Johnson-Davies translated Arabic poetry, such as a selection of pieces by the Palestinian poet Mahmoud Darwish, children’s literature and eventually went to more challenging works, such as translating sections of the Hadith.

The relationship between Salih and Johnson-Davies began at the end of the 1960s when they first met in London. The first work Johnson-Davies read for Salih was *The Doum Tree of Wad Hamid*, which he considered “an excellent piece of writing,” reporting being “immediately struck by the easy style and its underlying sense of humour” (Johnson-Davies, 2006, p. 83). From that moment, Johnson-Davies decided to take on Salih’s entire body of work and adapt it for publication in English (Johnson-Davies, 2006, p. 20). Salih continued his collaboration with Johnson-Davies to the end of his life.

3. *The Wedding of Zein*

Excerpts of *The Wedding of Zein*, Salih’s seminal work, were first published in the May-June issue of the magazine *Hiwar* in 1964. It was released as a complete work in the December 1966 issue of *Al-Khartoum* magazine and as part of a collection titled *The Wedding of Zein and Seven Stories* in Beirut 1966. Like most of Salih’s stories, *The Wedding of Zein* is set in

---

the fictional village of Wad Hamid, located in Northern-central Sudan. Salih always tends to opt for the rural and exotic. The protagonist is always an Afro-Arab Sudanese villager.

Salih's characters evolve dynamically, enhanced by poetic images that demonstrate to the reader the characters' growth over time. These images appear to offer a juncture between the past and the present. Thus, everything taking place has a past, present, and future. In *The Wedding of Zein*, the narrative revolves around the unexpected and unexplained events of the wedding of a man regarded as the fool of the village. Suddenly, Zein becomes engaged to Nima, the most beautiful and the most morally and financially elite young lady in the village. An explanation for this apparent mismatch is offered through a mystical figure al-Haneen. This wise old man can see through Zein and highly appraises the innate difference of Zein from the surrounding villagers.

Zein has a pure heart and a clear mind but oscillates between "unconsciousness and awakening" in a sophist phase barely understood to the Wad Hamid's villagers or the typical reader (Al-Haggagi, 1983, p. 20). Moreover, Zein acts as a bridge between the village and the outer world. The Dome of Wad Hamid is represented as an island connected vaguely to other worlds that have very little in common: the worlds of the gypsies, the Africans, the nomads, and the sinful dens. The only figure who can move through each of these worlds with ease is Zein. Salih made Wad Hamid a symbol of discordant Sudan; he hoped that Sudan might also find the bridges that could connect its different ethnicities. Unfortunately, united Sudan remained mere fiction and the islands are, in fact, countries inflicted by civil wars.

The whole village of Zein seems frozen, out of time and place. However, life begins a fresh cycle as the wedding reaches its climax. The wedding represents the moment when the villagers decided to change their lifestyle and be a part of what is happening around them in the nearby villages and even cities.

4. Cultural Shifts

The following shifts are chosen according to the chronological order of the novella *The Wedding of Zein*. The shifts narrate the approach Johnson-Davies usually follows to deal with cultural references. Though Johnson-Davies does not follow a particular systematic style, the given examples demonstrate that the main goal is to facilitate the ST's reading and make it nearer to the new reader.

1- وقالت بنت مجذوب ضاحكة: "خفنا أن تعود إلينا بنصرانية غلفاء". [Emphasis added] (صالح، 1997، ص 8)

Wa qālat bintu majzūb dāhikataⁿ: “khifnā an ta‘ūd ilaynā bi nasrāniyatiⁿ ghalfāa”.

Bint Majzoub laughed. ‘We were afraid,’ she said, ‘you’d bring back with you an uncircumcised infidel for a wife.’ (Salih, 1988, p. 18)

The word *infidel* holds a negative meaning regarding treason and dishonesty (Puri, 1995). *نصرانية* refers in Arabic to the supporters and disciples of Jesus Christ. In Islam, they are considered to be the rightful Christians who answered Jesus’ call while others refused him and decided to remain “infidel[s]” (Salih, 1988, p. 172). Probably, the best translation for the word *nasrāniyah* (نصرانية) is *Christian*. However, Bint Majzoub uses cursing words in several occasions in the novel. Thus, Johnson-Davies translated not what was said but what was meant, as the character never stops using insulting words, and this scene is not an exception. Johnson-Davies insists on using the word *infidel* depending on his readership to Salih. Bint Majzoub uses many filthy expressions in her dialogues, and this racist expression is not an exception.

2- وروجت أم الزين أن ابنها ولي من أولياء الله، وقوى هذا الاعتقاد صداقة الزين مع الحنين. كان رجلا صالحا منقطعا للعبادة، يقيم في البلد ستة أشهر في صلاة وصوم. (صالح، 1997، ص 22)

Wa raw wajat ummu l-Zeyni anna ibnaha min awliyāi llāhi, wa qawwa hāth āli‘tiqāda ṣadāqatu l-Zeyn ma‘a l-Hanīn. Kān al-Hanīnu rajulaⁿ ṣālihan munqati‘aⁿ ll‘ibadah, yuqīm fi l-baladi sitata ashurⁿ fi ṣalātiⁿ wa ṣawm.

Zein’s mother put it that her son was one of God’s saints, and this belief was strengthened by Zein’s friendship with Haneen. Haneen was a pious man wholly dedicated to his religious devotions who, having stayed six months in the village praying and fasting. (Salih, 2009, p. 30)

This mystic text is open to different interpretations. The text starts with a religious idea extending to the parapsychical world: the concept of sainthood. In Arabic, the word used is *waliy* (ولي), while in English, it is *saint*. The translation here lacks a cultural element. In the ST, *waliy* describes an individual who has powers that defy the physics of nature, and yet can enjoy life as it is among the ordinary people. In English, the title of *saint* is always awarded

posthumously (Casiday, 2012, p. 451). Sainthood usually accompanies someone wise and respected, but Zein is the opposite –void of any sanity.

Though Zein's mother calls him a saint or a blessed boy, she only does so in an attempt to cover his idiocy and inconsistent behaviour. The only man who is able to see this foolery as the unorthodoxy of a nonconformist is al-Haneen. In the narrative, al-Haneen is drawn as a mystical figure who enjoys paranormal powers that go beyond the common understanding of the laypeople. References show throughout the novel that he has an insight that others do not. This is demonstrated through his respectful relationship with Zein.

In both its original form and when understood as a *saint*, the religious reference waliy, depends in the current translation on the translator's given interpretation. Here, it is envisaged through some of the sophist sects spreading in some parts of Sudan, including the fictional Wad Hamid (Firat, 2014, p. 196). Sophism, in Islam, was originally an outcome of the rueful state of some poor who were homeless. Thus, "a block, attached to the Madinah Mosque," was built for them. Those "people were called Ahlu l-Şuffah (أهل الصفة) or the people of Sopheh" (Knysh, 2010, p. 5).

In Johnson-Davies' translation, only one meaning is met: the sophist image of al-Haneen. The aspect of his character, which serves as a remnant of the glorious past, is not incorporated. Al-Haneen could be a symbol of the Mahdist Revolution in 1882. Through this revolution, Sudan first gained independence from Egypt and, consequently from the British colonization (Abbas, 1974).

The Mahdist Revolution ended with its founder, as is the case in *The Wedding of Zein*, where Al-Haneen represented an era, coming to end with his death. The death of al-Haneen leaves the village of Wad Hamid in the hands of Zein and his companions, who seem less inspired than their former master. In fact, Salih creates a strange image by making Zein a symbol of Sudan's future- a future which fails to take its full shape until the moment, as Sudan still suffers from civil wars, coups and famine.

As evidenced, translators may have a plethora of interpretations for the text, but should ultimately be decisive about opting for one. Without such conviction, translation becomes an open-ended dilemma: an act that can never reach its goal. The consequence of this in Johnson-Davies' version in *The Wedding of Zein* is that al-Haneen is represented only as a

sophist character, and his political dimensions and the symbolism of the history of Sudan are lost.

The translation style Johnson-Davies employs is *codification*. This approach of translation later came to be known as *localization* (Pym, 2004, p. 66). As in the theory of equivalence, deletion is used as a means of delivering meaning which, despite the loss, is still reserved. In the *Season of Migration to the North*; the idiom *shana ya 'rifu matā yulāqī tabaqah* **شنى يعرف متى يلاقى طبقه** is mentioned two times in the ST.

3- نخيرتي من الأمثال لا تنفذ. البس لكل حالة لبوسها، شنى يعرف متى يلاقى طبقه.

[Emphasis added] (صالح، 1997، ص 46)

dhakhīratī min l-amthāl lā tanfadh. Ulbisu kulla ḥālatin labūsahā, shana ya 'rifu matā yulaqī ṭabaqah.

نخيرتي من الأمثال لا تنفذ. شنى يعرف متى يلاقى طبقه. [Emphasis added] (صالح، 1997، ص 51)

dhakhīratī min l-amthāl lātanfadh. Shana ya 'rifu matā yulaqī ṭabaqah.

Johnson-Davies translated both underlined parts as “My store of hackneyed phrases is inexhaustible” (Salih, 1988, p. 47-51). Johnson-Davies reverts to the technique of deletion in the underlined parts of the first example. Some translators may have opted for some further exposition or an equivalent English idiom, such as *to know chalk from cheese*, to compensate for what has been lost. Though the proposed English expression may not deliver the exact message, it at least signals to the reader that there is an idiom at this point of the narration and offers a similar parallel to the writer’s intended meaning.

4- تمر النخيل كثير لا من غلبنا من الشولات النشيلة فيها الثلج نزل. دا كلام! (صالح، 1997، ص 67)

tamr l-nakhīl kathīr lā min ghalubnā min l-shwālāt l-nshilah fīha l-thalj nezil. da kalām!

‘The dates from the palm trees were so plentiful we couldn’t find enough sacks to carry them in; also, it snowed—can you imagine such a thing? Snow falling from the sky on a desert town like this?’ (Salih, 2009, p. 51)

The translator here adds a full sentence which is not present in the ST: *Snow falling from the sky on a desert town like this?* It could be argued that Johnson-Davies is taking a risk by adding one complete sentence to the text. However, it is clear that the translator is solely

focused here on the readers of the TT and their understanding. Instead of adding a note, the translator somewhat adds an expository sentence highlighting that snow is a rare phenomenon in Sudan- not commonplace as it is in much of the Western world. Emphasizing this rarity offers the reader a complete understanding of the occurrence. Johnson-Davies employs this technique on several occasions, including the following:

a.5- تعجب الناظر في سره كيف عرف شيخ علي اسم شجرة الدر. ووقع الاسم موقعا حسنا على أذن عبد الصمد وكان جاهلا به لكنه تخرج من السؤال مخافة أن يفضح جهله. (صالح، 1997، ص 73)

Ta'jjaba l-naziru fī sirrihi kayfa'araf sheikh Ali isma Shajarati l-Dur. wawaqa' l-ismu mawqi'aⁿ hasanaⁿ 'lā udhuni Abd al-Samad wakān jahilaⁿ bihi lākinnahu tahraja min l-su'ālī makhafata an yufḍaḥa jahluh.

The headmaster secretly wondered how it was that Sheikh Ali knew the name of Shajar ad-Durr, the former slave girl who ruled Egypt in the thirteenth century. Though ignorant of it, Abdul Samad found the name pleasant-sounding. However, he was embarrassed to enquire lest he shows his ignorance [Emphasis added] (Salih, 2009, p. 54).

Here, Johnson-Davies' addition explains the role of a queen mentioned in the original text by her name only. This was Shajar ad-Durr, (عصمة الدين أم خليل), who was famous for her role against the Seventh Crusade between 1249-1250 (Zaydan & Allen, 2012). Assuming that Western readers lack this historical knowledge, Johnson-Davies adds his exposition without note or reference. In his own words, "Translators take upon themselves not only the role of the translator but also the role of the person deciding what should be translated" (Johnson-Davies, 2006, p. 59). This is just one example of Johnson-Davies co-authoring the text during translation. Such additions may be controversial. On the one hand, it offers necessary exposition. On the other hand, it could be equally viewed as a form of interference with the original text when a direct footnote would have sufficed. However, Johnson-Davies opted not to interrupt the flow of the passage with such a footnote.

Further examples of Johnson-Davies' "interference" with a TT can be found in other literary works he has translated. In "The Doum Tree of Wad Hamid," another of Salih's works, Johnson-Davies corrects a semantic error from the original.

b.5- **وتجينا صيفا فتجد عندنا ذباب البقر، ذباب كحمان الخريف، كما نقول بلهجتنا. (صالح، 1997، ص**

(34

watajī'una ṣayfāⁿ fatajīdu'indanā dhubaba l-baqar, dhubabuⁿ kaḥimlān l-kharīf, kamā nakūl bilahjatinā.

If you were to come to us in summer you would find the horse flies with us—enormous flies the size of young sheep, as we say. [Emphasis added] (Salih, 2009, p. 1)

In the ST, Salih erroneously writes “horn-flies”, while the surrounding context indicates “horse-flies” would be correct. Again, taking on the role of facilitator, Johnson-Davies substitutes the mistake and provides the correct term without referring back to the original text via note or, for example, by making a blanket declaration in the introduction such as “Where necessary, the translator has explicated oblique or mistaken notions.”

5. Translation Criticism: Text-oriented or Reader-based Shifts

The fundamental symptom of modern translation criticism is the concentration of translation on the TT. Previous schools of translation focused more on the source literature. Currently, translators consider the changes made to the TT to be of central interest, as the reader generally cannot refer to the ST in their evaluation. The reader accepts the TT as the original writer's work and makes their judgment according to this translated version (Pym, 2004; Baker, 2006).

The translator can simply explain any shifts through notes. Here, they can indicate that they intended the extra details to convey the atmosphere of the original message to the reader. However, when the shift is ST-oriented, i.e., the TT is rendered literally, blame is usually placed on the translator (Bassnett, 2002, p. 34). The translator might be regarded as lacking sufficient knowledge about the linguistic system of the ST or the TT, as having misunderstood the message of the author. This can result in both direct and indirect messages, which may not even have occurred to the author when they were writing the text.

What is discussed here is how extensively a translator can interfere with a text without harming its unique qualities, such as the author's voice. In other words, the reader should directly experience the original writer rather than the translator. Another question can be raised here: Is our discussion theoretical or axiomatic? Allen (2010) describes translation as

“a maximal act of interpretation” (p. 472). Yet critics should not solely blame translators who think too often of the reader. Authors are also targeting a special category of readership to take them to the ladder of international fame, which results in hybrid literature (Kolchevska, 1983). In this category of art, the writer targets not only the local reader but also readers who might be both geographically & culturally remote. International fame can become the ultimate goal in such cases.

Johnson-Davies does not, in fact, restrict himself to comparatively superficial structural and expository changes. Occasionally, he alters the broader structural distribution of the text itself. This can be seen in “A Handful of Dates,” a short story which originally consisted of one very long paragraph. Johnson-Davies renders the story into seventeen paragraphs, thus simplifying the organization of the text for the new recipient (Salih, 1997). However, Johnson-Davies is not alone in this tendency. In “Translation Translated: Rasid Abu Gadra’s *Marakat Al-Zuqaq*,” Allen (1997) describes how Antoine Moussali, who translated the literary work into French, carried out the translation “in collaboration with the author” (165). Moussali in “the French version incorporates such more specific information into the text itself” (170). Johnson-Davies (2006) states that, in certain cases, “strict adherence to the original would serve little purpose”, (p. 65) as the reader might not “know a single word” in the ST (p. 30). Thus, the goal is to have “a text that reads well in English. After all, translation is an art and the role of the translator is to take the original text, thoroughly digest it and then regurgitate it in an acceptable English” (p. 31).

However, this explicatory drift is inconsistent. In *The Wedding of Zein*, Johnson-Davies leaves some passages almost exactly as they occur in the ST, albeit with a touch of transliteration. This move becomes obvious in the last scene of the novella:

6- أجوج أجوج أجوج أجوجا.

أويأوي أويأوي

أوو... او... ووا (Salih 1997, p.99-100)

ajwājajwājajwājajwājā

ayuyayuyayuyā awūawūawūwā

Awoo—awoo—awoowa. (Salih, 2009, p. 67-68)

The translator keeps the Sudanese ululations in their original Arabic dialect without trying to approximate them through any other cultural parallels. Although Johnson-Davies previously interfered whenever the cultural reference was not clear for the reader, in this instance, he does not attempt to explain what has transpired. It is unclear exactly why Johnson-Davies made this decision. Perhaps here, he opted to maintain the “soul” of the original text despite the risk the Western reader might fail to comprehend what is meant.

In fact, the pragmatic purpose of ululations differs between societies. Although they appear joyful in *Zein* based on the fact that they accompany marriage rituals, ululations can also be produced to express utter despondency. In ancient civilizations, ululations were used “for both: joy and fury” (Pendle, 2001, p. 430). In some African tribes, they are referred to as mystic rituals. For example, in the Ethiopian Orthodox Tewahedo Church, worshippers tend to ululate while serving their prayers.

A good solution for dealing with such culturally specific oral expressions is to provide a note, illustrating the exact reference the author is making in the ST. An endnote can serve this goal and avoid the translator from too extensively “co-authoring” the text and leaving too visible a mark on the TT. In *Memories in Translation*, Johnson-Davies (2006) argues that if adding a few words to the English translation can more fully demonstrate the artistry of the original text, then the translator should indeed supplement (p. 100). In 1988, Johnson-Davies started translating “Half a Day” by Naguib Mahfouz. During the translation process, he believed that the English text needed more explanation. He called Mahfouz, explaining the importance of such an addition. Johnson-Davies “was not surprised when [Mahfouz] agreed wholeheartedly to the addition in the English translation” (Johnson-Davies, 2006, p. 100).

Through the ululation scene in *Zein*, Salih paints a vivid picture for the reader of what life looked like in Sudan at the time of British colonisation, in the first half of the twentieth century. In such cases, the translator must make particularly taxing choices over whether to translate the text in a literal way or change the whole wedding scene and exchange it with another one from the new reader’s culture. The wedding scene is almost non-verbal; feelings dominate the given setting. In this scene, the translator retreats to mere translation as the images presented are the author's memories when he was a little kid in mid-north eastern Sudan. The wedding is reserved as it is, and the reader is given the freedom to draw the scene they wish (Abbas, 1974). Readers are now mature enough to read for themselves.

---

6. New Skopos

The amendments or shifts that Johnson-Davies added to the original text represent a shift also in the methodology of dealing with the translated literature in general. Translators are no longer the followers of the source text; they are enthusiasts of the target text. In other words, the goal or *skopos* of translation has changed its direction. The deep change in the target text can make the translator go as far as claiming the translated work his own. The original text is the author's in Arabic, but the translator's in English. Translators, like Johnson-Davies, may view this as the original work. This perspective reflects that the English audience may have never heard of the text had it not been translated by its new author (or, at least, co-author). Through this work, the reader is now brought to an arena previously considered prohibited due to the exalted status given to the mother text and its language. The translation is now a means to an end, and the end differs according to the *skopos*.

Similar to the descriptive theory of translation, *skopos* theory depicts the effects of the culture and the taste of the target reader, which are regarded as the focal point of any translation. Consequently, the linguistic elements of translation are now a minor issue as they do not serve the new audience. Hans-Josef Vermeer (1989), a German scholar and linguist, was one of the main theorists who crystalized the *skopos* concept. Vermeer declared that every work of translation is the result of "commission" where a "statement of goal and condition" is "explicitly negotiated between the client (commissioner) and the translator" (Vermeer, 1989, p. 229). In *The Wedding of Zein*, Johnson-Davis' approach was, in fact, a case in point of what Vermeer called for. The additions and changes in the TT are showing that the translator has put himself in the TR's shoes. He tried to clarify any semantic or linguistic element which could hinder the smoothness of the reading process. In the examples discussed above, 5.a and 5.b demonstrate the *skopos* methodology when dealing with texts carrying references far from the TR's culture and literature. In 5.a, Johnson-Davies directly offered the needed historical explanation and the meant image standing behind the metaphor offered in the Arabic text.

Thus, in *skopos* theory, the translator is a catalyst of languages and cultures. Consequently, the translator bears more responsibility than ever as they might sometimes be forced to share the task of writing with the author to meet the goal of the commission. To reach the targeted *translatum*, the translator is free to choose which type of translation suits the target text best. "[F]idelity to the source text (whatever the interpretation or definition of fidelity) is one

---

possible and legitimate skopos or commission” (Vermeer, 1989, p. 230). Moreover, the language of translation is no longer autonomous; it is part of the target culture (Jabir, 2006, p. 40). In example 4, Sudanese slang was used; however, the translator gave a clear translation made of standard English, so the reader would not lose the thread of the story. Had Johnson-Davies given a note that this text was originally written in slang, the chain of reading would be most probably broken. In fact, one can claim that using any English slang can soothe one TR and let the other readers just suffer to understand what is meant by this thread of language.

But, when it came to cultural references, the translator never hesitated to decide to explain why the speaking character is amazed that snow has fallen: “can you imagine such a thing? Snow falling from the sky on a desert town like this?” (Salih, 2009, p. 51). The translator adds the whole quoted words here to explain the uniqueness of the incident in the eyes of the original reader: the Arabic reader.

With skopos, the text also loses its position as an independent entity of linguistic isolation: it is dependent on the receptive reader. The text is announced as an extra-linguistic entity of world-continuum existence. The source text “does not determine the variety of the target text, nor does the text variety determine ipso facto the form of the target text” instead, the skopos of the translation stipulates the output text (Vermeer, 1989, p. 232). The text can now stand alone as a raw material to build on. The translator uses the ideas and the main concepts of the ST to implement or plant them in a text which no reader perceives as a translated version of original literature.

In skopos, translation has one main goal: giving information, whether cultural or specific. Any other target is of no importance. The translation should meet the goal of the client. The functionality of the translation in terms of its effectiveness for the target audience is generally based on this goal. In other words, one can infer that skopos can be applied to both the process of translation and the product expected out of the translation process.

Thus, equivalence in translation is no longer judged on the level of the text; it is now regarded through cultures. The translator’s work is to search for how to equalize the culture of the ST with that of the TT. A full cultural turn takes place: “translation is [now] a bicultural practice requiring mind-shifting” (Baker, 2009, p. 72). Extract 6 is a case in point. The ululations were kept as they are. This time, no explanation is given, unlike many other occasions in the

---

translation of *The Wedding of Zein*. The ululation scene is the last act of the novella; the reader has now absorbed the Sudanese culture. There is no need for any explication given on the part of the translator to facilitate the understanding of the cultural references in the novel. One can claim that the translator is delivering to their readers a message saying: It is now your turn to look for more details, if you wish, about the Sudanese culture. However, the cultural turn in translation has been criticized for giving the translator a limitless zone of movement; even when cultures appear similar, disputes tend to occur during the translation process.

7. Conclusion

The result of the translator Denys Johnson-Davies's attempt to localize the text to suit the target audience's culture has resulted in both a loss and gain in the output text. For example, there is a loss in the spoken part of the text (the dialogues); there is no element in any dialogue which signals to the reader that this text is spoken in a Sudanese dialect. Consequently, the value of the spoken discourse is lost. A possible solution could be to tell the reader directly that the translation necessitated adaptation to bring the reader closer to the possible meaning of the original text, or to adopt a dialect with which the reader is fully familiar.

Moreover, there is direct interference as the text goes international. In his translation of *The Wedding of Zein*, Johnson-Davies portrays a new text to suit a wider audience who share more cultural elements with the translator than the writer and his original readers. The translated text gains credibility from the new readers or clients. Clear shifts have resulted in the text being more widely-read, but this moves it away from the original. Translation, in this way, is no more than an adaptation moulded to please, not to direct and reflect, as any genre of literature should do.

What Johnson-Davies has done to *Zein* through the translation process is similar to adding condiments to make the outcome more to the general taste of the new reader. However, in *The Season of Migration to the North*, Tayeb Salih, the writer himself, has moved the text to the reader from the very beginning- from the moment of writing itself. Texts are now re-localized to serve different targets; often one or several targets which the writer already envisaged during, if not before, the moment of creation.

The translated text is not called on to represent any previous texts. Instead, it is subject to modification and recreation. The text is initiated in one culture, to be introduced later to many others. The text has become a mobile structure, not limited in time and space, not limited to an author or translator, and not limited to a single culture or reader. In other words, Zein would have remained in Wad Hamid forever had he not had the chance to meet Denys Johnson-Davies.

References

- Abbas, A. (1974). Notes on Tayeb Salih: *Season of migration to the north and the wedding of Zein*. *Sudan Notes and Records*, 55. Khartoum: Khartoum University Press.
- Al-Haggagi, A. (1983). The myth maker: Al-Tayyeb Salih's The Wedding of Zein. *Alif: Journal of Comparative Poetics*, (3). Cairo: AUC Press.
- Allen, R. (1997). Translation translated: RašīdabūĠadrah's "Ma'rakat al-Zuqāq". *Oriente Moderno*, 16 (77) (2/3), 165-176. Pendle, K. (2001). *Women & music a history*. Bloomington: Indiana University Press.
- Allen, R. (2010). The happy traitor: Tales of translation. *Comparative Literature Studies*, 47(4). Pennsylvania: Penn State University Press.
- Antoine, B. (2000). Translation and the trials of the foreign. *The Translation Studies Reader*. Venuti, L. (Ed.). London: Routledge.
- Baker, M. (2009). *Encyclopaedia of translation studies*. New York & London: Routledge.
- Baker, M. (2006). *Translation and conflict: A narrative account*. London: Routledge.
- Bassnett, S. (2002). *Translation studies*. London: Routledge.
- Benjamin, W. (2000). The task of the translator: An introduction to the translation of Baudelaire's "Tableaux Parisiens". *The translation Studies Reader*. Venuti, L. (Ed.). London: Routledge.
- Casiday, A. (2012). *The Orthodox Christian world*. New York: Routledge.
- Constance, B. (1981). The contours of Sudanese literature. *Africa Today*, (2). Indiana: Indiana University Press
- Davies, j. D. (2006). *Memories in translation: A life between the lines of Arabic literature*. Cairo: AUC Press.
- Firat, A. (2014). Sufism in the contemporary Arabic Novel. *Middle Eastern Literatures*, 17(2). Amsterdam: Brill.
- Guessabi, F. (2013). The cultural problems in translating a novel from Arabic to English language: The Algerian novel. *Arab World English Journal*, (2). Bechar University: Algeria.
- Hassan, W. (2003). *Tayeb Salih: Ideology and the craft of fiction*. Syracuse, N.Y.: Syracuse University Press.
- Jabir, J. (2006). *Skopos theory: Basic principles*. Basra: University of Basra.

- Knysh, A. D. (2010). *Islamic mysticism: A short history*. Leiden: Brill.
- Kolchevska, N. (1983). Toward a “Hybrid” Literature: Theory and Praxis of the Faktoviki. *The Slavic and East European Journal*. California: American Association of Teachers of Slavic and East European Languages.
- Munday, J. (2001). *Introduction to translation studies: Theories and applications*. London: Routledge.
- Najjar, M. (1984). *Translation as a correlative of meaning: Cultural and linguistic transfer between Arabic and English*. Indiana University, Bloomington.
- Nida, E. (2001). Principles of correspondence. *The Translation Studies Reader*. Venuti, L. (Ed.). London & New York: Routledge.
- Puri, S. (1995). *The Cambridge dictionary*. Delhi: Sahni Publications.
- Pym, A. (2004). *The moving text: Localization, translation, and distribution*. Amsterdam: Benjamins Publishing.
- Pym, A. (2008). On Toury’s laws of how translators translate. *Beyond descriptive translation studies investigations in homage to Gideon Toury*. Pym, A., Shlesinger, M., & Simeoni, D. (Eds.). Amsterdam: Benjamins Publishing.
- Quine, W. V.O. (2000). Meaning and translation. *The Translation Studies Reader*. Venuti, L. (Ed.). London: Routledge.
- Reiss, K. (2000). *Towards a general theory of translational action: Skopos theory explained*. New York: Routledge.
- Salih, T. (1988). *Season of migration to the north* (D. Johnson-Davies, Trans.). New York: Review Books.
- Salih, T. (2009). *The wedding of Zein and other stories*. Davies, j. D. (Trans.). New York: New York Review.
- Venuti, L. (Ed.). *The translation studies reader*. London & New York: Routledge, 2004.
- Vermeer, H. (1989). Skopos and commission in translational action. *The Translation Studies Reader*. Venuti, L. (Ed.). London: Routledge, 2004.
- Vinay, J. & Darbelnet, J. (2000). A methodology for translation. *The Translation Studies Reader*. Venuti, L. (Ed.). London: Routledge, 2004.
- Zaydan, J., Selim, S., & Allen, R. (2012). *Tree of Pearls, Queen of Egypt*. Syracuse University Press. <http://www.jstor.org/stable/j.ctt1j1w0s9>

صالح، ط. (1997). *دومة ود حامد: سبع قصص*. بيروت: دار العودة.

صالح، ط. (1997). *عرس الزين. بيروت: دار الجيل.*
صالح، ط. (1997). *موسم الهجرة الى الشمال. بيروت: دار العودة.*

TRANSLATION TODAY: AUDIOVISUAL TRANSLATION IN FOCUS

Milad MİRAKİ¹

Nima NOUSHMAND²

Makale Bilgileri/ Article info

Makalenin Türü : Kitap İncelemesi
Article Type : Book Review
Geliş Tarihi / Date Received: 25.03.2022
Kabul Tarihi / Date Accepted: 16.06.2022
Yayın Tarihi / Date Published: 27.06.2022

Makale Künyesi/To cite this article:

MİRAKİ, M., NOUSHMAND, N. (2022).
Translation Today: Audiovisual
Translation in Focus. *LOTUS International
Journal of Language and Translation
Studies*, 2(1), 33-37.

Organ, M. (2019). *Translation Today: Audiovisual Translation in Focus*. Bern: Peter Lang GmbH, Internationaler Verlag der Wissenschaften.

Since the turn of the millennium, audiovisual translation has developed into a well-established subfield of translation studies and has continued to grow in popularity. Publication of numerous books and essays, including Orelo (2004), Díaz-Cintas (2009) and Bogucki (2015), attests to its importance for contemporary scholarship. However, there is still much more to be done. This innovative collection of essays, organized by Michael Organ, is a valiant effort to bridge

existing gaps in audiovisual translation. Apart from the editor's brief and panoramic introduction, the book is divided into seven chapters that cover topics such as audiovisual material in language teaching, interlingual subtitling, closed captions, folktales, censorship, translating puns and audiovisual translation in video games.

Chapter 1 elaborates on the use of audiovisual translation for teaching foreign languages. Taking into account the significance of the image-based world, the meteoric speed of technology and the necessity of employing real-world material to make a class more appealing, Anna Redzioch-Korkuz argues that audiovisual material can be used to serve this purpose. After explaining the significance of technology and the challenges involved in teaching a foreign language, the author enumerates a range of audiovisual materials and

¹ Allameh Tabataba'i University milad_miraki@atu.ac.ir ORCID ID: 0000-0002-0785-0353

² Allameh Tabataba'i University, ORCID ID: 0000-0002-3117-2003

modalities from videos, subtitles, reversed subtitles and bimodal subtitles to subtitles for the deaf and hard of hearing and audio description. Further, the writer provides a long list of ideas which teachers can take advantage of in teaching a foreign language. The list includes integrated subtitles, comparative analysis, paper subtitles, naming the sound or gesture and AD scripts.

Chapter 2, by Raluca Sinu, focuses on a relatively underdeveloped area of audiovisual translation: interlingual subtitling in television news. To address this gap, the study is conducted in the context of Romanian television news, which is the most frequently viewed audiovisual material in Romania. To begin, Raluca Sinu develops a theoretical framework with an emphasis on news subtitling. Next, she introduces a small-scale survey of subtitles collected from Romanian television stations as its corpus. The first observation she makes is about the amount of the lines and the space they take up. Another finding involves the collected from Romanian television stations as its corpus. The first observation she makes is about the amount of the lines and the space they take up. Another finding involves the number of the characters that exceeds the normal 40-character limit. She attributes these technical and linguistic features of news translation to a variety of factors, including the use of non-professional agents such as journalists, the treatment of news translation as a text accompanying the news report, and so on.

In Chapter 3, Lucyna Harmnon undertakes an empirical study titled "*Do We Still Need the Term 'Close Captions'?*" to examine the extent to which these audiovisual products can benefit viewers, particularly hearing-impaired viewers. She studies a corpus of 50 Netflix films across a range of languages. The author outlines three separate justifications for closed captioning and identifies significant discrepancies between their functional and practical manifestations. Several of the films reviewed included closed captions that provided information about the speakers, music, and other background noises that are ordinarily inaccessible to hearing-impaired viewers. The remainder of the corpus, however, provides little information about the audio layer. As such, they fail to accomplish the corpus's primary objective of supporting members of the target audience with hearing impairments.

The next contribution, by Margarita Isabel Asensio Pastor, provides an in-depth investigation of traditional Jordanian folktales and their translation. The specific nature of ethnographic discourse material has an effect on translation, as does the orality and milieu in which the data

---

were gathered. The author offers a sociocultural framework for Jordan within the represented geography, which includes the convergence of multiple speech communities and the presence of a multiglossic Arabic continuum. The setting in which the translation takes place has an effect on it, requiring it to incorporate linguistic, paralinguistic and pragmatic qualities in order to convey the varied identities represented in the ethnomaterial under inquiry.

Chapter 5, by Michal Organ, studies the English translation of Stanislaw Bareja's *Alternatywy 4* to address the censorship, first by the Polish communist party and afterwards by the patrons and translators of the receptive culture, English. Organized in two parts, the study begins with a history of censorship in Polish cinema, followed by discussions of Bareja's grappling with censoring organizations, his famous TV series and its English translation. Using examples from the dialogues with their English counterparts, the author concludes that because the target culture was unaware of the original version's political and ideological implications, the translator has sought to turn the politically informed work into a humorous one. In the end, the author remarks that the translator was mindful of the original's delicate nature and offered some paratexts with the aim of bridging the cultural difference and accelerating its reception.

Considering the difficulty of translating puns, the penultimate chapter by Karolina Puchala-Ladzinska, discusses the translation of puns in the American sitcom *Two and a Half Men* and the techniques used by the translator to achieve the best results in Polish. Deriving data from seasons 4 to 8, it highlights the major difficulties inherent in translating puns and the strategy at the translator's disposal. Accordingly, since the two languages are different greatly and there are few one-to-one correspondences between them, the translator has relied heavily on compensation to elicit the desired effect among the target audience. Additionally, the translator either leaves the original untranslated or literalizes it, neither of which appears to be effective in the author's opinion. In sum, the text encourages the translator to make every effort to seek compensation rather than a literal translation of the word plays.

The last chapter offers insights on the application of audiovisual element in contemporary video games. It illustrates this point by examining the subtitles of *Mass Effect: Andromeda*. Before entering into the analysis, it sets the study's theoretical foundations and introduces various audiovisual forms, such as subtitling, dubbing, and localization. Following that, the characteristics of *Andromeda* as an interactive game involving players portraying characters and non-player characters (NPC) are discussed. The ensuing section compares and contrasts

---

the original version with its Polish-subtitled version. According to the study, the Polish edition of *Mass Effect: Andromeda* contains a cinematic translation rather than a complete localization. It continues by the argument that relying on faithful rather than artistic translation is a reliable policy in this audiovisual translation.

In summary, *Translation Today: Audiovisual Translation in Focus* is an authoritative collection of audiovisual translation-related issues for individuals to keep abreast of recent innovations in audiovisual translation. Innovative in the sense that it addresses novel subjects such as folklore, video game, interlingual subtitling, among other less travelled avenues that await further research. There are some suggestions we have made for this collection. The study could have possibly benefitted from audiovisual studies in various contexts (Iranian, Italian, Finnish, Spanish). Additionally, the editor could have employed studies which analyze large-scale corpuses rather than individual texts and small-scale corpuses. Overall, this volume is highly recommended for scholars, students, researchers, as it makes significant contributions to the field of audiovisual translation.

References

Bogucki, Ł. (2013). *Areas and methods of audiovisual translation research* (Vol. 30). Frankfurt am Main: Peter Lang.

Cintas, J. D. (Ed.). (2009). *New trends in audiovisual translation*. Multilingual Matters.

Orero, P. (Ed.). (2004). *Topics in audiovisual translation* (Vol. 56). John Benjamins Publishing.

Pérez-González, L. (Ed.). (2018). *The Routledge handbook of audiovisual translation*. Routledge.

ALEGORİ SÖZCÜĞÜNÜN OTANTİSİTESİNİN HERMENEUTİK ÇÖZÜMLEMESİ

İbrahim GÜNAYDIN¹

Makale Bilgileri/ Article info

Makalenin Türü : Araştırma Makalesi
Article Type : Research Article
Geliş Tarihi / Date Received: 14.03.2022
Kabul Tarihi / Date Accepted: 16.06.2022
Yayın Tarihi / Date Published: 27.06.2022

Makale Künyesi/To cite this article:

GÜNAYDIN, İ. (2022). Alegori Sözcüğünün Otantisitesinin Hermeneutik Çözümü. *LOTUS International Journal of Language and Translation Studies*, 2(1), 38-58.

Öz

Bu çalışma, alegori sözcüğünün otantik anlamına yoğunlaşarak onun dilsel düzeydeki temsili üzerine yapılacak hermeneutik bir etkinliği kapsar. Bu hermeneutik etkinlik ilgili sözcüğün kök anlamlarını tespit edip değerlendirerek bir öz ve nitelik saptaması kabiliinde görülen otantik anlama ulaşmayı ve ayrıca sözcüğün saptanan otantisitesini çözümlemeyi amaçlar. En nihayetinde bir açıklama olan hermeneutik etkinlik genel olarak içte olanın dışarıya çıkartılma işidir. Alegori sözcüğünün ortaya konulacak olan otantisitesi böylesi bir hermeneutik üzerinden çözümlenecektir. Dilsel düzeyde üstü kapalı anlatım üzerine kurulu olan alegori, kurgu içeren sübjektif yapıyla temsil üzerine inşa edilmiş bir simgeleme veya benzetme olmasından dolayı esasen bir fikri yansıtır. Alegorinin oluşturmuş olduğu alegorik anlatının bütününde ortaya çıkan göstergede gösterilen öge, anlatıyı oluşturan kelimeler üzerinden verilmez. Burada gösterilmesi amaçlanan şey, ilgili anlatıda yer alan kelimelerin çağrışımsal düzeydeki bağlantıları aracılığıyla anlaşılmasına çalışılır. Bundan dolayı alegorik anlatıda gerçekte kastedilen şey, yüksek seviyede bir düşünce etkinliği üzerinden ortaya çıkar. Böylelikle üstü kapalı bir anlatım olan alegorinin gerçekteki anlam[lar]ı üzerine çekilmiş örtü kaldırılmış ve anlam[lar] ortaya çıkarılmış olur. Alegorik anlatı, yaratıcı edimin bir ürünü olmasıyla edebî/sanatsal olandan paye alır. Diğer taraftan felsefi bağlamda öze dönük yanı, ona felsefi bir değer katar. Bir başka ifadeyle alegorinin edebî yönü sanattan beslenen kurgusallığın vermiş olduğu imkânlardan doğarken, felsefi yönü ise bir şeyin özünü vermeye

çalışmaktan ortaya çıkar. Nitekim alegorik anlatı, gerçekliği edebî/sanatsal düzeyde aktarmaya çalışmak ister. Bundan dolayı alegori gerçeklik ve kurgusallık üzerine kurulu bu çift yönlü karakteriyle hem felsefi hem de edebî olanda kendini var ederek ortaya koyar.

Anahtar Kelimeler: Alegori, Otantik Anlam, Otantisite, Hermeneutik, Dilsel Temsil.

HERMENEUTIC ANALYSIS OF THE AUTHENTICITY OF THE WORD OF ALLEGORY

Abstract

This study focuses on the authentic meaning of the word allegory and covers a hermeneutic activity on its linguistic representation. This hermeneutic activity aims to determine and evaluate the root meanings of the related word, to reach the authentic meaning seen as an essence and quality determination, and also to analyze the determined authenticity of the word. Ultimately, hermeneutic activity, which is an exposition, is generally the work of bringing out what is inside. The authenticity of the word allegory will be analyzed through such a hermeneutic. Allegory which is based on implicit expression at the linguistic level, essentially reflects an idea because it is a symbolization or analogy based on mimesis with its fictional structure. What is aimed to be shown is tried to be understood through the associative level connections of the words in allegorical narrative. Hence, what is really aimed in the allegorical narrative emerges from a high level of thought activity. Thence, the veil over the real meaning[s] of the allegory is removed and the meaning[s] are revealed. Allegorical narrative takes its place from the literary/artistic by being a product of creative act. Moreover, it has gained philosophical value due to the fact that it was built to give the essence of something. In other words while the literary aspect of allegory arises from the possibilities given by the fiction that is fed by art, its philosophical aspect has emerged from trying to give the essence of

¹ Dr., Mimarşinan University, Faculty of Literature, Philosophy Department, İstanbul, Turkey.
ibrahimgunaydin1@gmail.com ORCID: İ.G. <https://orcid.org/0000-0002-2794-594X>.

something. Indeed, allegorical narrative wants to try to convey reality on a literary/artistic level. Therefore, allegory comes into existence in both literary and philosophical, with this bi-directional character based on reality and fiction.

Keywords: Allegory, Authentic Meaning, Authenticity, Hermeneutics, Linguistic Representation.

Giriş ve Yöntem Üzerine

Göstermek bir şeyin görülmesini sağlamak amacıyla bir şeyi göz önüne koymaktır. Diğer bir ifadeyle göstermek, bir şeyi herkesin görebileceği bir yere yerleştirerek ona mekân tayin etmektir. Göstermek aynı zamanda bir şeyin kendisine; diğer bir ifadeyle otantisitesine doğru gitmek ve sonrasında bu otantisiteyi dışarı çıkartıp sergilemektir. Açıklama da gösterme gibidir. Göstermek görme eylemine imkân tanırken açıklamak açma eyleminin kendisine mekân açar. Burada semantik bir birliktelik söz konusudur. Nasıl ki göstermede ilgili şeyin görülmesi amaçlanılıyorsa aynı şekilde açıklamada da otantik olarak bu amaç söz konusudur. Bir farkla, gösterme eyleminde gösterilen şeyin kendisi bir kere nesne pozisyonunda kalıp sonrasında terk edilirken, açıklamada açıklanan şey her daim nesne pozisyonunda kalır ve sürekli açıklama eylemiyle sergilenir. Diğer taraftan içte olanın dışarı aktarılması olarak açıklama üç unsurdan oluşur: yönelme, çıkartma ve sergileme. Bu yönelme, çıkartma ve sergilemeyle birlikte açıklanan açıklamanın bitmeyen nesnesine dönüşür. Buradaki açıklama nesnesine sonu olmayan bir yönelimle yönelir. Edimin nesnesine olan yönelimi ve sonrasında onunla olan teması sonucu ortaya birtakım şeyler çıkar. Bu şeylerin her biri ilgili edimin nesnesiyle sıkı bir ilinti içerisinde. Bu şeyler açıklama ediminin kendisiyle birlikte ortaya konulmaya çalışılır. İşte bu açıklama, ilgili şeyin içerisinden dışarıya doğru bir çizgi izler. Dolayısıyla açıklama otantik olarak içte olanın deneyimlenmesiyle beraber bu deneyim sonucu edinilen şeylerin dışavurumudur. Bu bağlamda içte olan şeyin dışarıya çıkartılarak ortaya konulması anlamındaki açıklama, bir sözcüğün kökenine inip orada yer alan otantik anlamı bularak orta yere; göz önüne; gün yüzüne çıkarmaya çalışmakla aynı paralelliktedir. Dolayısıyla bir sözcüğün otantisitesi o sözcüğün açıklamasında ortaya çıkar.

En nihayetinde bir açıklama olan hermeneutik etkinlik de (Grondin, 2017: 17) genel olarak içte olanın dışarıya çıkartılma işi olarak görülebilir. Antik Yunanda Apollon'un Delphoi'daki kehanet ocağına elçiler gönderilirdi. Buradaki kahinlere tanrıların niyetleriyle alakalı birtakım sorular sorulur, kahinler de tanrıların niyetleriyle alakalı birtakım cevaplar verirdi. Söylenilen cevaplar görünür anlamından ziyade bir anlama hamledilerek okunmaya çalışılırdı. Bu okuyuş, Antik Yunanlılara göre olması gereken bir okuyuştu. Çünkü onlar tanrısal işaretlere ve kehanetlere inanırdı. Bundan dolayı bir şeyin görünen tarafından ziyade onun asıl olarak

içinde ne barındırdığı önem arz ederdi (Dürüşken; Çoraklı, 2017: 59-60). Dolayısıyla Antik Yunanlılar söylenilen sözden onun gerçekten ne anlama geldiğine (hermēneia) yoğunlaşırlardı. İşte hermēneia bu yoğunlaşmanın kendisidir. Bu sebeple hermeneutik sözcüğün kendisinden türetildiği “hermēneia” esas olarak bir şeyin dış yüzeyinde görünen şeyleri bir tarafa atarak o şeyin içerisine girip orada işaret edilen; asıl olan şeyi yakalamaya çalışmak ve aynı zamanda bu yakalanılan şeyleri de dışarıya taşıyıp aktarmak olarak düşünülmelidir. Dolayısıyla Antikçağ bağlamı üzerinden düşünüldüğünde hermeneutik etkinlik aslında sözün içinde olanın dışarıya çıkartılma işinden başka bir şey değildir. İşte bu bağlamda içte olan şeyin dışarıya çıkartılarak ortaya konulması olarak açıklama, hermeneutik ile aynı istikamette yer alır. Ayrıca bir sözcüğün kökenine inip orada yer alan otantik anlamı bulmak, sonrasında bu otantik anlamı açıklıyarak gün yüzüne çıkarmaya çalışmak ve böylece ilgili sözcüğün otantisitesini ortaya koymak hermeneutik etkinliğin kendisini verir.

İşte alegori sözcüğünün otantik anlamının tespitinde izlenen yöntem de ilgili kelimenin ortaya çıkmış olduğu dile yönelerek kelimenin biçim, anlam, kök, gövde ve eklerine müracaat etme şeklinde ortaya çıkan ve açıklamaya dayalı hermeneutik yöntemdir. Dolayısıyla bu çalışma, alegori sözcüğünün tarih içinde hangi anlamlarda kullanılmasından ziyade ilgili sözcüğün dilsel temsilde bir öz ve nitelik saptaması kabilinde görülen otantik anlamına yoğunlaşacaktır. Diğer taraftan bu çalışma alegori sözcüğünün genellikle edebiyat sahasında kullanılan metafor, ironi, mecaz ya da istiare gibi terimlerle olan anlam benzerliklerini ya da farklılıklarını inceleyen bir çalışma da değildir. Alegori teriminin yukarıdaki terimlerle olan ilişkisi üzerine yapılacak bir inceleme ayrı bir araştırma konusudur. Bu incelemede amaçlanan alegori sözcüğünün otantik anlamındaki dilsel temsilin hermeneutik çözümlemesidir.

Bu çalışma iki bölüme ayrılacaktır. Birinci bölüm alegori sözcüğünün otantik anlamının tespitine dair bir araştırma ve inceleme mahiyetinde ön görülürken, ikinci bölüm bu araştırma ve inceleme sonucunda elde edilen verilerin hermeneutik bir etkinliğe tabi tutulmasından oluşur. Çalışmanın birinci kısmında alegori sözcüğünün basit ya da bileşik olup olmadığının belirlenmesi, kelimenin köküne dair anlamlarının ne olduğu, bu anlamların başka kelimelerle olan anlam birlikteliği, bu anlam birlikteliğinin merkezinde yer alan anlama dönük özsel durum ve bu ilgili durumun niteliğinin saptanması, bu saptamada alegori sözcüğünün kökeninde yer alan karakterin tespiti ve bunun dilsel temsilde düzanlam ve yananlam şeklinde ortaya çıkışı yer alacaktır. İkinci bölüm, otantik anlamın tespitiyle alegori sözcüğünün dilsel temsil düzeyindeki karakterinin ontolojisine yoğunlaşmaktadır. Birinci bölümde elde edilen

verilerin gerek dilbilimsel gerek felsefi gerekse edebi veçhelerinin göz önünde bulundurularak açıklamaya tabi tutulup değerlendirilmesi ikinci bölümün kapsamını ortaya koymaktadır.

1. Alegori Sözcüğünün Otantisitesi

Alegori, Grekçe “allos” (ἄλλος) ve “agoreuein” (ἀγορεύειν) kelimelerinden müteşekkil bir sözcüktür (Whitman, 1987: 263; Biblissima, ἀλληγορία).² Bu sözcük, Grekçeden Latinceye “allēgoria”, bu dilden de Fransızcaya “allégorie”, Almancaya “allegorie” ve İngilizceye “allegory” formlarında geçmiştir (Patridge, 2006: 68; Dwds, allegorie).³

Alegori sözcüğü etimolojik açıdan incelendiğinde terkinde bulunan Grekçe “allos” kelimesinin kökeninin, “öte, ötesi” anlamına gelen “all” (ἄλλ) sözcüğüne uzandığı görülmektedir (Liddel; Scott, 1940: 67-8). Bu “all” sözcüğü, Proto-Hint-Avrupa olarak bilinen ata dile (Uysal, 2010: 3-4) dayanmakta olup dildeki varlığını Sanskritçede “öte, öteki, diğeri, farklı” vb. anlamlara gelen “anya” (अन्य) ve “tuhaf, yabancı” karşılığında kullanılan “arana” (अरान्) sözcüklerinden alır (Etymonline, *al).⁴ Bu durumu destekler bir şekilde “anya” sözcüğü İngilizce olarak şu anlamları içerirken “elsewhere; to another place, on the another hand, otherwise”, “arana” sözcüğü de “distant, strange” gibi kelimelerin karşılığında kullanılır (Macdonell, 2012: 18-26).

“All” sözcüğünün Sanskritçedeki kök anlamları değerlendirildiğinde “belirlenmiş bir alanın haricindeki diğeri alan”, “grubun dışındaki şey”, “topluluğun içinden olmayan”, “başka bir yere ait olan” şeklinde birtakım anlamların belirgin bir şekilde öne çıktığı görülmektedir. Bunun yanında “all” sözcüğüne dair yukarıda zikri geçen anlamların merkezinde “öte” anlamı olduğu için bu “all” sözcüğü, “öteki yer”, “öteki kişi” “öteki şey” gibi anlamlara gönderme yapmaktadır. Dolayısıyla buradan hareketle bu kelimenin kökeninde “yerli olmamak”, “farklı olmak”, “değişik olmak”, “olanın dışında olmak” gibi birtakım anlamların yattığı söylenebilir.

² www.biblissima.fr çevrimiçi web adresi dijital olarak batı tarihiyle alakalı birtakım belgelere, kataloglara ve özel veri tabanlarına ulaşım sağlamanın yanında özellikle de şu sözlüklere erişim imkânı vererek etimolojik araştırmalara destek vermektedir: Robert Scott (1867-1939) ve Henry George Liddell (1811-1898) *A Greek-English Lexicon* (1940), Wilhelm Pape (1807-1854) *Handwörterbuch der griechischen Sprache* (1880), Anatole Bailly (1833-1911), *Bailly* (2020).

³Çevrimiçi dijital bir platform olan *Digitales Wörterbuch der deutschen Sprache (DWDS)*, Berlin-Brandenburg Academy Sciences and Humanities kuruluşunun Almanca eski ve yeni kelimelerin anlamlarına dair bilgi sistemini içermektedir. Bu dijital platformun web adresi, www.dwds.de şeklindedir.

⁴ www.etymonline.com şeklindeki web sayfasının temel kaynakları arasında şu sözlükler yer almaktadır: Ernest Weekley (1865-1954) *An Etymological Dictionary of Modern English*, Ernest David Klein (1899-1983) *A Comprehensive Etymological Dictionary of the English Language*, Oxford Üniversitesi *Oxford English Dictionary*, Robert K. Barnhart (1933-2007) *Barnhart Dictionary of Etymology*, Ferdinand Holthausen *Etymologisches Wörterbuch der Englischen Sprache*, Barbara Ann Kipfer ve Robert L. Chapman (1920-2002) *Dictionary of American Slang*.

Ayrıca bu “all” sözcüğünün, alegori sözcüğünün haricinde başka kelimelerle olan semantik birlikteliğinde ortaya çıkan anlamlar, bu durumu destekler niteliktedir. Aşağıda Proto-Hint-Avrupa Ata Dili kökenli “all” sözcüğünün, bu dil ailesine mensup başka kelimelerle olan birleşimleri, anlamlarıyla birlikte yukarıda tespit edilmeye çalışılan “öteki yer”, “öteki kişi” “öteki şey” gibi kök anlamlar üzerinden yorumlanarak verilmiştir:

Al(l)ter: değiştirmek [var olan şeyin formunu başka bir forma dönüştürerek mevcut sınırın ötesine geçmek],

Al(l)ias: takma ad [var olan şeyin adının haricindeki bir diğer ad ya da olanın ötesinde, berisinde olan ad],

Al(l)ien: yabancı [bir kümenin içinde birbirine benzeyen var olanların haricinde başka bir kişi ya da şey; olan sınırın dışında olarak öteki kişi],

Al(l)ternative: bir diğer şey [var olan şeyin bizatihi kendisi olmayıp onun yerine geçebilecek bir başka şey; olanın dışında, ancak ona nitelik ve nicelik olarak benzediği için emsali olabilecek şeyin kendisi],

Al(l)truism: başkalarını düşünme [bir kişinin kendisinde değil de başkasında yoğunlaşması, kendi sınırını geride bırakıp başka kişilerin sınırlarına dâhil olarak onlarla alakadar olması; olan sınırın dışına çıkarak farklı bir sahada ortaya çıkan duygunun öteki olan şeyde görünümü],

El(l)dritch: büyü [var olan şeyin formunun başka bir şeye bürünüp bulunduğu sınırı aşarak varlığa çıkması, olan şeyin öteki olan şeyde suni metamorfoz geçirmesi] (Etymonline, *al).⁵

Bu örnekler değerlendirildiğinde Proto-Hint-Avrupa Ata Diline nispet edilen “all” sözcüğünün, dâhil olduğu kelimenin anlamını tam tersi bir istikamete sürüklediği ortaya çıkmaktadır. Ortaya konulan tespit ve değerlendirmelerden hareketle, alegori sözcüğünde yer alan ikinci sözcüğün anlamının, “all” sözcüğüyle birleşiminde, tersine bir istikamete girdiği görülmektedir. “All” sözcüğüne dair saptanan bu durum yukarıda verilen örnekler üzerinden değerlendirilebilme olanağına sahiptir. Şayet “all” sözcüğü bu kelimelerden çıkartılırsa, anlamda bir istikamet değişikliğine mahal verilmemiş olur. Diğer bir ifadeyle yukarıda

⁵ “All” kelimesiyle birleşimde bulunan kelimeler www.etymonline.com sitesinden alınmış olup çeviri, yorum ve değerlendirmeler şahsıma aittir.

sıralanan kelimelerde “all” sözcüğünün olmadığı düşünülürse, kabaca “alter” “değiştirmemek”, “alias” “asıl ad”, “alien” “yerli”, “alternative” “olan şey”, “altruism” “kendini düşünme”, “eldtrich” “büyülü olmayan” anlamına gelir.

Alegori sözcüğünün terkipteki bir diğer sözcük olan “agoreuein” [ἀγορεύειν], genel olarak “konuşmak/anlatmak” anlamlarına gelir (Liddel; Scott, 1940: 13-4). Bu sözcüğün kökü “hareket ettirmek”, “liderlik etmek” anlamlarına gelen “ag” sözcüğüdür (Partridge, 2006, s. 68). Kökeninde yer alan bu sözcükten hareketle “agoreuein”, “konuşmacının liderlik kisvesine bürünerek yapmış olduğu bir konuşma”ya gönderme yapar. Nitekim özellikle bu kelime İngilizce olarak karşılandığında kullanılan kelime Türkçe “nutuk, söylev, hitabe” gibi anlamlara gelen “oration” kelimesidir (Liddel, Scott, 1940, s. 14). Dolayısıyla bir topluluğa düşünceler, duygular aşlamak amacıyla söylenen, uzunca, coşkulu ve güzel sözün kendisi olarak nutuk (Ayverdi, 2010: 940) “agoreuein” fiilinin anlamsal içeriğinde yer alır.

“Agoreuein” fiilinin özelinde yer alan nüansı daha da açmak gerekirse şunları söylemek mümkündür: Dilimizde “konuşmak” fiilinin birçok anlamı vardır. Bu Grekçe sözcüğün anlamına karşılık gelen “konuşmak”, “bir konuda karşılıklı söz etmek, sohbet etmek” anlamındaki “konuşmak” değildir. “Agoreuein” fiilinden kasıt Türkçede “konuşmak” fiilinin anlamlarından biri olarak da görülen “duygularını ve düşüncelerini bir kompozisyon içinde anlatarak konuşma yapmak” (Ayverdi, 2010: 694) anlamındaki konuşmadır. Bundan dolayı bu “konuşma” eylemi daha özel anlamda nutuk formatında “anlatmak” şeklindedir. Dolayısıyla genel olarak alegori yapan kişinin bir şey anlatma eyleminin içerisine girdiği söylenebilir.

Bilindiği gibi anlatım açıklayıcı, betimleyici, öyküleyici, tartışmacı gibi kendi içinde birden fazla türe sahiptir. Alegoride yer alan anlatım, karakteristik özellikleri göz önünde bulundurulduğunda daha baskın bir şekilde açıklayıcı bir tür olarak kendisini ortaya koyar. Nitekim açıklamaya dayanan anlatım tarzında amaç, anlatılan şeye dair muhatapta varsayılan kapalılığı ortadan kaldırmak ve böylelikle o şeyi daha belirgin hale getirmektir. Temelde bir konuşma türü özelde bir anlatım olan alegoride de amaç, öncesinde dile gelen şeyin kendisinde varsayılan kapalılığını gidermek, onu daha da açmak şeklindedir. Nitekim ileride değinileceği gibi Platon’un MÖ 428-348 *Devlet* adlı kitabında Sokrates-Glaukon diyalogunda geçen mağara alegorisi (Platon, s. 514a-518e), anlatım içinde bir açıklama modeli olarak dile getirilir. Ancak alegoride yer alan açıklamanın neden-sonuç üzerine kurulu bir hüviyete sahip

olmadığını belirtmek gerekir. Nitekim böylesi bir açıklama daha çok nesnel değerlere dayanan bilimsel sahada kendisini gösterir (Akarsu, 1975, s. 13). Burada görülen açıklamaysa bilimsel olanın karşısında olan ve dolayısıyla daha çok sübjektif değerlerden beslenen kurgusal bir açıklamadır. Dolayısıyla alegori, olan şeyin doğasındaki sınırın ötesine geçerek nesnel olandan uzaklaşıp kurguya yönelmeyi sağlar. Bundan dolayı alegori, doğası itibariyle bilinen ve alışılâgelen tarzda bir açıklamadan ziyade, sübjektiflik üzerine kurulu kurgusal yönün ağır basmasıyla bilinmeyen, alışılâgelmeyen ve sınırın ötesinde yer alan bir açıklama tarzı ortaya koyar. Böylelikle alegoride yer alan anlatının, olan sınırı aşmış başka türlü bir yolda meydana geldiğini söylemek aslında onun nesnel ölçütlerden ziyade sübjektif bir dünya üzerine inşa edildiğini söylemek demektir. Alegori üstü kapalı bir anlatım tarzına gönderimde bulunur derken de onun sübjektifliği yine belirleyici olmaktadır. Ancak buradaki sübjektif olma durumunun salt keyfi olmadığını belirtmek gerekir; bilakis anlatıcı tarafından belirlenen, açıklanan şey ile açıklayan (alegori) şey arasındaki birtakım ilişkiler, alegorinin kendisini ortaya koyacaktır. İki şey arasındaki bu ilişkilerin bütünüyle sübjektif olduğunu söylemek mümkün olsa da, bunların anlatıcı tarafından nesnel gerçeklikten paye alarak mantıksal bir dizge üzerine kurulduğunu unutmamak gerekir. Burada anlatıcının ortaya koyduğu sübjektif değere sahip mantıksal ilişkilerle beraber temel iddia alegorinin, kendisinin anlattığı şeyi birebir olmamak kaydıyla doğrudan değil de üstü kapalı olarak bir şekilde ifade ettiği, dile getirdiğidir.

Diğer taraftan konuşmacının muhatap kitleye farkındalık kazandırmak ve böylelikle fikirsel olarak bulunmuş oldukları konumlarından başka bir konuma sürüklemek gayesi güderek⁶ alegori aracılığıyla yapmış olduğu bu sübjektif açıklayıcı anlatma eylemi, açık bir alanda ya da bir kurulda toplanmış insanlara yapılır. Nitekim “agoreuein” kelimesiyle semantik ve aynı zamanda morfolojik bağlantısı olan ve “toplantı yeri” ya da “pazar yeri” anlamlarında kullanılan “agora” sözcüğü de bu durumu destekler niteliktedir; çünkü “ageirein” sözcüğünden gelen bu “agora” sözcüğü, bu dile getirilen kullanımlarının yanında “topluluk önünde konuşma” (public speaking) anlamına da gelmektedir (Etymonline, agora).

Alegori teriminin terkinde bulunan “allos” ve “agoreuein” şeklindeki iki kelimenin etimolojik incelemesinden sonra yapılan değerlendirmede alegorinin otantik anlamına dair

⁶ Nitekim alegori sözcüğünün yapısında bulunan “agoreuein” filinin kökü yukarıda dile getirildiği gibi “hareket ettirmek”, “liderlik etmek” anlamlarına gelen “ag” sözcüğüne dayanır.

ortaya çıkan sonuç ve değerlendirmeler şu şekilde dile getirilebilir: Alegori, genel olarak bir şey hakkında açıkça konuşmamak; açık konuşmanın ötesine sığrayıp kapalı konuşmaktır. Özelde alegori neden-sonuç ilkesinden ziyade sübjektif yapısıyla açıklayıcı bir anlatım modeli içerir. Sübjektif değerler üzerine inşa edilen bu açıklama modeli, bir şeyi olması gerektiği gibi dile getirmeyip olağan olanın dışına çıkarak başka türlü bir şekilde dile getirmenin kendisidir. Bunun böyle olmasının sebebi de onun başından sonuna kurgusal bir yapı üzere inşa edilmesinden ileri gelmektedir. Ayrıca sübjektifliği içinde barındıran kurgusal açıklayıcı bir anlatım modeli olmasının yanında açıkladığı şeyi üstü kapalı şekilde ifade etmesiyle de ön plandadır.

2. Alegorinin Dilsel Temsilinin Ontolojik Açıklanışı

Açık bir alanda hitap şeklinde olması, insanları harekete geçirmek için icra edilmesi gibi özelliklerini hatırd tutmakla beraber asıl önemli olan, alegorinin sübjektifliği içinde barındıran kurgusal yönüyle olağan anlatımın sınırlarını aşırp olağandışılıkta kendisini ortaya koymasıdır. Şaşılacak bir tarafa sahip olmayan biçimiyle olağan, alışılmış tarafıyla etkinin ortadan kalkmış olduğu şeye gönderme yapar. Olağan, “sık sık olan” anlamında kullanıldığı gibi “oluşuna alışılan, doğal olan” (Püsküllüoğlu, 1977: 223) anlamlarına gelmektedir. Dolayısıyla olağan anlatım, genellikle belirlenen sınırlarının dışına çıkmayan anlatımdır. Bu anlatım oluş durumunun hep aynı formda olması, etkisini zamanla yitirmesi olasılığını kendisinde taşımaktadır. Böylesi bir anlatım, kendisinde taşımış olduğu mutad olağanlığıyla değiştirme, devinime sokma, eyleme geçirme gibi edimselliğini yitirir ve niteliksizliğe giden aşağı yönde bir hareketlenmenin içerisine girer. Bu niteliklere sahip bir anlatım, kaybetmiş olduğu edimselliğini tekrardan elde etmek için olağanın sınırlarını aşmaya çalışır. Bu bağlamda alegorinin kendisi, olağan olanın alışılmışlığında pasifize olmuş anlatıma dinamizm vermek gayesiyle anlatıcının anlatısını öteye taşıma işidir. Anlatının öteye taşınmasındaki maksat, hitaba muhatap olan kişi ya da kişilerin düşünce, yön, eğilim vb. şeyleri değiştirmeye yol açan gücü elde etmektir. Dolayısıyla alegori, anlatıda ötelere gitmek, sıradanlığı aşmak ve başka bir şekilde; üslupta dile getirmektir. Bu yönüyle yaratıcı bir edimin ürünü olan alegori, ontolojik olarak kendisini sanatsal olanda var ederek bir söz söyleme sanatına dönüşür. Ayrıca alegorik anlatım, etkisini yitirerek pasifize olmuş bir tekdüzeliği ortadan kaldırması ve niteliksizleşmesiyle beraber oradan sıradanlığa sürüklenen bir anlatıyı canlandırmasıyla anlatıya bilinçli bir şekilde farklı bir perspektif katar ve onu kendisiyle birlikte sınırların

dışına çıkarır. Bu yönüyle alegori, Saussure'ün dil ve söz ayrımındaki (Saussure, 1998: 43-4) sözün bizatihi kendisine gönderme yapar.⁷ Anlatıcının bilinci anlatılana müdahil olarak onu özelleştirir. Böylelikle anlatıcı bir tür soyutlamanın içine girer ve anlatı irade ve aklın sayesinde bireysel bir bilincin ürününe dönüşerek yaratıcı edimin kendisi olduğu gibi bilinç ediminin de kendisi olur. Alegorinin saptanan bu durumsallığı ontolojik bağlamda ona biçimsel bir nitelik kazandırarak onu olağandan sıyırıp özel bir anlatıya dönüştürür.

Zikri geçen nitelikleriyle beraber alegoride yer alan olağandışılık başka türlü bir dile getirmenin kendisiyle bir arada olmasının yanında nesnel⁸ olanın karşısında olarak gizli ve örtülü olanı da otantisitesinde barındırır. Nitekim bu tespit edilen otantisiteyi destekler nitelikte Grekçe-İngilizce sözlüklerde “allegory” (ἀλληγορία) sözcüğü, “örtülü/gizli dil” (veiled language) şeklinde tanımlanmaktadır (Liddel; Scott, 1940: 69; Biblissima, ἀλληγορία). Bu tanımlamadaki dilin örtük olma durumu, açık olma durumundan uzaklaştığını göstermektedir. Dilin örtük olma durumunu biraz daha açıklamak gerekirse şunları söylemek mümkündür: Örtük dili kullanan kişi olarak anlatıcı, bir şeyi nitelerken o şeyin bizatihi kendisini gösteren özelliklerini açıkça söylememektedir. Bunun yerine başka birtakım şeyler söyleyerek o şeyi dolaylı yoldan amaçlamaktadır. Böylelikle anlatıcı konuşma esnasında söylemediği ancak amaçladığı şeyin üzerine bir örtü indirmektedir. Bu durumda anlatıcının konuştuğu her şey, aslında konuşmak istediği şeyin örtüsü konumuna geçmektedir. Bu şekilde anlatıcı konuşmak istediği şey hakkında değil de başka bir şey hakkında konuşmakta ve ağzından çıkan sözcükler de dilin açık olma durumunu bozarak onu kapalı hale getirmektedir.⁹ Diğer yandan örtük dil kullanan anlatıcı, aslında amaçladığı şeye dair olan görünüşü askıya da almaktadır. Bu askıya alışla birlikte anlatıcı, başka bir görünüşe meylederek amaçladığı şeyi gizlemektedir. Bundan dolayı örtük bir dil olan alegori aynı zamanda bir başka görünüş altında konuşmak anlamına da gelmektedir. Alegoriye dair bu tanım şu şekilde geçmektedir: “Allegory is description of one thing under the image of

⁷ Saussure dil ile sözü birbirinden ayırır. Dili konuşan kişinin bir işlevi olarak görmez. Ona göre dil, bireyin edilgen bir biçimde belleğine aktardığı üründür. Hiç önceden tasarlama gerektirmez. Bilinçli düşünce yalnız sınıflandırıcı etkinlikte işe yarar. Söz böyle bir bilincin ürünüdür (Saussure, 1998: 43-4; Vardar, 2007: 180).

⁸ Nesnel olanın denetlenebilir, gözlemlenebilir, kanıtlanabilir gibi özellikleri onun açık olduğunun göstergesidir.

⁹ Bu yorumlamaların eşliğinde akla, “Dil açık olmak zorunda mıdır? Yoksa onda böyle bir zorunluluk yok mudur? Böyle bir zorunluluk yoksa insan onu açık yapmaya ya da kapalı kılmaya neden çalışır? Bilim denilen etkinlik dilin açık olan kısmında icra ediliyorsa edebiyat denilen bir diğer insani etkinlik dilin kapalı alanında mı kendisine saha bulmaktadır?” vb. birtakım sorular gelmektedir.

another” (Etymonline, allegoria). Burada yer alan “başka bir görünüş altında” ifadesi gerek dilbilimsel açıdan gerekse dil felsefesi açısından önemlidir. Nitekim dilde herhangi bir şeye yüklenen bir niteliğin aslında o şeyin kendisine dair bir görünümü vermesi gerekirken; diğer bir ifadeyle betimlenen şeyin tasviri bizatihi o şeyin bir tasviri olması lazım gelirken bu çizginin dışına çıkıp, o şeyin kendisine ait olmayan bir tasviri dile getirmek, dilde anlamsal bir çatı altında var olan şeyin formuna müdahale etmek, onu değiştirmek anlamına gelir. Bu müdahale sonucu oluşan değişimle birlikte ilgili şeyin anlaşılması noktasında bir pürüzün ortaya çıkması da söz konusu olacaktır. Nitekim başka bir görünüş altında tümüyle ayrı bir şeyin kendisinin anlaşılması, her zaman olasıdır. Bu durum örtük dilin açık dile nazaran durmuş olduğu pozisyonu göstermesi bakımından önemlidir. Dilde meydana gelebilecek olası her yanılısamayı bertaraf etmek adına Wittgenstein’in da *Tractatus Logico-Philosophicus* eserinde vurguladığı gibi olabildiğince açık bir dil kullanmak her zaman gereklidir. Nitekim o, dil ile dünya arasında kurmaya çalıştığı uygunluk ve bu uygunluğa bağlı olarak oluşturduğu resim kuramını bu şekilde ortaya koymuştur (Çakmak, 1997: 141-2). Dilin sınırlarının belirlenmesi tüm olası yanlışlıkları bertaraf edecektir. Wittgenstein’in ortaya koymuş olduğu bu düşüncesinin temelinde onun şu önermesi yatar: “Dilimin sınırları dünyanın sınırlarını imler” (Wittgenstein, 2013: 133).¹⁰ Ancak alegorinin kendisi örtük bir dil olmasıyla sınırın ötesinde yer alır.

Örtük bir dilin anlatımında dile getirilen şey ve ona dair açıklama ve betimlemeler aslında sadece bir şeye gönderme yapar. Diğer bir ifadeyle örtük dil alanında yer alan açıklama ve betimlemeler ikinci bir alanda yer alan bir şeyi imler. Bundan dolayı alegorinin başka bir görünüş altında bir şeyi nitelemek şeklinde yukarıda ifade edilen özelliğinde tek bir alan değil de iki alan söz konusudur:

- 1- Anlatılan şeyin, açıklama ve betimlemelerinin bulunduğu görünür alan,
- 2- Anlatılmayan ancak kastedilen şeyin bulunduğu görünmez alan.

Alegori sözcüğünün otantisitesinin bu şekilde tespit edilmesinin gayesi, burada söz konusu olan şeyin farklı iki alanı olduğunu; ancak maksut olanın ikincisi olduğunu göstermek

---

¹⁰ Mantıksal pozitivist bir dünyanın oluşturmuş olduğu dil, sanat, etik ve din gibi birtakım yapıların içerdiği önermelerin anlamsız hatta saçma olduğunu ileri sürer; çünkü bu yapılara ait olan bir dil, “dünya”nın koordinatları içerisinde bir koordinata gönderimde bulunmaz. Alegori de sanatsal olanın içinde kendisine yer bulduğu için mantıksal uzam içerisindeki olgulardan meydana gelen dünyanın (Wittgenstein, 2013: Fragman 1.13) içerisinde yer almayacaktır.

amacıyladır. Bundan dolayı alegoride bu iki alandan ilki ikincisine giden araç mesabesindedir. Amaç ikinci alanın bizatihi kendisidir. Başka bir ifadeyle görünen alanda yer alan şey ve ona dair açıklama ve betimlemeler esasen maksut olan şey için var olduklarından dolayı görevlerini ifa ettiklerinde yok hükmündedirler. Bu nedenle alegoride, tekil anlamda var olan sadece bir şeyin olduğunu ve bu şeyin de hem görünen hem de görünmeyen iki veçhesi olduğunu söylemek yanlış olur. Bunu söylemek, “Her şeyin bir görünen bir de görünmeyen tarafı vardır” önermesiyle aynıdır. Halbuki alegori böyle bir varsayım üzerinden hareket etmez. Nitekim böyle düşünüldüğü takdirde alegoriye muhatap olan şeyin kendisi de amaç durumuna dönüşebilir. Halbuki o, anlatıcı tarafından sadece amaca götüren bir araçtır. Bu cihetle bakıldığında, alegorik olan şey görünüşünü değil de onun haricinde olan şeyi imler.

Alegoride, anlatılan şeyin ve betimlemelerinin bulunduğu görünür alanın kendisi, dilbilimsel perspektifle gösteren, gösterilen ve göstergeyi kendi bünyesinde barındırır ve aynı zamanda bu görünür alan ifade düzleminde parçalanabilirliğini saklı tutarak bir bütünü gösterir. Parçaları değil de bizatihi kendisi hesaba katılarak bu bütün değerlendirildiğinde o, gösterenin kendisini oluşturmaktadır.¹¹ Bu bağlamda örneklem olması için Platon’un mağara alegorisini düşünmekte yarar vardır. Platon *Devlet* eserinin *Yedinci Kitap* kısmında Sokrates’in ağzından muhatabı Glaukon’a bir şey anlatır. Sokrates’in bu anlatmış olduğu şey tasarlanmış bir şeydir. Bu tasarı, ana olay ve bu ana olayın içinde olaylar dizisini sunar. En genel itibariyle bu, öyküleme tekniğiyle yapılan bir anlatı olmasının yanında bir açıklama modelini sunar. Sokrates, tüm öğeleriyle birlikte tasarlanmış olduğu bu anlatı üzerinden bir şeyi imler. İmlenmiş olan şey anlatının bütününde ortaya çıkan gösterilenin kendisini oluşturur. Bu bağlamda bir ana olay ve onun etrafında dönen ardışık yan olayların tümünün kendisi mağara alegorisini oluşturur. Tüm alegorilerde olduğu gibi bu alegoride de en temel nitelik görünür alanın görünmeyen ancak kast edilen şeyi ifade etmesidir. Sübjektif olanı içeren kurgusal yapısıyla bir tür açıklayıcı anlatım modelini sunan alegori görünmeyeni ifade eden niteliğiyle en nihayetinde bir temsil (mimesis) içerir.¹² Anlatıcı bir anlatı olarak

¹¹ Dilsel gösterenle gösterilenin birleşmesinden doğan birim olarak göstergenin özdeksel yönü gösterendir. Gösterenle birleşerek göstergeyi oluşturan içerik de gösterilendir. Örneğin *Kalem* göstergesinin gösterileni “yazmaya yarayan araç”tır. Bu, göstergenin içeriğini oluşturmaktadır. Gösterense özdeksel yönüyle beş harften oluşan “kalem” sözcüğüdür. Ancak şu ifadedeki “Bazı savaşlar kalem ile kazanılır” *kalem* göstergesinin gösterileni “yazmaya yarayan araç” olarak “kalem” değildir. Yukarıda tespit edilen otantik anlamıyla alegori de böyle bir düzlemde incelenmektedir (Vardar, 2007: 104-8).

¹² Burada kullanılan “mimesis” sözcüğü genel anlamda bir temsil özelde bir taklit ya da yansıtma veyahut benzetme şeklinde ele alınmıştır. Aynı zamanda alegori özelinde bir simgelemenin kendisi olarak da bu sözcük düşünülmektedir.

kullandığı alegoriyi görünmeyen ancak kast edilen şeyi, temsil edilebilirliği üzerinden dile getirmektedir. Buradaki temsil birebir bir temsil olmaktan ziyade yaklaşık bir temsildir. Anlatıcı görünen ile görünmeyen arasında sübjektif değere sahip mantıksal ilişkiler kurarak bir temsil ediş kurgulamıştır. Kurgulanan bu temsil edişte yer alan belirgin birtakım özellikler görünmeyi yansıtmakta, onu simgelemektedir. Alegorinin bu ontolojik karakteri onun temelde bir temsil özelde bir yansıtma ya da simgeleme olmasını da göstermektedir. Platon'un mağara alegorisi de bu bağlamda genel olarak onun idealar kuramının bir temsilini verir. Bu temsil sayesinde o kendi kuramını açıklamaya çalışır.

Bir yansıtma ya da simgeleme işi olarak alegori ontolojik bağlamda özünde düşünceye bir ayna tutmaktan ibarettir. Nasıl ki ressam yaptığı işle dünyaya bir ayna tutuyorsa (Platon, Devlet: 596d-e) anlatıcı da alegori ile kendi düşüncesine bir ayna tutar. Böylelikle o kendi düşüncesini alegori ile dışarı vurarak yansıtır. Burada söz konusu olan şey bir tragedya şairinin yapmış olduğu şeyle aynıdır: benzetme (Platon, Devlet: 597d). Platon bu durumu vurgulamak adına *Devlet*'te şöyle der: "Tragedya şairinin de yaptığı bu değil mi? Benzetme değil mi onun da yaptığı?" (Platon, Devlet: 597c). Platon da mağara alegorisini dile getirerek idealar kuramına özelde bu alegoriyle bir benzetme yapmaktadır. Dolayısıyla anlatıcının yapmış olduğu şey kurgusal açıklayıcı bir anlatı modeli olarak oluşturduğu alegoriyi düşüncesine benzer nitelikte gördüğü için dile getirmek, dile dökmektir. Burada tasarımılanan şey olarak alegori düşünülen şeye benzediği ve bu benzeyişle onu yansıttığı için bizatihi ontolojik anlamda sanatın kendisidir. Bu sanatsal yönüyle aslında bir alegoride görülen şey doğa, insan, hayat kısaca gerçekliktir. Böylelikle alegori kendi görüntüsünün ötesinde şeyi imlerken gerçekliğe dokunur. Mağara alegorisinde de durum bu şekildedir. Platon'un göstermek istediği şey kendi dünyasında gerçek olan şeyin kendisidir.

Kurgusal bir açıklama modeli olarak alegorinin kendisi bir anlatım biçiminin kendisini vermekle beraber Paul de Man'ın da işaret ettiği gibi (Man, 1983: 226) ardışık olaylar dizisini de içerisinde barındırır. Ardışık ve anlatısal olarak alegori gösterenin kendisini oluştururken, anlatılmayan ancak kastedilen şeyin ve betimlemelerinin bulunduğu görünmez alansa gösterilenin kendisidir. Bu ikisinin birleşimiyle birlikte bir göstergeden bahsedilebilir. Alegorik bir ifadeyle anlam üretim süreci, bu göstergenin açılmasıyla doğrudan ilişkilidir. Diğer bir ifadeyle anlatıcı gösterenle gösterilen arasında bir bağ kurmuştur. Bu bağın açığa çıkartılmasıyla beraber anlamın üretiliş sürecine (Guiraud, 1999: 25-7) giriş yapılmaktadır.

Buradaki süreçte ortaya çıkan anlamlar, bir gösterenin gösterilenini oluşturduğu gerçeğiyle yakından ilgili olmakla beraber düzanlamın karşısında yer alırlar. Nitekim bu süreçte elde edilen anlamlar mantıksal, bilişsel ve nesnel nitelikleriyle ön planda olmaktan ziyade kurgusallığı içeren sübjektif düzeyde ikincil kavramlara, imgelere, öznel izlenimlere, çağrışımsal değerlere ilişkindir. Alegori tam bu ikincil anlamlara olanak sağlamasıyla edebi olanın bir parçasıdır. Alegorinin ikincil anlamlara olanak sağlamasıyla elde etmiş olduğu edebi değer, olması gereken üzerinden kendisini gösterir. Bu bağlamda olan şeyin kendisinin görüntüsü, olması gerekene bir kapı aralar. Bu aralanan kapı olması gerekene açılır ve olan görüntü, olması gerekeni kendisine çeker. Bu bir bakıma alegoriyi kendisinde içeren dilsel ifadenin düzanlamının, araç mesabesinde olmasını da gösterir. İşte bu bağlamdan hareketle alegori, edebi olandan payını alır; çünkü kendisi hiçbir zaman olduğu şekliyle var olanı vermez; zaten vermesi de mümkün değildir.

Alegorinin olması gereken üzerinden edebi olana yaklaşmasını Aristoteles üzerinden değerlendirmek mümkündür. Nitekim Aristoteles tarihçi ve şair üzerinden olan ile olabilir olanı ortaya koyarken dilin doğrudan ya da dolaylı olarak varlığı temsil edişine işaret etmektedir. Bu düzlemde varlığın dolaylı olarak temsil edilişi olarak alegori, edebi olanın bizatihi kendisidir. Aristoteles *Poetika* adlı eserinin *Dokuzuncu Bölüm*'ünde şunları söyler:

“Ozanın [şair] ödevi gerçekten olan şeyi değil tersine olabilir olan şeyi yani olasılık veya zorunluluk kanunlarına göre mümkün olan şeyi anlatmaktır. Tarih yazarı ve şair, biri düzyazı öteki nazım yazdığı için birbirlerinden ayrılmazlar. Çünkü Herodotos'un eserinin mısralar haline getirilmiş olduğu düşünülebilir. Bununla birlikte ister nazım ister düz yazı halinde olsun, Herodotos'un yapıtı bir tarih yapıtıdır. Ayrılık daha çok şu noktada bulunur: Tarihçi daha çok gerçekten *olan*'ı, şair ise *olabilir olan*'ı anlatır. Bunun için şiir, tarih yapıtına oranla daha felsefi olduğu gibi, daha üstün olarak da değerlendirilebilir. Çünkü şiir, daha çok *genel olanı*, tarihse *tek olanı* anlatır. Genel olan deyince de olasılık ya da zorunluluk yasalarına göre, belli özellikteki bir kişinin böyle ya da söyle konuşmasını, böyle ya da söyle eylemde bulunmasını anlıyoruz. Ozan, kişilerine ad verirken daima bunu göz önünde bulundurarak adları seçer. Tek olan deyince de bir Alkibiades şunu yaptı ya da başına şu geldi, bunu anlıyoruz” (Aristoteles, 1963, 1451b).

Aristoteles'e göre edebi olan ile gerçekte olan şey arasında fark vardır. Şair tarihçiden farklı olarak olanı ele alır. Ancak bunu olduğu gibi aktarmak yerine onu kurgular. Bir bütün olarak gösterenin kendisi olan bu kurgu gösterilen olarak gerçekte olan şeye gönderimde

bulunur. Aristotelesçi bağlamda bu kurgunun amacı tümel olan şeyi yansıtmak olmasından dolayı gerçekte olan şeyin ayrıntıları bir tarafa itilir. Böylelikle şair ile tarihçinin arasındaki fark da ortaya çıkmış olur. Aristoteles'e göre edebi olan şey, olanın kurgulanışında kendini gösterirken tümeli amaçlayarak olanın özünü vermeye çalışır (Moran, 2013: 30). Bundan dolayı yaşanan bir olayı yaşandığı gibi aktarmak; diğer deyişle onun oluşa gelirken edindiği varlığına herhangi bir şekilde müdahale etmeden, nasıl bir biçimde var olduysa o biçimi koruyarak nakletmek edebi olanı vermez (Pospelov, 2005: 20-9; Derrida, 2010: 79-82). Edebi olanı üreten fail olarak şair,¹³ aktarmak istediği şeye yeri gelir dokunmak ister. Dokunduğunda hissetmiş olduğu şeyleri de onun oluşa gelen varlığında ortaya koyar. Yeri gelir ona ekleme yapar. Ekleyerek onun kendi penceresinden eksik gördüğü varlığını tamamlar. Yeri gelir ona müdahale eder ve böylelikle onu bir alanda sınırlayarak istediği ölçüde ve oranda onu tekrardan var eder. Yeri gelir o şeyi eksiltir; budar, törpüler, keser. Böylelikle fazlalığı atarak onu estetik bir işleme tabi tutar. Yeri gelir o şeyi bozar; o şeyin oluşa gelen varlığını tahrip eder. Yeri gelir o şeyi yeniden ortaya koyar. Böylelikle varlığın özüne dair olan unsurlarını söker ve onu tekrardan istediği biçimde inşa eder.

İşte alegorinin edebi olana yaklaşım ondan değer alması da olan ile değil kurgulanan ile alakalı olmasından kaynaklıdır. Tam bu bağlamda anlatıcının olanı muhataba doğrudan vermeyi seçmeyip onu bir kurguyla aktarması, bu kurguyu da yukarıda sayılan imkân dâhilindeki bütün varyantlarıyla birlikte alegorik olarak dile getirmesi, alegorinin kendisini edebi olana yakınlaştırarak onu onun bir parçasına dönüştürür. Dolayısıyla alegorinin edebi oluşundaki en temel öge onun bir gerçeklikten ziyade kurgusal olmasıdır. Bu kurgu dil düzleminde ortaya çıkan başlı başına bir tasarım olmasına rağmen dilin kendisi, olduğundan farklı bir şekilde kullanılır. Diğer bir deyişle dil, anlatıcı tarafından olanın olduğu şekliyle değil olması gereken şekliyle kurgulanır. En nihayetinde bir yapının oluşturulmasına gönderme olarak alegori, dili olduğundan farklı bir mecrada kullanma girişimini gösterir. Bu girişim, temelinde sınırı aşmak, olanı olağanlığıyla değil olağanlığından sıyırarak vermektir. Bu nedenle alegori aynı zamanda bir soyutlama işinin kendisidir. Alegoriyle birlikte anlatıcı, gerçekte başlı başına varlığı olan bir şeyi, maddesinden sıyırarak, soyarak düşünme faaliyetinin nesnesi haline getirir. Onu kurgulayarak gerçekte ayrılamaz olanı zihinde,

¹³ Burada şair özelinde edebi olanı üreten tüm failer kastediliyor. Edebi olan bir tragedya, bir komedy, bir öykü, bir roman vb. yazınsal ürünler olduğu gibi yeri gelir günlük konuşmada kullanılan ironi, metafor, mecaz, kinaye vb. retoriğe dair ifadeler de olabilir.

düşüncede ayırır. Aristotelesçi bağlamda özünde felsefi bir dinamizm olmasından ötürü alegorik olarak anlatılan şey onun düz anlatımla anlatılmasından daha değerlidir. Bu soyutlamanın amacı, olanı bir öz süzgecinden geçirerek en iyi bir şekilde vermektir. Böylelikle anlatı, edebi olanın bizatihi kendisi olarak alegorik diye nitelenir.

Yukarıda dile getirilenlerden hareketle edebi olanın bizatihi kendisi olarak alegorik anlatı, en nihayetinde gerçekte olmadığı hâlde varmış gibi tasarımılanan; düşsel olandır. Bu şu anlama gelir; alegori gerçek yaşamın somut olgu ve olaylarıyla doğrudan doğruya bir özdeşlik ilişkisi kurulmasına imkân vermez. Onun ortaya koymuş olduğu şey, bilinçli yaratıcı edim üzerine kurulu kurmaca bir gerçekliktir. Bunun yanında diğer bir açıdan bakıldığında alegori, kendi gerçekliğini yaratır. Bu yaratılan gerçekliğin her şeyden izole edilmiş bir gerçeklik olmadığını belirtmek gerekir; bunun aksine tarihsel ve deneysel olandan beslenerek kendisine biçim verir. Ancak edebi olan kendi gerçekliğini gerçek olana bakarak yarattığı gibi felsefi olanın da kendi gerçekliğini gerçek olana bakarak yaratmaya çalıştığını hatırlama tutma lazımdır.¹⁴

Alegoride asıl anlama ulaşmak için, anlatıcının anlatımına yerleştirdiği ve bu sayede anlatımına alegorik bir değer kattığı dış görünüşün (appearance) kaldırılması gerekir.¹⁵ Bu dış görünüş, anlatıcının aslında amaçladığı şeyi kapatarak ona ulaşmayı engeller. Dış görünüşün kaldırılmasını isteyen anlatıcı, onun arkasındaki şeyin keşfedilmesini ister. Alegorik bir anlatımda hem bu dış görünüşün varlığını ortaya koyan, hem de onu ortadan kaldıran şey, dış görünüşün bizatihi kendisinde olup maksut olan şeye işaret etmekle beraber ilgili yapıyı ayakta tutan bağlantılardır. Bundan dolayı bir alegorinin yapısındaki bağlantılar, alegoriye hem mekân hem de imkân sağlar. Bu dile getirilenlerle birlikte alegorinin dilsel temsilindeki ontolojisinde üç şey ortaya çıkar:

- 1- Alegorik anlatıma muhatap olan konu,
- 2- Kendisiyle alegorik anlatım yapılan ifadeler,

¹⁴ Bu bağlamda “Bu etkinliklerin iç içe geçmiş olduğu yerde tümünden bir kurmacadan bahsetmek mümkün müdür; yoksa parçacı bir yaklaşımla mı durumu değerlendirmek lazımdır?” şeklinde bir soru akla gelmektedir.

¹⁵ Yukarıda alegori terimi üzerine yapılan otantik incelemede “örtü” (veil) sözcüğü kullanılırken burada daha felsefi olduğu gerekçesiyle dış görünüş (appearance) sözcüğünü kullanmayı tercih ettik. Her iki terimin göndergesi de “asıl anlamı gizli kılınan şey”dir. Burada dikkat edilmesi gereken şey asıl anlamın gizliliği ve bu gizliliğin açığa çıkartılmasıdır.

3- Alegorik anlatıma muhatap olan konuyla kendisiyle alegorik anlatım yapılan ifadeler arasındaki bağlantılar.

Bu bağlantılar, alegorik anlatıma muhatap olan konuyla, kendisiyle alegorik anlatım yapılan ifadeler arasındaki benzerlikler olabileceği gibi alegorik anlatımın içerisinde yer alan birtakım simgeler de olabilir. Bu benzerlikler ya da simgeler sayesinde, anlatımda yapılan veya anlatımın bizatihi kendisi olan alegori ortaya çıkartılır. Dolayısıyla saptanan ontolojik karakteriyle alegori başkalarından gizlemek amacıyla sadece belli kişilerin anlayacağı şekilde bazı dilsel öğeler kullanılarak yapılan üstü kapalı anlatım biçimine gönderimde bulunmaz. Zaten gizleme niyetiyle ortaya konan böyle bir anlatım, temel gayesi iletişim olan dilin doğasına da aykırıdır. Bunun yanında böylesi bir alegori kullanımı şiir, öykü, roman gibi yazınsal türleriyle olay, düşünce, duygu ve imgelerin aktarımını yapan edebiyatın alanına da girmez; çünkü edebiyat, yukarıdaki türleri aracılığıyla vereceği bir mesajı belli bir kesime açık etmek isterken diğer kişilerden gizlemek istemez. Ayrıca alegori, sözün görünürde olan anlamının altında ehlinden başkasının anlayamadığı gizli bir anlam da taşımaz. Bilakis alegorik anlatımın içerisindeki somut bağlantıların açığa çıkartılması suretiyle, anlam ifşa edilir. Diğer bir ifadeyle alegorik anlamın ortaya çıkartılması, bir şeyin yerine geçen, onu hatırlatan ve özel değere sahip somut göstergelerin dilsel bir düzen içerisinde işlevsel hâle getirilmesi yoluyla her zaman imkân dâhilindedir.

Bu değerlendirmelere ek olarak alegori sözcüğünün birleşimindeki kelimelerin morfolojik, etimolojik ve semantik incelemesiyle yukarıdaki otantik anlamının tespiti ve onun dilsel temsilindeki çift yönlü ontolojik karakteri üzerinden şunları söylemek mümkündür: Bir ifadenin alegorik (allegorical) olarak nitelenmesi bu ifadenin etkisini yitirerek pasifize olmuş bir tekdüzeliğe, niteliksizleşmesiyle beraber oradan sıradanlığa sürüklenen duruma karşı geldiğini gösterir. Bu karşı gelişle birlikte bu durumu dinamize etmek hedeflenir. Bunun için olağanın dışına çıkmak ve böylelikle başka türlü anlatmak, açıklamak gerekir. Diğer taraftan bu anlatı, örtük bir anlam içerdiği için görünüşünde verilen anlamın haricinde bir anlamı amaçlamaktadır. Yukarıdaki maksatla bir konuşma yapıp böyle bir üsluba sahip olan kişi olarak alegorist (allegorist) hitabında ya da yazımında alışılmışın sınırlarını aşarak ötelere gitmek isteyen kişiyi niteler. Bu kişinin yapmış olduğu edime alegorize etme (allegorize) denilirken açık bir dilden ziyade örtük bir dil kullanarak var olanları nitelemeye çalışan ilkesel tutumlara da genel olarak alegorizm (allegorism) şeklinde isim vermek mümkündür.

Sonuç

Alegori, “öte, ötesi” anlamına gelen Grekçe “allos” ve “konuşmak, bir şeyi anlatmak” karşılığında kullanılan “agoreuein” kelimelerinden müteşekkil bileşik bir sözcüktür. Yapısını oluşturan kelimeler incelendiğinde alegori sözcüğünün bir öz ve nitelik olarak otantik anlamı “belirlenmiş, sınırlanmış alanın dışına çıkarak orada olması gereken anlatış biçimini bir tarafa atıp bir şeyi ardışık olarak farklı bir şekilde anlatmak ve bu anlatıda kullanılan sözcüklerin bütünü üzerinden bir düzandan ziyade ikincil anlamı kast etmek” şeklindedir.

Alegorinin otantisitesindeki dilsel temsil, alegoriyi ontolojik anlamda üstü kapalı anlatımın içerisine dâhil etmeyi gerektirmektedir. Bu üstü kapalı anlatım özünde anlatıcının düşüncesinin temsilini verir. Bu yönüyle bir temsil olan alegori kurgusallığı içeren subjektif bir anlatıya dönüşür. Bu anlatı özelinde oluşan gösterge bir aynaya dönüşerek bir şeyi yansıtır. Bu yansıtma kendisini benzetme üzerine inşa eder. Ayrıca göstergenin kendisi olarak alegori gösterileni kendi yapısındaki kelimelerle vermez. Gösterilmesi amaçlanan şey, alegorik anlatıdaki kelimelerin simgesel, çağrışımsal, imgesel vb. düzeylerde kendisini ortaya koyan bağlantıları aracılığıyla anlaşılmaya çalışılır. Alegorik anlatıda gerçekte kastedilen, bağlantıların ifşa edilmesiyle ortaya çıkar. Böylece ifadenin üzerindeki örtü/dış görünüş kaldırılarak anlam ortaya çıkartılır.

Alegorinin bu çift yönlü otantisitesindeki tasarım ontolojik olarak olan ile olması gereken üzerine inşa edilir. Yalın haldeki sözcükler olanı gösterirken, çağrışımlar gerçekte olması gerekene kapı aralar. Yansıtma, simgeleme ve/veya benzetme üzerine kurulu bu dilsel temsil bu yönüyle edebi olana zemin hazırlarken, diğer tarafta olması gerekene dönük yanı felsefi olanı imler. Alegorinin edebi yönü kurgusallığın vermiş olduğu imkanlardan doğarken, felsefi yönü ise Platon’un mağara alegorisinde olduğu gibi özü vermeye çalışmaktan ortaya çıkar. Alegoriyle birlikte anlatıcı gerçekliği kurgusal düzeyde aktarmak ister. Bundan dolayı alegori, otantisitesindeki dilsel temsilin gerçeklik ve kurgusallık üzerine odaklanan çift yönlü karakteriyle hem edebi hem de felsefi olanda var olarak kendi ontolojisini ortaya koyar.

Kaynakça

- Akarsu, B. (1975). *Felsefe Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Aristoteles, (1963). *Poetika*. (Çev. İ. Tunalı). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Ayverdi, İ. (2010). *Misalli Büyük Türkçe Sözlük I*. İstanbul: Kubbealtı Neşriyat.
- Çakmak, C. (1997). Wittgeinstein’da Dil ve Felsefe ilişkisi. *Felsefe Arkivi*, 0 (30), 141-151.
- Derrida, J. (2010). *Edebiyat Edimleri*. (Çev. M. Erkan, A. Utku). İstanbul: Otonom Yayınları.
- Dürüşken, Ç. Çoraklı, E. (2017). “Antik Çağda Hermēnia”. *Cogito*. S: 89. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları. 59-77.
- Grondin, J. (2017). “Hermeneutik”, çev. Kaan H. Ökten, *Cogito*, S: 89, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 7-41.
- Liddell, H. G., Scott, R. (1940). *A Greek-English Lexicon*. London: Oxford University Press.
- Macdonell, A. A. (2012). *A Sanskrit-English Dictionary*. London: Oxford University Press.
- Man, P. de (1983). *The Retic of Temporality*. Minnesota: University of Minnesota Press.
- Moran, B. (2013). *Edebiyat Kuramları ve Eleştiri*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Partridge, E. (2006). *Origins A Short Etymological Dictionary Of Modern English*. e-Library: Taylor & Francis.
- Platon, (2010). *Devlet*. (XX. bs.). (Çev. S. Eyüboğlu, M. A. Cimcoz). İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Pospelov, N. G. (2005). *Edebiyat Bilimi*, (Çev. Y. Onay). İstanbul: Evrensel Basım Yayıncılık.
- Püsküllüoğlu, A. (1977). *Öz Türkçe Sözlük*. İstanbul: Bilgi Yayınları.
- Saussure, F. de (1998). *Genel Dil Bilim Dersleri*. (Çev. B. Vardar) İstanbul: Multilingual Yabancı Dil Yayınları.
- Uysal, H. (2010). Hint-Avrupa Dil Ailesine Karşılaştırmalı Dilbilim Açısından Bir Bakış. *Dilbilim*, 9, 24-26.
- Vardar, B. (2007). *Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü*. (2nd ed.). İstanbul: Multilingual.
- Whitman, J. (1987). *Allegory*. Cambridge: Harward University Press.
- Wittgeinstein, L. (2013). *Tractatus Logico-Philosophicus*. (Çev. O. Aruoba). İstanbul: Metis Yayınları.

Çevrimiçi Kaynakça

- Biblissima. *ἀλληγορία*. Erişim adresi: <https://outils.biblissima.fr/en/eulexis-web/index.php>. Erişim Tarihi: 12/11/2020.

Dwds. *allegorie*. Erişim adresi: <https://www.dwds.de/wb/Allegorie>. Erişim tarihi: 27/11/2020.

Etyonline. *allegoria*. Erişim adresi: <https://www.etymonline.com/search?q=allegoria>. Erişim tarihi: 2/12/2020.

_____. **al*. Erişim adresi: https://www.etymonline.com/word/*al-. Erişim tarihi: 03/12/2020.

_____. *agora*. Erişim adresi: https://www.etymonline.com/word/agora?ref=etymonline_crossreference. Erişim tarihi: 05/12/2020.

_____. *allegory*. Erişim adresi: <https://www.etymonline.com/search?q=allegory> Erişim tarihi: 30/11/2020.

Structured Abstract

This study includes a research focusing on the original meaning of the linguistic representation of allegory. The aim of this study is to determine its root meanings and to reach the authentic meaning seen in the way of determining an essence and quality, and to reveal some values related to this authentic meaning by hermeneutic method.

The study using several contexts such as etymology, linguistics, philosophy and literature first analyzed the *allegory* etymologically. Afterwards, the authentic meaning of this obtained through etymology was critically analyzed and evaluated within the framework of the conceptual possibilities offered by linguistics and especially in the context of F. de Saussure (1857-1913). The results provided by these evaluations revealed the relation of philosophy and literature. In order to see more closely this relationship of *allegory* with philosophy and literature the ideas of some thinkers such as Plato MÖ 428-348 and Aristotle MÖ 384-322 from the ancients, L. Wittgenstein (1889-1941), J. Derrida 1930-2004, Paul de Man (1919-1983), G. N. Pospelov (1899-1992) from the contemporaries were included in the study. Thus, the linguistic representation of *allegory* has been studied in a versatile way in different contexts.

The study mainly focused on seeking answers to the following questions:

- 1- What is the authenticity of allegory at the linguistic level, regardless of the disciplines it is used in?
- 2- How can this authenticity be analyzed using the hermeneutic method?
- 3- What aspects emerge in the authenticity of the word allegory with this analysis?

While answering these questions, some dictionaries such as A Sanskrit-English Dictionary of A. A. Macdonell (1854-1930), A Greek-English Lexicon of H. G. Liddell (1811-1898) and R. Scott (1811-1887), Origins A Short Etymological Dictionary Of Modern English of E. Partridge (1894-1979) were used. In addition, digital platforms based on etymology such as Biblissima, Dwds, Etyonline were also examined and the data from here were included in the study. Also some different disciplines such The Republic of Plato, Poetics of Aristotle, Tractatus Logico-Philosophicus of Wittgenstein, Course in General Linguistics of de Saussure, The Rhetoric of Temporality of de Man, Literatur Science of Pospelov has benefited.

It is a hermeneutic activity to get to the root of a word, find the authentic meaning in it, and then try to reveal this authentic meaning by explaining it. Therefore, hermeneutic efficiency is related to the authenticity of the word. In this study, the authentic meaning of the word *allegory* is shown and explained through such an activity. Therefore, the method of the study has been a hermeneutic method. On the other hand, in order to reach the answers to the research questions of the study, the data obtained from the dictionaries and the expressions related to the ideas of the above book authors were critically analyzed and evaluated, and the results were interpreted. As a result of this investigation, the following conclusions were reached:

The authentic meaning of the *allegory* is “during speech to tell about something, going beyond the defined and bounded area, dismissing the usual narrative form and to mean the secondary meanings of the expression”. Linguistic representation in this authentic meaning of *allegory* has included it in implicit expression. Allegorical narrative is subjective, fictional, symbolic, connotation, imaginary and its meaning is veiled. This veil must be lifted to reach meaning. *Allegory* has bidirectional character of what is told and what is meant to be told. While the expressions in *allegory* what told, some elements showing symbolization in *allegory* opened the door to what is meant to be told. *Allegory* which is based mimesis (symbolization/analogy/reflection) gives the essence of an idea as seen in Plato’s *allegory* of the cave. *Allegory* shows both the philosophical and the literary. While the literary aspect of *allegory* arises from the possibilities given by fiction, its philosophical side emerges from trying to give the essence. With the *allegory*, the narrator wanted to try to convey reality in a fictional level. Hence, *allegory* exists in both the literary and the philosophical, due to the dual character of linguistic representation in its authentic sense, which focuses on reality and fiction.

ÇEVİRİ EĞİTİMİNDE SÜREÇ ODAKLI YAKLAŞIM¹

THE PROCESS-ORIENTED APPROACH IN TRANSLATION TRAINING

Daniel GILE²

Çev. Burcu GÖKGÖZ KURT³⁴

Makale Bilgileri/ Article info

Makalenin Türü : Çeviri Makale
Article Type : Translated Article
Geliş Tarihi / Date Received: 08.03.2022
Kabul Tarihi / Date Accepted: 16.06.2022
Yayın Tarihi / Date Published: 27.06.2022

Makale Künyesi/To cite this article:

Gile, D. (2022). The Process-Oriented Approach in Translation Training (Çev. GÖKGÖZ KURT, B). *LOTUS International Journal of Language and Translation Studies*, 2(1), 59-65.

Ürün odaklı ve süreç odaklı eğitim yaklaşımları

Geleneksel çeviri eğitimi, öğretmenin öğrencilerin sınıf içinde düzeltilen çeviri ödevinde yaptıkları seçimleri tenkit ederek kendi çözümlerini sunması yoluyla gerçekleşir. Bu yöntem, işlevsel olsa da iki açıdan en elverişli yöntem değildir:

- Yöntem, süreçler yerine ürüne odaklanır; bu da doğru süreçler için çıkarımların büyük ölçüde öğrenciler tarafından yapıldığı ve öğretmenlerin bunları kontrol etme olasılığının çok düşük olduğu anlamına gelmektedir. Aslında bu, birçok yazarın (Delisle 1981; Komissarov 1985; Gentile 1991; Larose 1992; Shlesinger 1992 gibi) eğitimde teori kullanımını savunma nedenlerinden biridir. Bununla birlikte, ürün odaklı bir yaklaşımda teoriyi pratikle bütünleştirmek zordur çünkü öğretmenler dâhil birçok uygulayıcı teoriye kesinlikle karşı

çıkılmaktadır (Gémar 1983; Komissarov 1985; Pöchhacker 1992; Sager 1992; Viaggio 1992'de belirtildiği gibi).

- Öğrenciler, dilsel normların farklılık göstermesi nedeniyle ve kendilerini saldırı altındaymış gibi hissettikleri için öğretmenin eleştirilerini ve çözümlerini çoğu kez reddeder. Bu da öğrenme sürecini yavaşlatır.

Öğretmenler sürece odaklanırsa, ürünle ilgili daha az eleştirel olabilir ve bu tür sorunları büyük ölçüde engellemiş olurlar. Öte yandan, süreç odaklı yaklaşımın olası sınırlamaları vardır:

¹ Gile, D. (1994). "The Process-Oriented Approach in Translation Training," in C. Dollerup & A. Lindegaard (eds.) *Teaching Translation and Interpreting 2: Insights, Aims, Visions*, Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins, pp. 107-112.

² PhD, Université de la Sorbonne Nouvelle Paris 3 | UP3 · École Supérieure d'Interprètes et de Traducteurs.

³ Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi İngilizce Mütercim Tercümanlık Bölümü ORCID ID: 0000-0001-7169-2890

⁴ Çevirmen, desteklerinden dolayı makalenin yazarı Daniel Gile ile özenli ve ayrıntılı değerlendirmelerinden dolayı hakemlere teşekkür eder.

- Odak noktası süreç olduğundan, çevirideki detaylar üzerinde yapılan son düzeltmeler için güçlü bir araç olmayabilir.

-Öğretmenlerin, süreçler üzerinde çalışabilmeleri için bunlara dair belli kuralları öğrenmeleri veya yeni kurallar geliştirmeleri gerekir ama bazen bunu yapmak istemezler.

- Öğretmenlerin kuralları verimli kullanabilmesi için öğrencilerini onların doğruluğuna ikna edebilmelidir. Bunun için yine teorik hazırlık gerekir. Hem kolaylıkla öğrenilebilecek (uygulamalı, mesleki bir derste teori için çok fazla zaman ve enerji harcanmamalıdır) hem de öğrencilerin karşılaşılabileceği bütün zorlukları kapsayacak belirgin kurallar bulmak çok zordur.

Son yıllarda süreç odaklı eğitim, çeşitli çeviri eğitimcileri tarafından savunulmuştur (Martins 1992). Bu kitaptaki birçok makaleden de anlaşılacağı üzere eğitimciler arasında giderek daha da gözde hale gelmiştir. Ayrıca, Delisle (1980) tarafından geliştirilen bir dizi alıştırma dâhil olmak üzere çeşitli şekillerde uygulanmıştır. Bu makale, Paris Ulusal Doğu Dilleri ve Medeniyetleri Enstitüsünün (INALCO) Japon ve Kore Çalışmaları Bölümünde geliştirilen süreç odaklı eğitim metodolojisini tanıtmaktadır. Bu metodoloji, deneyimli çevirmenler için atölye çalışmalarını da kapsayan farklı bağlamlarda kullanılmıştır.

Süreç odaklı çeviri eğitimi sistemi

Sistemin temel felsefesi şöyle özetlenebilir:

- Dersin süreç odaklı bölümünde eğitim görenler, bitmiş ürünlerin üreticileri olarak değil çeviri yöntemleri öğrencileri olarak görülür. Bu süreçte, hedef dil metinleri genellikle metodolojik zayıflık belirtisi sorunlar içerdiğinden öğrencilerin kullandığı yöntemleri ortaya çıkaran bir ayna işlevi görür. Dilsel eksikliklerden kaynaklanabilecek sorunlar dersin süreç odaklı aşamasında ele alınmaz.

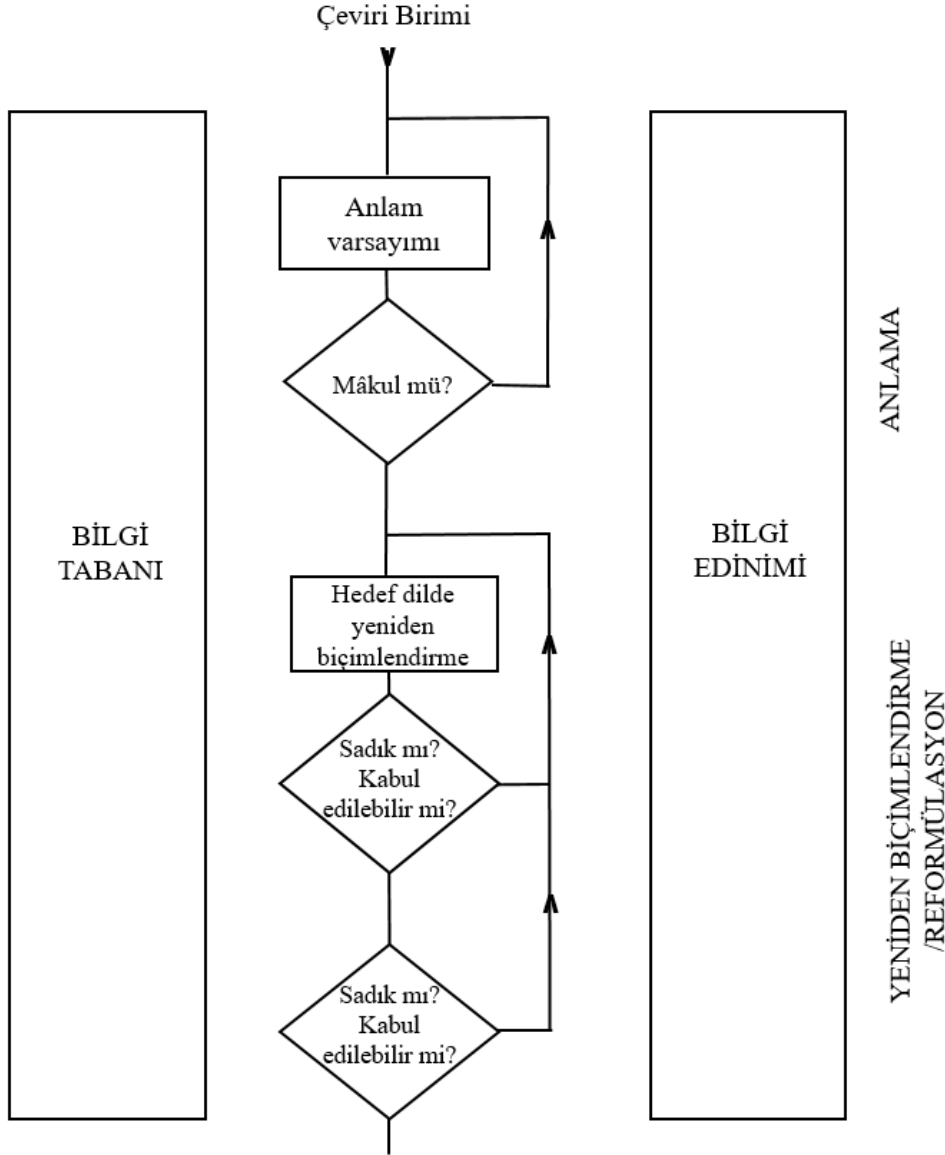
- Öğretmenler, süreçleri değerlendirirken standartları olan bir tutum sergiler. Öğrencileri ürün hakkında eleştirmek yerine onlara mümkün olduğunca sorular sorar (“Neden bu seçim?” “Alternatifleri düşündünüz mü?” “Öyleyse, bu çözümü seçmenize ne sebep oldu?” “Mantık/açıklık/dil açısından bulduğunuz çözümden memnun musunuz?”).

- Süreçler, bu süreçleri açıklayan ve bütünleştiren teorik modellerle desteklenir. Bunlardan en önemlisi, aşağıda ele alınan sıralı çeviri modelidir (Ayrıca bkz. Gile 1992).

- Problem, ürünü analiz ederek ya da yukarıda anlatıldığı gibi öğrencilere sorular sorarak teşhis edilebilir. Öğrencilerin yazdığı sorun bildirim raporları problemi teşhis için çok faydalı araçlardır: Ödevlerini teslim ederken öğrencilerden çeviri sürecinde karşılaştıkları sorunları yazılı olarak bildirmeleri istenir. Belli bir cümleyi anlama, bir fikri yeniden oluşturma, kaynak metindeki bir teriminin anlamını bulma veya hedef dilde iyi bir eşdeğer bulma karşılaştıkları bazı sorunlardır.

Sıralı çeviri modeli ve hata analizi

Aşağıdaki tabloda gösterilen model pedagojik amaçlı geliştirilmiştir. Bu model, çeviri sürecini tam veya doğru bir şekilde tasvir etmeyi amaçlamamaktadır. Yeni başlayanların üretim süreçlerini en verimli hâle getirmek ve en yaygın hatalardan kaçınmak için kullanabilecekleri bir çerçeve olarak tasarlanmıştır.

Şekil 1. Sıralı Çeviri Modeli

Model “anlama” aşaması ile “yeniden biçimlendirme/reformülasyon” aşamasından oluşur. Çeviri bir “çeviri birimi” ile başlar (burada “çeviri birimi” bilimsel anlamda değil, çevirmenlerin mikro metin düzeyinde ilgilendikleri bir sözcük veya sözcük grubundan oluşan önseziye dayalı bir varlık olarak anlaşılmalıdır ve deneyimlerimize göre tanımın önseziye

dayalı doğası, eğitim alanlar için sorun yaratmamıştır). Metin önce okunur, sonra anlamı, anlam varsayımı olarak metinden çıkarılır. Bu varsayım daha sonra çevirmenin mevcut dilsel ve dil dışı bilgisine dayanarak akla yatkınlık açısından kontrol edilir. Çevirmen, ilk anlam varsayımı mâkul görürse, yeniden biçimlendirme aşamasına geçebilir. Aksi takdirde başka bir varsayım bularak onu akla yatkınlık ve benzeri yönlerden incelemelidir.

Çevirmen, yeniden biçimlendirme aşamasında ilgili çeviri birimi için önce bir hedef dil metni oluşturur. Daha sonra bu metni, sadakat ve dilsel kabul edilebilirlik açısından test eder. Sonuçlar tatmin edici değilse aynı birim için yeni bir hedef dil metni hazırlayıp onu tekrar test eder ve bu böyle devam eder.

Tek bir çeviri birimi düzeyinde iyi sonuçlar elde edilmesi, metin düzeyinde de iyi sonuçlar alınacağı anlamına gelmez; bu yüzden çeviri birimi grupları için belli aralıklarla, sadakat ve kabul edilebilirlik testleri yapılır: Aynı çeviri birimleri arasında, cümle içindeki bazı kısımlar, cümlelerin tamamı hatta paragrafların bütünü atlanabilir. Ayrıca, daha geniş bir metinde tekrarlar, biçimsel uyumsuzluklar ve terminolojik sapmalar (terminoloji kullanımında tutarsızlık) ortaya çıkabilir.

Sürecin her aşamasında, mevcut dilsel ve dil dışı bilgiler kullanılmalı ve gerekli oldukça ilave bilgi arayışı sürmelidir. Modelin avantajlarından biri şudur: Doğru çeviri işinin elzem bileşenlerini (“anlama aşaması”, “yeniden biçimlendirme aşaması”, “anlama döngüsü”, “yeniden biçimlendirme döngüsü”, “akla yatkınlık testi” vb.), uygun şekilde nitelendirir ve böylece öğrencilere çoğu hata ve yanlışın sebebi olan metodolojik zayıflıkları hem sözel hem de görsel olarak kolay bir şekilde ifade eder (Gile 1992).

Örneğin, bir dilbilgisi hatası çoğu zaman öğrencinin bir kabul edilebilirlik testini gerektiği gibi yapmadığını gösterir. Bir kelimenin, bir yerde yanlış, başka bir yerde doğru imlâ ile yazılmış olması sorunun tamamen bu testte olduğunu gösterir. Öğrencinin çevirisi mantıksız olduğunda, bunun nedeni muhtemelen “anlama aşamasında” “akla yatkınlık testi” veya “yeniden biçimlendirme aşamasında” “sadakat testi” yapmamış olmasıdır. Terminolojik hataların kaynağında, çoğunlukla kötü yönetilen bir “bilgi edinme” süreci olduğu söylenebilir. Terminolojik sapmalar (terminoloji kullanımında tutarsızlık) ise çeviri birimi gruplarında “kabul edilebilirlik testinin” yapılmamış olmasına bağlanabilir.

Öğretmen, bir çeviride sorunlu bir kelimeyi veya ifadeyi bulduğunda öğrencisine bu çözümün mantıklı, mâkul, dilsel olarak kabul edilebilir ve metnin geri kalanıyla tutarlı olup olmadığını sorar. Öğrenci, çözümün bahsedilen koşulları sağladığını düşünür ve mâkul bir açıklama yaparsa, öğretmen de öğrencinin çözümü kendi ölçütlerine göre yanlış bile olsa yöntemin doğru olduğu gerekçesiyle cevabı kabul edebilir. Öğretmen ayrıca, yineleyen ve dersin ürün odaklı bölümünde ele alınması gereken sorunları zihnine (veya yazılı olarak) not alabilir. Öğrenciler, çok düşünmeden genellikle bölümlerin mantıklı, dil bakımından kabul edilebilir veya metnin geri kalanıyla tutarlı olmadığı şekilde cevap verirler. Bu cevaplarıyla, hatalı yöntemlerine kendi tanılarını koymuş olurlar. Sorunu kendileri belirledikleri için çözüme yönelik adım atma konusunda muhtemelen daha istekli olurlar.

Uygulama ve sonuçlar

Süreç odaklı yaklaşımı, INALCO’da Japoncadan Fransızcaya bilimsel ve teknik çeviri derslerimizde yaklaşık 10 yıl önce tanıtmaya başladık. Bu amaçla bir dizi temel kavram ve model geliştirdik (Gile 1990; 1992). Bu süre zarfında aşağıdaki gözlemleri yaptık:

1. Psikolojik olarak süreç odaklı yaklaşımın, ürün odaklı yaklaşıma göre daha az strese yol açtığı görülmektedir.
2. Öğrenciler, kendilerine sunulan model ve kurallara ilgi duyarak onları kabul etme eğilimi göstermektedir.
3. Sorun bildirmenin/raporlamanın güçlükleri vardır; bu, öğrenciler için yeni bir şey olduğundan, ilk birkaç ödevde genellikle bunu yapmayı unuturlar. Bununla birlikte, bu fikre alıştıklarında sorun bildirme/raporlama çok verimli bir araç haline gelir. Sadece öğretmene hata teşhisi konusunda yardımcı olmakla kalmaz, aynı zamanda öğrencilerin metodolojik bir analiz yapmalarını ve temel sorular üzerinde düşüncelerini zorunlu kılar. Bu da onları şu konularda öğretime daha açık hâle getirir: “Metinden sapmak, ne ölçüde kabul edilebilir?”, “Terminolojileri tutarsızsa önceki belgelerin güvenilirliği nedir?”, “Pek çok kez analiz edilmesine rağmen hâlâ mantıksız görünen kaynak metin bölümleriyle nasıl başa çıkılmalıdır?”

Sorun bildirmeyi, süreç odaklı yaklaşımın güçlü bir bileşeni olarak görüyoruz.

4. Kaynak metnin yanlış analizinden doğan hataların sayısında hızlı ve önemli bir azalma görülür. Ayrıca, öğrencilerin metinlerindeki mantıksal çelişkilerin son derece azaldığı görülmüştür.

Bize göre bu, süreç odaklı yaklaşımın en olumlu sonucudur.

5. Fakat zor kararlar söz konusu olduğunda, süreç odaklı yaklaşımın öğrencilere pek faydası olmadığı görülür.

Muhtemelen, sezgi ve deneyimin önemli olduğu belli kararlar için öğrencilere sunulan kurallar fazlaca genel kalmaktadır. Sıralı modelin kapsamadığı alanlar için bir dizi model, kural ve yöntemimiz olmasına rağmen ister istemez bunların da yeterince çözüm sunamadığı bazı sorunlar bulunur.

6. Süreç odaklı yaklaşımın, öğrencilerin ek bilgi edinme uygulamalarını pek geliştirdiği söylenemez. Sorunun motivasyon temelli olduğu açıktır. Öğrenciler, ek bilgiye ihtiyaç olduğunu bilmelerine rağmen muhtemelen bunun gerektirdiği zaman ve emek nedeniyle gereken çalışmayı yeterince lâyıkıyla yapamazlar.

7. Süreç odaklı yaklaşım, çıktının dilsel kalitesi açısından orta derecede etkilidir.

Bunun üç sebebi vardır:

- a. Süreç odaklı yaklaşımda öğretmen, ürün odaklı bir yaklaşımda bulunan düzeltmeler olmaksızın sadece öğrencilerin normlarını sorgular.
- b. Hedef metnin dilsel kalitesinin yetersiz olduğunun farkında olsalar bile motivasyonları yeterince yüksek olmadığı için öğrenciler, “yeniden biçimlendirme

döngüsünden” (çeviri birimini hedef dilde yazıp, test edip, sonra düzeltip, sonra tekrar test etme vb.) birkaç kez geçme ve sonra sonuç tatmin edici olmasa da süreci sonlandırma eğilimindedirler.

c. Kabul edilebilirliği test etmek, bir metnin kabul edilemez oluşunun önünde engel değildir. Bu amaçla farklı metin yazma taktiklerinin öğretilmesi gerekir.

Bu nedenle burada açıklanan süreç odaklı yaklaşım, öğrencilerin yalnızca çıktılarının ilk hâlindeki bazı dilsel zayıflıklarını ortadan kaldırmalarına yardımcı olur.

Sonuç

Süreç odaklı yaklaşım öğrenciler arasında çok gözde olmuştur. Özellikle birkaç yıllık mesleki deneyim sonrasında derse veya atölyeye katılan ve kendi kendini yetiştirmiş faal çevirmenlerce takdir görmüştür. Çeviri ürünündeki yanlış çeviri metodolojisine bağlı eksiklikleri, etkili ve hızlı bir şekilde aza indirdiği için metodolojik açıdan yol gösterici bir yaklaşım olarak bir hayli güçlü olduğu söylenebilir. Ancak yazmayı öğretmediği süreç, motivasyonu düşük ve hedef dildeki dilsel normları zayıf olan öğrenciler için kesinlikle yeterli bir öğretim aracı değildir. Benzer şekilde bazı özel, zor durumlar için çözüm sunmaz. Bu nedenle, bir dersin ilk bölümünde bu yaklaşımın çok yararlı olduğunu, ancak bunu takiben ürün odaklı öğretimin gelmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Süreç odaklı yaklaşımın şu iki özel durumda mutlaka kullanılmasını tavsiye ediyoruz:

1. Deneyimli çevirmenler için dersler. Bu çevirmenlerin amacı, temel uzmanlık kazanmak değil, -ki bu zaten sahip oldukları bir şeydir- yöntemlerini geliştirmektir. Bu tür çevirmenler, ayrıca, ürün eleştirisine karşı özellikle hassastır. Bu nedenle onlar için süreç odaklı bir yaklaşım, ürün odaklı bir yaklaşımdan daha uygundur.
2. Öğretmenin bilmediği kaynak veya hedef dilleri içeren dersler. Çeşitli uluslararası işbirliği programlarında görülen bu gibi durumlarda öğretmen başlı başına ürünü inceleyecek durumda değildir, ancak süreç odaklı yöntemlerle faydalı rehberlik sağlayabilir.

Kaynakça

- Delisle, J. (1980). *L'analyse du discours comme méthode de traduction*. Ottawa: Editions de l'Université d'Ottawa.
- Delisle, J. (1981). De la théorie à la pédagogie: réflexions méthodologiques. *L'Enseignement de l'Interpretation et de la traduction de la theorie a la pedagogie*, Ottawa, Editions de l'Université d'Ottawa, 135-151.
- Gémar, J. (1983). De la pratique à la théorie, l'apport des praticiens à la théorie générale de la traduction. *Meta: journal des traducteurs/Meta: Translators' Journal*, 28(4). 323-333.
- Gentile, A. (1991). The application of theoretical constructs from a number of disciplines for the development of a methodology of teaching in interpreting and translating. *Meta: journal des traducteurs/Meta: Translators' Journal*, 36 (2/3). 344-351.
- Gile, D. (1990). *Basic Concepts and Models for Conference Interpretation Training*, Paris: INALCO & CEEI (ISIT).
- Gile, D. (1992). Basic Theoretical Components in Interpreter and Translator Training. In C. Dollerup & A. Loddegaard (Eds.) *Teaching Translation and Interpreting – Training, Talent and Experience*, Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins, 185-93.
- Komissarov, V. (1985). The practical value of translation theory. *Babel: International Journal of translation*, 31(4), 208-12.
- Larose, R. (1992). La théorie de la traduction: à quoi ça sert? *Meta: journal des traducteurs/Meta: Translators' Journal*, 37, 405-407.
- Martins, M. A. P. (1992). For a Process-oriented Methodology in Translation Teaching. Paper given at the Translation Studies Congress: "Translation Studies – An Interdiscipline," 9-12 September, 1992, Vienna, Austria.
- Pöchhacker, F. (1992). The role of theory in simultaneous interpreting. In C. Dollerup & A. Loddegaard (Eds.) *Teaching Translation and Interpreting. Training, Talent and Experience*. Amsterdam/Philadelphia: Benjamins, 211-220.
- Sager, J. C. (1992). The Translator as Terminologist. In C. Dollerup & A. Loddgaard (Eds.) *Teaching Translation and Interpreting: Training, Talent and Experience*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins, 107-122.
- Shlesinger, M. (1992). Lexicalization in Translation: An Empirical Study of Students' Progress. In C. Dollerup & A. Loddegaard (Eds.) *Teaching Translation and Interpreting: Training, Talent and Experience*. Amsterdam: John Benjamins, 123-127.
- Viaggio, S. (1992). Few ad libs on communicative and semantic translation, translators, interpreters, their teachers and their schools. *Meta: journal des traducteurs/Meta: Translators' Journal*, 37(2), 278-288.

TÜRKİYE'DEKİ YABANCI DİL OLARAK İNGİLİZCE ÖĞRETİMİ SINIFLARINDA ÖĞRETMEN SORULARI: NİTEL ARAŞTIRMA ÖRNEĞİ*

İlknur ÜLKER MERMER¹

Makale Bilgileri/ Article info

Makalenin Türü :Araştırma Makalesi
Article Type :Research Article
Geliş Tarihi / Date Received: 13.02.2022
Kabul Tarihi / Date Accepted: 16.06.2022
Yayın Tarihi / Date Published: 27.06.2022

Makale Künyesi/To cite this article:

ÜLKER MERMER, İ. (2022). Teacher Questions in Turkish EFL Classrooms: A Qualitative Study. *LOTUS International Journal of Language and Translation Studies*, 2(1), 66-81.

Öz

Bu çalışma, Türkiye’de yabancı dil olarak İngilizce öğretilen sınıflarda öğretmen sorularının nasıl oluşturulduğunu ve öğrencilere nasıl yöneltildiğini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Mevcut çalışmada, öğretmen soruları çeşitleri kategorize edilirken Farrell’in sınıflandırması göz önünde bulundurulmuştur. Farrell’in öğretmen soruları sınıflandırmasını kapsamlıca belirtmek gerekirse; ekoik ve epistemik olmak üzere iki ana kategori ile sınıflandırılan öğretmen soruları, anlama-kontrol soruları, açıklama istemi soruları, teyit-kontrol soruları, referans soruları, teşhir edici sorular, açıklayıcı sorular ve retorik sorular olarak adlandırılan yedi farklı alt kategori içermektedir. Veri toplama aşamasında, yabancı dil olarak İngilizce öğretimi gerçekleştiren üç farklı öğretmenin farklı online dersleri kayda alınmış ve deşifre edilmiştir. Deşifreler, içerik analizi yöntemi kullanılarak araştırmacı tarafından incelenmiş ve Farrell’in sınıflamasına göre analiz edilmiştir. Mevcut araştırmanın bulguları şunu göstermektedir ki teşhir edici sorular ile referans soruları yabancı dil olarak İngilizce öğreten Türk öğretmenler tarafından en çok kullanılan soru türleridir. Genel anlamda İngilizce öğretmenleri tarafından en sık kullanılan soru türleri önceki araştırmalar ile benzerlik göstermesine rağmen, videolar ayrı ayrı analiz edildiğinde soru türlerinde kullanım tercihlerinin ders türlerine göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Bununla birlikte, öğretmen tarafından söylenmek istenen şeyle öğrenci

tarafından algılanın aynı olduğunu kontrol etmek amacıyla, anlama-kontrol sorularının en çok derslerin yönerge verilen kısımlarında kullanıldığı saptanmıştır. Çalışmanın geri kalanında tüm bulgular detaylıca tartışılmış ve çıkarımlarda bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Soruları, Öğrenci Katılımı, Sınıf İçi Etkileşim, İngiliz Dili Eğitimi (ELT)

TEACHER QUESTIONS IN TURKISH EFL CLASSROOMS: A QUALITATIVE STUDY

Abstract

The purpose of this study is to analyze how teacher questions were formed and how they are posed depending on their functions in Turkish EFL (English as a foreign language) classrooms. In the current study, the types of teacher questions were classified according to Farrell’s taxonomy involving two main categories entitled as echoic and epistemic along with seven divergent sub-categories named as comprehension checks, clarification requests, confirmation checks, referential, display, expressive and rhetorical. Three EFL teachers’ different types of online EFL lessons such as grammar, reading, listening and speaking were recorded online for data collection. All recordings were turned into written transcripts for data analysis. The transcribed data was analyzed by the content analysis according to Farrell’s taxonomy, which was developed from Ellis (1994), regarding teacher questions. Samples of transcribed lessons were examined by the researcher and the data was qualitatively analyzed accordingly. The findings of the current study revealed that display and referential questions were used more often by the participant EFL teachers among all teacher question types. Although there was a resemblance with

* This study was presented online in the International Congress of Language and Translation Studies held by Selçuk University in Turkey on November 2 in 2021.

¹ Research Assistant, English Language and Literature Department, Istanbul Atlas University, Turkey; ilknur.ulker@atlas.edu.tr, ilknurulkermemmer@gmail.com ORCID ID: 0000-0002-0043-3469

previous research regarding the most frequent teacher question types in general, the preference of question types differed from each other when each teacher's video recordings analyzed separately. In addition, it can also be stated that teachers tended to favor the comprehension check questions intermittently in the instructional phase of lessons by reason of assuring that students perceived what they intended to deliver. The details are further discussed and the implications are made in the article.

Keywords: Teacher Questions, Students' Participation, Classroom Interaction, English Language Teaching (ELT)

1. INTRODUCTION

The questions being posed by teachers have a vital role in EFL (English as a foreign language) classes since teacher questions promote most of the learning environment in the field of language teaching. Thereupon, the emphasis on studies regarding teacher questions in English language classes has been getting attention by researchers in recent times. "Two of the most common ways in which teachers communicate with their students during class is by asking (and answering) questions and by providing feedback" as it was asserted by Farrell (2009, p. 39).

The reason laying behind the teachers' questions may vary dependent on their purpose. For instance, they may want to emphasize who is in charge in the classroom by asking questions. Or, they might wish to give an opportunity to their students to express what they think and feel. Moreover, they may desire to check whether or not the students understood what is meant by the teacher in the class. In addition, they might intend to draw the attention of the students or ensure critical thinking in the environment of English language teaching. Other than these, they may also utilize teacher questions to ask the students to paraphrase what they have said. Briefly, the questions posed by EFL teachers might be used for various purposes.

In the current study, information regarding the significance of teacher questions in ELT was provided in the following part. Besides, the classification of teacher questions was further explained in detail throughout the history of research in this field below.

2. TEACHER QUESTIONS IN EFL SETTING

2. 1. Importance of Teacher Questions

Questions posed by teachers in language classrooms have a crucial role in the process of learning in foreign language teaching for various reasons. Principally, it is stated that questioning is utilized as the most frequent version of teacher talk with regards to classroom interactions (Farrell & Mom, 2015). As asserted by Darong and Niman (2021), "teachers utilize questions to make their students more active" (p.4), which results in a meaning

---

negotiation process either explicitly or implicitly. Furthermore, the notion of teacher questions has a significant influence on learners' outcomes as noted by Maphosa and Wadesango (2017). Besides, teacher questions are considered as an interactive teaching technique to enhance students' participation in classroom communication (Lee & Kim, 2016; Stivers, 2018). Apart from this, they are also beneficial for learners' language production and stimulate students' critical thinking (Barnett & Francis, 2012).

2. 2. Categorization of Teacher Questions

More than one classification was generated by different experts regarding the teacher questions used in EFL and ESL classrooms in the literature. The history of these questions dates back to the 1970s. The types of teacher questions, at first, were classified by Barnes (1976) under four categories; factual, reasoning, open and social. Then, this taxonomy was followed by Brophy and Good (1991) by dividing teacher questions into two types; higher-order questions -in other words, thought questions- and lower cognitive level questions -or fact questions. Afterward, Farrell (2009) created his taxonomy depending on what Ellis (1994) suggested previously under two main categories; echoic and epistemic, including seven different sub-categories; comprehension checks, clarification requests, confirmation checks, referential, display, expressive and rhetorical.

Farrel's taxonomy was preferred to be used in this qualitative study since it gives an opportunity to analyze teacher questions within a broader perspective than others.

3. METHODOLOGY

The aim of this qualitative study is to respond to the reflective research questions as noted below, which are taken from Farrell (2009, p. 39-46) related to teacher questions based on the transcripts of some English lessons.

- 1) What percentage of class time is devoted to the teacher's questioning?
- 2) Which type of questions does the teacher usually use in-class -which type does he or she tend to favor?
- 3) Does the teacher plan the different types of questions he or she will ask before the class? If not, why?

3. 1. Participants

This qualitative research was implemented in two different types of schools, those are a language school and a university, in two different cities, Bursa and Istanbul. The selection of these two schools was dependent on convenience sampling since the researchers knew both of these institutions as an environment of English language teaching. Three English language teachers (Merve, Elif, and Mehmet²) participated in the study voluntarily. The researcher asked them to record their video lessons during their usual class time and share their lessons' video recordings with the researcher for data analysis.

10 students, including 7 male and 3 female, from UCLA Academy Language School in Bursa and 7 students (all female) who were studying in their first years in the English preparation department at Language School of Istanbul Medipol University Language School participated in this action research. They were all adult learners whose ages varied from 18 to 26. Learners' proficiency levels were B1+ (the ones in İstanbul) and B2 (the ones in Bursa). All the data was collected through online teaching platforms; Microsoft Teams and Zoom. Normally each lesson lasts 45 minutes, however, this period shows variation from 25 to 45 minutes in recordings due to some constraints such as internet access and initiating the recording after later it was supposed to be.

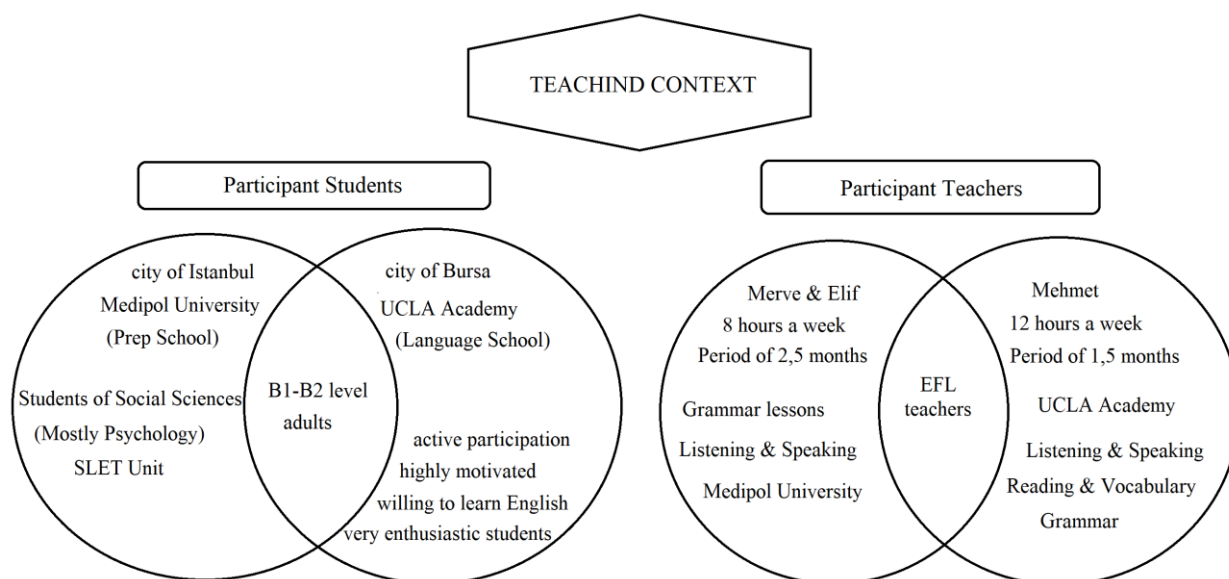
3. 2. Context

The teaching context of two different institutions was defined in this section. As shown in Figure 1, most of the participant students were residing in Istanbul since they were studying at a private university there. On the other hand, the rest of the participant students were residents of Bursa and enrolled in an English language course given by UCLA Academy in the same city.

---

² Pseudonyms are used for participants' names for confidentiality.

Figure 1. Teaching context of places

The students studying at Istanbul Medipol University were studying in the department of English preparation. Therefore, they were generally taken 28 hours of English per week. Additionally, two of the participant teachers were employed by the same university and taught English in the English preparation department there. Merve was teaching reading 8 hours a week, and Elif was teaching listening and speaking 8 hours a week. Both of these teachers were lecturing each course during the period of one track. To be more specific, it can be stated that there are four tracks in an academic year since each semester includes two tracks. Therefore, it can be concluded that one course lasts approximately 2-3 months at this university. In addition to all of this information provided above, they are both in the SLET Unit consisting of the students from the Department of Social Sciences. Although their classrooms included students from various departments in social sciences, most of their students were Psychology students.

Even though Merve and Elif defined their students as not very successful ones, they noted that their students were doing their best most of the time. They also stated that synchronous participation into the online lessons at Istanbul Medipol University was not compulsory during the emergency teaching due to the outbreak of the Covid-19 pandemic. Thus, the number of students attending their lessons was low when compared to the total number of the classroom; nonetheless, these students who actively participated in the online lessons synchronously were the eager ones owing to their desires not to miss any lecture even though

they could also have preferred to watch their online lessons asynchronously later on their own at home just like the rest of the students in the class.

Other students enrolled in a private English language course at UCLA Academy Language School in Bursa. All of these students who participated in the research from Bursa were learning English together from B1 to B2 level with the same teacher, Mehmet. Therefore, it can be stated that they had already been built rapport with their teachers in class since they were known each other for a long time. Other than that, it was estimated that they began to learn English from A1 level possibly with a different teacher in the same language academy.

Mehmet declared that his students had English lessons between 7.00 to 10.00 four days a week, which makes 12 hours per week. He also stated that the overall period of a course in one level lasts 5 weeks, so it can be interpreted that students needed to allocate approximately 60 hours in order to complete the course in one level. According to Mehmet's descriptions, these students are generally very enthusiastic and highly-motivated to learn English.

Generally, students are very enthusiastic and highly motivated according to how their teacher (Mehmet) describes them. Besides, they love especially speaking activities.

4. DATA COLLECTION AND DATA ANALYSIS

4. 1. Data Collection

Three teachers working at Istanbul Medipol University and UCLA Academy Language School in Bursa helped the researcher with the data collection voluntarily. They recorded their online lessons through online teaching platforms (Microsoft Teams and Zoom) and shared these videos with the researcher on Google Drive.

225 minutes of recorded lessons was used for the data collection process. All of the lessons were recorded in May 2020 by the instructor of each lesson. Normally, each lesson ends in 45 minutes; nevertheless, the timing of lessons' video recording shows variation from 25 to 45 minutes owing to some constraints causing some troubles such as internet access. In some lessons, the teacher realized he or she had forgotten to record the lesson, and he initiated the recording later than it was supposed to be. Therefore, some lessons last shorter than other ones.

The teachers' main focus varies from one lesson to another since they teach different subjects, or different skills. For instance, the main focus of the lesson was reading strategies and

---

vocabulary teaching (word families) in Merve's lessons since she lectures reading. She used Password 3 which was published by Pearson as the course-book, Students' Pack, which is the material developed by the teachers in the same institution, and Power-Point slides, possibly prepared by her or her colleagues, including the answer key along with it.

On the other hand, the main objective was to practice while listening and note-taking strategies in Elif's listening and speaking lessons. In her lessons, she made use of Lecture Ready 3 published by Pearson, the Student's Pack, the material developed by teachers, and Power Point slides demonstrating the answer key similar to Merve's sources. In the third participant teacher's (Mehmet's) lessons, the main focus of his grammar lesson was the use of English, such as how to use noun clauses. He used Power Point slides he prepared before the class and Top Notch 3 Third Edition published by Pearson in his lessons. In addition to this, in his reading lesson he focused on practicing skimming and scanning strategies through an online reading twist, which is a kind of short story taken from the book *The Escape 2*.

After receiving the video recordings from the participant teachers, they were transferred into the form of written classroom transcripts by the researcher for the data analysis process. At first, a software designed for generating written transcripts on www.amberscript.com was utilized. Afterwards, all the transcripts were double-checked by the researcher comparing the audio and what was written in the transcript. During the process of checking, some corrections were made by the researcher when necessary.

4. 2. Data Analysis

The researcher employed content analysis to analyze the data which was collected online. In the process of data analysis, transcripts of online lessons were read, and the data were qualitatively analyzed accordingly by employing content analysis.

The transcript of the classroom data was analyzed according to the Farrel's taxonomy, (2009, p. 54) which was adapted from Ellis (1994) regarding teacher questions as demonstrated in Table 1 below. This taxonomy includes are two main categories of teacher questions; these are echoic and epistemic. Within the epistemic category in Table 1, comprehension checks, clarification requests, and confirmation checks take place. On the other hand, referential, display, expressive and rhetorical are the sub-categories of epistemic teacher questions.

When the written form of the classroom data was examined, different types of teacher questions were highlighted by using different colors within the current study. Afterwards, they were counted by pointing to each question type's frequency and percentage and analyzed depending on Farrel's taxonomy. The frequency counting process was implemented for each recorded lesson separately in order to how teachers posed questions during classroom communication in the field of English language teaching.

Table 1. Taxonomy of teacher question types

	Categories		Sub-categories of Questions	Example Teacher Questions
1.	Echoic	a.	Comprehension checks	All right? OK?
		b.	Clarification request	What do you mean ...?
		c.	Confirmation checks	Did you mean?
2.	Epistemic	d.	Referential	Why didn't you do your ...?
		e.	Display	What's the opposite of up?
		f.	Expressive	It is interesting, isn't it?
		g.	Rhetorical	Why didn't you do that? Because you ...

5. FINDINGS AND DISCUSSION

5. 1. Findings

All the frequency of teacher question types in the transcripts of video-recorded lessons in this study were illustrated in Table 3. Furthermore, the percentages of them are shown in Table 4. And, the data analysis was interpreted according to this data.

When the number of teacher-turns including at least one teacher question (277) was spotted among the total number of teacher-turns (377), it was found that teachers in this qualitative study devoted a significant amount of their talking time to asking questions in classroom communication according to the data analysis in Table 2 and 3. As it can be seen in Table 2, when the whole turns in the EFL classes in this study (747) were analyzed, the ones with teacher questions made up 36% of the total number of classroom communication turns. This

can be interpreted like that the teachers in the field of English language teaching spend almost a quarter of their lesson time by asking questions to the learners in the classroom.

Table 2. Allocation of teacher turns and students' turns

CI Turns*	Frequency (N)	Percentage (%)
Students' turns	93	15
Teacher turns including question	277	36
Total teacher turns	377	49
Total turns (both T and Ss)	747	100

*CI stands for classroom interaction.

It was shown in the results that display questions were the most popular type of teacher questions among the teachers participated in this research. However, the results showed discrepancy when each teacher was analyzed separately by means of the type of teacher question they exploited mostly. To specify, it can be said that Merve and Elif tend to favor display questions during their lessons although Mehmet is inclined to favor referential questions, among others. Nevertheless, their preference may vary from one lesson to another one. For example, despite Merve using display questions at most in her second (66,6%) and third (50,1%) reading lessons, she made use of comprehension checks mostly in her first reading lesson (56,3%). It can be interpreted that the reason laying beyond this could be the assertiveness of the objectives of participant teachers' lessons.

Table 3. Frequency of teacher questions

			Names of Teachers							
Types of Teacher Questions			Merve			Elif		Mehmet		ALL
Categories	Sub-Categories		L1	L2	L3	L1	L2	L1	L2	Total
Echoic	a.	Comprehension checks	22	10	31	5	2	11	1	72
	b.	Clarification request	-	-	-	-	-	2	-	2

	c.	Confirmation checks	-	-	-	-	1	1	2	4
Epistemic	d.	Referential	1	5	11	13	15	40	23	108
	e.	Display	14	30	46	21	10	44	1	166
	f.	Expressive	-	-	-	1	-	4	-	5
	g.	Rhetorical	2	-	3	2	1	4	-	12
Total number of questions			39	45	91	42	29	106	27	379
			Additional Details							
Duration of lesson (minutes)			25	25	30	30	45	45	25	225
Teacher turns including question			20	41	53	33	19	92	19	277
Total teacher turns			26	49	62	37	38	137	28	377
Total turns (both T and Ss)			54	90	123	78	79	254	69	747

Note: The abbreviation L stands for 'lesson' and the numbers starting with L below the teacher names symbolize the number of transcripts for each teacher.

Table 4. Percentage of teacher questions

		Names of Teachers								
Types of Teacher Questions		Merve			Elif		Mehmet		ALL	
Categories	Sub-Categories	L1	L2	L3	L1	L2	L1	L2	Total	
Echoic	a.	Comprehension c.	56,3%	22,2%	33,7%	11,9%	6,8%	10,3%	2,7%	18,7%
	b.	Clarification r.	-	-	-	-	-	1,8%	-	0,5%
	c.	Confirmation c.	-	-	-	-	3,4%	0,9%	5,4%	1,04%
Epistemic	d.	Referential	2,5%	11,1%	11,9%	30,9%	51,6%	37,6%	62,1%	28%
	e.	Display	35,8%	66,6%	50,1%	49,9%	34,4%	41,3%	2,7%	43,1%
	f.	Expressive	-	-	-	2,3%	-	3,7%	-	1,3%

	g.	Rhetorical	5,1%	-	3,2%	4,7%	3,4%	3,7%	-	3,1%
Duration of lesson (minutes)			25	25	30	30	45	45	25	225

Depending on the basis of teachers' question type preference, it can be reported that the comprehension check questions were usually preferred in the instructional phase of lessons because their function was to make sure that students comprehended what the teacher had just said. Although the function of clarification requests and confirmation checks is almost the same as the function of comprehension checks, the usage of them during the lessons were random. Moreover, referential questions were preferred in order to get the students thoughts, opinions, feelings, or personal responses to that part of the lesson. Additionally, teachers gave preference to display questions mostly when they were covering either a gap-filling or a matching exercise. In that type of questions, their goal was to get the answer from the student rather than to reveal it on her or his own. When students failed to do so, they generally posed reformulation questions to elicit the answer from the students. In contrast to this, expressive questions were aimed to be used by teachers to get approval to the right answer said by them. In addition to all of these question types, rhetorical questions were favored so as to get students' attention to the actual correct response. In other words, they were not like real questions. Instead, their function was to highlight the importance of the fact given at that point in class.

After analyzing frequency counts, the researcher attempted to ask the participant teachers whether they have plans of the questions they will benefit in the class. By doing this, the researcher aimed to examine whether there is a reason for using some questions most for them. She expected that participants responses regarding the type of questions would be related to the pedagogical objectives of each lesson. For instance, a teacher might tend to favor referential questions a lot if he or she teaches listening and speaking skills, and one of the goals of the lesson is to encourage students to produce as much as comprehensible output. On the other hand, the teacher may be inclined to ask display questions more when he or she teaches the use of English in order to get the right answer from the student.

The responses of the participant teachers varied when they were asked whether or not they planned the types of questions of which they would ask before the class. Elif remarked that

while planning the teacher-question types, she made her plans to make her students speak more or contribute to the discussion actively; therefore, her aim was to increase students' oral production since she was teaching listening and speaking. And, she took advantage of the types of questions most allowing her to attain the goal of the lesson. Mehmet has stated that he always plans by taking notes of the questions he is going to ask during the class. Therefore, he saves time by not spending extra time to think about the questing during teaching time. Even if he tried to include various types of questions as much as possible, he noticed in his self-reflection research that he sometimes overused referential questions. And, he concluded that he needed to use others more often as a result of his reflective study. And, Merve stayed silent by not giving an answer to this question. According to Elif's response, it can be implied that the reason why she did not have plans of questioning strategies is obscure and no further interpretation can be made. Briefly, it can be concluded that Elif and Mehmet was making plans of teacher questions that they are going to favor in their English classes although Elif said nothing about planning her teacher-questions.

5. 2. Discussion

The findings of this research illustrated that EFL teachers used the display and referential questions more frequently than the others, with the percentage of 43,1% (display) and 28% (referential), respectively. At this point, the results corresponded to the previous studies conducted about the types of teacher questions (Brock, 1986; Long & Sato, 1983; Farrell and Mom, 2015). Although the major findings of teachers' preference or usage of question types coincided with the earlier research, when the results were analyzed specifically for each teacher, there was no resemblance to the preceding ones at some points. For example, despite Merve using display questions at most in her second (66,6%) and third (50,1%) reading lessons, she made use of comprehension checks mostly in her first reading lesson (56,3%). At this point, some patterns of divergence were found. Hereby, it can be concluded, according to the findings of the results of this study, that teacher's preference of the type of teacher-questions might be different for particular lessons. Aiming to achieve discrete lesson objectives for each course could cause this divergence among the results.

Tavakoli and Davoudi (2016, p. 6-14) asserted that there was a significant relationship between teachers' reflections and the quantity of questions they generated. When the teachers who participated in this study were asked to share if they plan the different types of questions

---

they would ask before the class, what Elif said corresponded with the findings of Tavakoli and Davoudi. She believed that when the number of questions created by her during the class increased, it also positively impacted the social participation of the students in the classroom communication. Depending on what Mehmet said about self-reflection related to the question types he benefitted from, the findings of this study revealed that involving in the reflective process ended up a greater awareness of one's own practice and problems similar to what Nguyễn (2019) indicated.

In addition to other findings and results of this study, it was surprisingly spotted in this qualitative research that even if the primary aim of teachers directing questions in class is to encourage students to participate in the classroom communication, there were more teacher questions than students' answers in most of the video-recorded lessons in parallel with the study of Hendricks (2003). The reason for this situation might be related to the minor number of comprehension questions, with the percentage of 18,7% seeking evidence to be sure that students received the point that they were responsible.

In this study, some criticism was made during the data analysis that when display questions were benefitted dominantly in class as in Merve's second and third reading lesson; they did not contribute to the students' social participation at all; instead, they pushed them to produce oral production like they were doing something automatically as Cullen (1998) argued. Additionally, it was really hard to find similar studies within the same educational, especially the ones conducted in Turkey, context to compare. For instance, Kılınç and Çalışkan (2019) researched teacher questions, but they focused on the frequency of teacher questions depending on a different taxonomy. This means that there is a lack of recent studies in this research era, and that can be considered by the researchers who are interested in reflective studies for further research.

6. CONCLUSION

In the current study, the data was collected through 225 minutes of online lessons' video-recordings, including 3 participant teachers and 17 students who were learning English either in B1+ or B2 level at UCLA Academy Language School and Istanbul Medipol University in Turkey. Transcripts of these online lessons were analyzed in terms of teacher questions according to Farrel's taxonomy.

The results of the research presented that display questions were the most favored type of teacher questions in the video-recorded lessons. From the point of literature, the results of this study corresponded with the results of the previous studies (Brock, 1986; Farrell and Mom, 2015; Long & Sato, 1983). On the other hand, using the same type of questions excessively by the teacher in language teaching may bring about not only benefits but also some problems such as lack of communicative value (Cullen, 1998).

By the way, some limitations were spotted in the present study. Although the data was collected from various teachers teaching in different locations, it was detected that the whole of the data collection demonstrated display questions were the most preferred question type among other kinds of questions. On the other hand, this result might show divergence when separate lessons were examined. Even one teacher's preference might differ from one lesson to another one depending on their lesson objectives. Consequently, future research on the usage of teacher question types is necessary to include more comprehensive data collection such as more than two or three lessons from each teacher to be able to provide more credible data by comparing their preference of teacher question types.

ACKNOWLEDGEMENT

First of all, I would like to express my deepest gratitude to my beloved Prof. Ayşegül Amanda Jane Audrey Yeşilbursa from Bursa Uludag University for her precious feedback when I completed the first draft of the current research. In addition, I am grateful to my former colleagues from Istanbul Medipol University for allowing me to observe their online classes and leading this final product to emerge. Finally, I would like to thank all my family members for their eternal support during the whole stages of this study.

REFERENCES

- Barnes, D. (1976). *From communication to curriculum*. Middlesex, UK: Penguin.
- Barnett, J. E., & Francis, A. L. (2012). Using higher order thinking questions to foster critical thinking: a classroom study. *An International Journal of Experimental Educational Psychology*, 32(2), 201–211.
- Brock, C. A. (1986). The effects of referential questions on ESL classroom discourse. *TESOL Quarterly*, 20, 77–59.
- Brophy, J. E., & Good, T. L. (1991). *Looking in classrooms* (5th ed.). New York: HarperCollins.
- Cullen, R. (1998). Teacher talk and the classroom context. *ELT journal*, 52(3), 179-187.
- Darong, H. C., & Niman, E. M. (2021). Do teacher questions function as assessment for learning?. *Randwick International of Education and Linguistics Science Journal*, 2(3), 437-454.
- Ellis, R. (1994). Second language acquisition research and teacher development: The case of teachers' questions. In D. Li, D. Mahony, & J. Richards (Eds.), *Exploring second language teacher development* (pp. 175–194). Hong Kong: City University.
- Farrell, T.S.C. (2009). *Talking, listening and teaching: A guide to classroom communication*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Farrell, T.S.C. & Mom, V. (2015). *Exploring teacher questions through reflective practice*. *Reflective Practice*, 16(6), 849-865. Doi: 10.1080/14623943.2015.1095734
- Hendricks, M. (2003). Classroom talk: "there are more questions than answers". *Southern African Linguistics and Applied Language Studies*, 21(1-2), 29-40. Doi: 10.2989/16073610309486326
- Kılınç, G. Çalışkan H. (2019). How and with what frequency do social studies teachers ask questions? *Journal of Bartın University Education Faculty*, 8 (2), 562-589. Doi: 10.14686/buefad.465630
- Lee, J., & Kim, K. (2016). Pre-service teachers' conceptions of effective teacher talk: their critical reflections on a sample teacher-student dialogue. *Educational Studies in Mathematics*, 93(3), 363–381. Doi: 10.1007/s10649-016-9710-y
- Long, M. H. & Sato, C. J. (1983). Classroom foreigner talk discourse: Forms and functions of teachers' questions. In H. W. Seliger & M. H. Long (Eds.), *Classroom oriented research in second language acquisition* (pp. 3–34). Rowley, MA: Newbury House.
- Maphosa, C., & Wadesango, N. (2017). Questioning 'questioning': examining the use of questioning as an interactive teaching tool in higher education. *Journal of Communication*, 7(1), 111–117. Doi: 10.1080/0976691X.2016.11884889
- Nguyễn, T. U. (2019). *Exploring the reflective practice of TESOL novice and student teachers: A Case Study*. Retrieved from http://repository.ulis.vnu.edu.vn/bitstream/ULIS_123456789/2145/1/E.KL.GHP.817.pdf
- Stivers, T. (2018). How we manage social relationships through answers to questions: the case of interjections. *Discourse Processes*. Doi: 10.1080/0163853X.2018.1441214

Tavakoli, E. & Davoudi, M. (2016). Question generation behavior of reflective teachers, *Reflective Practice*. Routledge. 7(4), 415-429. Doi: 10.1080/14623943.2016.1169167

ÇEVİRİ EDEBİ ESERLERDE ETİK SORUNLAR: İNTİHAL

Zekiye SEİS¹

Makale Bilgileri/ Article info

Makalenin Türü : Araştırma Makalesi
Article Type : Research Article:
Geliş Tarihi / Date Received: 09.02.2022
Kabul Tarihi / Date Accepted: 16.06.2022
Yayın Tarihi / Date Published: 27.06.2022

Makale Künyesi/To cite this article:

SEİS, Z. (2022). Ethical Problems In Translated Literary Works: Plagiarism. *LOTUS International Journal of Language and Translation Studies*, 2(1), 82-101.

Öz

Teknik gelişmelerle birlikte son zamanlarda insan bilgisine dayalı hemen her alanda, edebi eserlerin üretimi artmış ve bu da bir sürü yeni probleme neden olmuştur. Bu zorluklardan biri, bir dizi çalışma alanında sıklıkla ortaya çıkan etik olarak kabul edilir. Etiğin önemi konusunda günümüzde yüksek seviyede bilgi sahibi olunmasına rağmen, araştırmalarda gözüken etik sorunların artması, etik problemleri çözmek için geliştirilebilecek etik standartların eksikliğinden kaynaklı olabilir. İngilizce' den anadilimiz Türkçe' ye çevrilmiş edebi eserlerin üretiminde etik bir sorun olan intihal, bu araştırmanın konusunu oluşturmaktadır. Bu araştırmanın temel amacı, çevirilerdeki intihali ortaya çıkarmak ve yeterince önemi bilinmeyen bu etik sorunun daha iyi konu edinilmesini sağlamaktır. Bu amaçla, çeviri çalışmalarında intihalin önlenmesine yönelik yasal önlemler geliştirilebilir. Aynı zamanda çeviri çalışmalarında intihal konusunun yer alması sağlanarak, çeviri bölümündeki öğrencilerin intihal bilgisinin artırılması ile daha bilinçli olabilmeleri teşvik edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Etik, intihal, çeviri çalışmaları, çeviri bölümleri.

ETHICAL PROBLEMS IN TRANSLATED LITERARY WORKS: PLAGIARISM

Abstract

With technical developments, the production of literary works has increased in almost every branch of human knowledge recently, resulting in a slew of new challenges. One of these challenges is considered to be ethics that comes up frequently in a range of fields of study. Although there is a high level of knowledge about the importance of ethics today, the growth in ethical problems shown in research may be due to the lack of ethical standards that can be developed to solve ethical concerns. Plagiarism, which is an ethical issue in the production of literary works translated from English to our mother tongue Turkish, is the subject of this research. The primary goal of this research is to uncover plagiarism in translations and to provide that this underappreciated ethical issue is better addressed. To that end, legal measures to prohibit plagiarism in translation studies may be developed. Meanwhile, by ensuring that plagiarism has a presence in the translation studies, increasing knowledge of plagiarism should be promoted to make students more conscious in translation departments.

Keywords: Ethics, plagiarism, translation studies, translation departments.

¹ PhD Student, Anadolu University, Graduate School of Educational Sciences, Eskişehir, Turkey, zekiye_seis@anadolu.edu.tr, zekiye.seis@hotmail.com. ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4773-2607>

Introduction

Globalization has been assisted by translation (Moorkens & Rocchi, 2021). In current times, with the effect of the development of technology such as machine translation and communication facilities, the production of literary works has increased in every branch of human knowledge including medicine, entertainment and literature as well (Wu & Pan, 2013) but many problems have also arisen along with it. Ethics is one of the main issues while doing literary translations along with others including cultural difficulties and creativity component (Taivalkoski-Shilov, 2019).

Because all issues related to ethics affect society from many aspects such as social, moral and political, they may lead to different results (Reiser, 1993). An increasing number of cases are being witnessed that are stressing the importance of Ethics in literary translations along with initiating different efforts including workshops, conferences, lectures, articles and books to raise awareness on this issue in the society (Reiser, 1993).

Such efforts on one hand are increasing awareness about the importance of ethics, but on the other hand, the increase in ethical problems seen in the studies may arise from the absence of ethical standards that can be created for the solution of ethical problems, or the inability to make a common decision in the standards and not knowing how to apply the standards (Whitbeck, 1995). Rose and Fisher (1995) provide examples of responsibility and credit in publishing practice. In fact, ethical problems can occur in any field. The subject of this study is plagiarism and specifically how this common ethical problem is detected in books translated in Turkish from English.

Significance of the Study

The tradition of translating texts is very old; dating back to about thousand years, but it emerged as an academic discipline only in the latter half of the 20th century recognized by the efforts of a Dutch-based US scholar James S. Holmes which became popular after 1988 (Munday, 2008). Translation studies is a broad field of study that includes the conceptual framework, explanation as well as the application of translation. Translation is more than just the conversion of a text from one language to other, instead it also incorporates the idea of intercultural communication (Munday, 2018). Literary translation makes the foreign literature accessible in the local or national language which has helped writings of great philosophers and freedom fighters to cross the borders and be understood as initiating different democratic

---

movements and other social transformations in different countries (B.Sowndarya & Lavanya, n.d.). The translated texts are also proved to be of great significance for day-to-day human life and specifically literary translations help in studying different cultures (Pradita, 2016). Translation has been regarded to be a very influential instrument as it has enabled the creation, diffusion, standardization and conservation of any kind of knowledge in the world. Local literature has been made available to the whole world because of this process (Sah & Sinha, 2022). Moreover, as Bastian (2020, p. 7) explains,

“Not only does translation pave the way forward for global interaction, but allows nations to forge interactive relationships when it comes to making advancements in technology, politics, science, law, etc.”

The nature of the text being translated is also taken into consideration before translating a document. For example, the translation of a scientific text demands lesser extent of mastery and competence than the translation of a literary document since it also involves cultural component (B.Sowndarya & Lavanya, n.d.).

Moreover, there are ethical issues that need to be considered while converting such text which has been pointed out by various studies (Arrojo, 2005; Chesterman, 2001; Evirgen 2008; Parlak, 2008). In the Turkish context, specifically the main ethical problem in literary translations is plagiarism (Çevbir-Yaybir, 2007). To search and present this significant problem, the current study addressed this research question:

How is plagiarism which is a common ethical problem in translated books in Turkey detected?

Therefore, the foremost objective of this study is to reveal plagiarism between translations of an English novel that belongs to the “Adventure” genre of literature from English Literature, to contribute to the existing panel of case studies and with the aim of raising awareness so that more legal processes can be created to prevent plagiarism in translated studies.

The Literature Review

In this section, the main concepts emphasized in ethics are introduced. Initially, ethics in translation is defined and the normative principles are listed. Following this, an overview of the translation process is presented. The other topics sequentially portrayed are the

---

responsibilities of the translator, ethical problems, and the main ethical problem in Turkey: Plagiarism.

What is Ethics?

Ethics is derived from the Greek word *ethos* meaning *morality*. There have been many proposed definitions of ethics. Resnik (1998, p.13) defines the concept *ethics* as “standards of conduct (or social norms) that prescribe behavior” and explains the difference between ethics and morality by underlining that the former is the standards of a specific profession/ group or institution in society whereas the latter is general standards formed in a society. To Pojman (1995), ethics is a field of study that has prescriptive and evaluative goals. Another description made by Wittgenstein (1965) presents it in a more general framework:

“Ethics is the enquiry into what is valuable or, into what is really important, or Ethics is the enquiry into the meaning of life or into what makes life worth living, or into the right way of living”.

Scholars have emphasized the importance of ethics as it is concerned with the morality of human behavior. It is a systematic endeavor to make individual and societal moral experiences more logical in order to identify the rules that should govern human action, the goals worth seeking, and the character qualities that should be developed in life (De George, 2009). Velasquez et al. (2015) state that ethics is grounded on well-established norms of right and wrong that determine what humans should do, typically with regard to rights, duties, societal benefits, legitimacy, or unique virtues. Ethics is an essential issue in translation studies as it indicates the obligations and moralities that a translator has (Künzli, 2007). It is not about merely recognizing what is right in a given situation rather about paying attention to “what must be done in that given situation” which shows that ethical conduct is about obeying the norms (Shiva et al., 2017).

Cambridge dictionary defines norm as, “*an accepted standard or a way of behaving or doing things that most people agree with*”². In the same way, translation norms are repetitive and generally accepted codes of conduct that guide, recognize and customize the social settings in which translation is taking place (Enríquez-Aranda, 2016). Certainly, the act of translation involves more than one language or custom which indicates that more than one set of norms

---

² <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/norm>

is involved in the process. The absence of norms would create strains and thus the lack of sound benchmark or guiding principle will result in variable outcomes of a translated version. Moreover, these norms are supposed to be conformed at every step in the process of translation (Toury, 1995). Similarly, Pym (2001, p.135) draws attention to the significance of norms and claims “studies of norms remain tremendously useful in the field of ethics”. There are some normative principles available in ethics that must be followed before producing a translated product which will be explained in the next section.

An Overview of Translation

The word “translation” comes from a Latin word “translation” originated from *trans* and *latum* which means “carrying across” so in literal words, it means the process of carrying a piece of information or content from one transcript, person or language to the other. Nevertheless, scholars conceive it as “taking a view” or “interpreting” a text. Likewise, it has been regarded as an “art”, since a translated text is an embodiment of the translator’s inspirations, as well as “science”, since it also involves procedural protocols and intricacies of the practice itself (B.Sowndarya & Lavanya, n.d.). As a term, translation is not limited to a single definition because it is adaptive in its essence and determined by the translator and is dialect as well as culture specific. It has various explanations, sometimes refer to the final product and sometimes the process itself (Munday, 2008). As Munday (2001) explains initially only the exact meaning of the word “translation” was accepted but after it was recognized as a discipline, various methodological studies started contextualizing translation studies in linguistic, literary, cultural and philosophical frameworks resulting in different definitions of the word “translation” itself. The linguistic approach attributes the work of Roman Jakobson (1959), Eugene Nida (1969), Newmark (1981), Koller (1979), Vinay and Darbelnet (1958) and Catford (1965) among others (Hodges, n.d.). As mentioned above, it was only in the latter half of the 20th that translation studies got recognized as a discipline by the efforts of Holmes (1988). Then different theorists and scholars started formulating their theories (Yan & Huang, 2014). Holmes (1988) produces a “map” and shows two purposes of these studies which is first to describe the translation process and second to establish common ethics that guide this process. On the other hand, Nida (1969) assumes a rather systematic approach to describe translation studies and approves the idea of formal and dynamic equivalence stressing the importance of target audience (Panou, 2013).The concept of

---

dynamic equivalence is not only about the accurate conversion of text rather (according to Nida, 1969) it is the “closest *natural equivalent* to the source language message”. The concept of “Dynamic equivalent translation” acts as a translation norm that is confirmed by the translator while doing the translation of a text in a manner in which the target reader interprets and relishes the text like a source text reader would do (Haque, 2012).

Bassnett and Lefevere (1990) made cultural component the part of translation studies by recognizing the significance of the role of culture in the process of translation which takes into account the social context and biasness of translators via improving the literariness of translated texts. This approach urges to consider translation as an independent literary work rather than just a copy of source text framing translation as an activity which is influenced with cultural context, history and the norms (Yan & Huang, 2014). Another notable scholar, Toury (1995) considers “*translation is a norm governed activity*” which are the norms that guide the translator on how to produce the final translated product. His theoretical approach states three types of norms that are to be followed at different steps of the translation process which are *initial, preliminary and operational norms*. He is of the view of that translator should produce a translation that is either acceptable or adequate, not bound to just these two poles rather on a scale from adequate to acceptable the translation can lie anywhere, for example if the translation confirms more the target culture norms then it can be labeled as acceptable otherwise adequate for the opposite case (Nasirpour & Saffarian, 2019). Munday (2016) presents the process of translation between two different written languages:

Source text (ST)   ⇒ in source language (SL)

Target text (TT)   ⇒ in target language (TL)

A translated text can be either a word-for-word or line-by-line translation, which is created by directly giving the full meaning of the word, or a "paraphrased text", that is, translation without losing the ideas that the author has in mind and adding and changing them in sensory translation, and lastly it could be a kind of adaptation translation called "imitation" (Dryden 1680/1992).

Translation as an independent field of study and a profession contains a detailed code of ethics as mentioned before. Toury (1995) also considers that translation is a norm governed activity; it has its own set of ethics, ideologies and politics. He asserts that the final judgements of the translator that will shape the final product are decided by the norms

---

(Alwazna, 2014). These norms support the structural concept of translation, and, consequently, they increment in the significance of the translation system. Translation norms state the management that is inherited in every process of translation (Enríquez-Aranda, 2016) and are bound to have socio-cultural specificity (Medeiros, 1999).

Robinson (2003) has described translation ethics as an exercise to retain the gist of the source text unaltered whereas some definitions declare that the interpretation of the source can be amended according to the target readers as mentioned by Tymoczko (2006, 448), who holds the idea that translation can be modified to comply with another context, reader or culture. Generally speaking, the concept of ethics revolves around the idea that how the translator *should* perform this activity and they are also supposed to understand the viewpoint of the original author (Alwazna, 2014) . According to Van Wyke(2010, p.111), the ethics of translation “necessarily addresses what is considered the morally correct manner in which one should practice the task of rewriting a text in another language”. Ethics has been an important concern in the field of translation and has been promoted in Pym’s “The Translator” (2001). Davis (2001) emphasizes that translators need to obey the law as much as possible and while translating, they take responsibility by considering the important issues in translation such as grammar, linguistics, culture, context, and so on. One of the most important and accepted professions for centuries in providing inter-state relations as well as inter-individual relations is translation. And in translation, ethics comes first in establishing the most important professional standard.

According to Munday (2001), Etienne Dolet (1540) states five principles to be followed by the translator. These are;

1. The translator should have comprehended the crux and the subject matter of the original author.
2. They must be fully a full command over both languages (source and target).
3. They should not copy word-to-word translations.
4. Unfamiliar and infrequent terms should be avoided.
5. Words should be summed up in a graceful way to avoid inelegance.

Such principles put translator as a main cog in the process of translation and put so many responsibilities over their shoulder. Chesterman (1997) also indicates that the ethical aspect of translation is associated with the translator's duty. Translator must have a firm grip of the both

---

language as Sousa-Silva (2014) claims that translating is more than simply transferring text from one language to another; it is a complex process of meaning negotiation that requires lexico-grammar negotiation at both the sentence and discourse levels.

In a study named as “*What is a translator*” by Pulido (2016, pp. 237-252), the author defines “translator in his own words as *“the translator is not only a miniature, shadowed name, he is not a passive character; he is in the first instance, a reader and a reader of translations”*. As the definition clearly shows the position of the translator is “not” a passive character. Even the current technological developments including Machine translations and other online tools to available to translate the text the activity is still monitored by a professional translator since these technological tools fail to incorporate the cultural context of the source text especially in the case of literal translations. The mastery and command of the translator enables him to produce a text that is similar to original in terms of the subject matter and the course of the text (Bastian, 2020).

While having the role and the responsibility of being a translator, it is important to follow ethical considerations. The professional ethics in translation are to provide high performance, to be eager to develop skills and "knowledge, adaptability, discretion, professional appearance and loyalty" (Künzli, 2007, p.42). It is important to revise the translated text and requires “a second person” (Künzli, 2007, p.43). Just like art or a social science, translation is subjective in nature and thus like any other artist, translator is supposed to let go if his personal favoritism, beliefs and judgements in order to become a better translator (Sah & Sinha, 2022).

While doing literal translations where creativity as well as originality needs to be respected most, a number of problems arise. As mentioned by Richard Brooks (2017) in his book *Challenges of Translating Literature*, one of the most difficult aspects of literary translation is balancing the desire to be true to the original work while also creating something new and different that elicits the same emotions and responses as the original. Also, every work translated is the work of a unique person; therefore, it must be respected as such. As indicated in the writings, the atmosphere of the original culture needs to be kept rather than the language (Sah & Sinha, 2022). But in so doing, a few other ethical issues rise that may cause a flawed translated product.

Nida (1945) points that translation problems are mainly related to culture, and the translator needs to be concerned about culture portrayed by the two different languages in the

---

translation process. Furthermore, translators make some errors while selecting the appropriate words for a literary piece of work and word by word translation could lose its concept and elegance. To avoid this problem, the cultural themes that Nida (1945) divides into subgroups like ecology, material, social, religious, and linguistic culture, are important in reflecting the source language in the target text. It is necessary to create standard practice by considering phonological, morphological, syntactic, and lexical factors for translators (Nida, 1945).

According to Nord (1997), many challenges in the translation process may occur because of the uncommon *idiosyncrasies* in the source language, society and culture specialties of the language or basic disparities in the languages (Kahrizsangi & Haddadi, 2017). He classifies these problems in four categories:

1. Text-related problems, for example, complication of the context, unclear terms and text and inadequate description,
2. Translator-related, for example, the level of mastery of the translator including his proficiencies and skills,
3. Technical problems, for example, unavailability of insufficient applications, tools or procedures to complete the process,
4. Problems linked to the sorts of the translation exercises due to the frequency of the translation.

As stated, literary text inherently contains textual complexities that other texts which sometimes accentuates the discrepancy in the comprehension of the source as well as the target text (Turell, 2012). Whereas, according to the abovementioned ethics of the literary translations, the translator in order to stick to the author's original style and context ends up imitating the original text thus giving rise to plagiarism. The more loyal the translator is to the source text, the harder it is to contribute his own thinking and viewpoint (Turell, 2004). As mentioned earlier, literary translation is another piece of work in itself. Thus, the practice

---

where the translator articulates some literary translation as an original text while also trying to stay close to the source text as much as possible could lead to copying of the ideas. Moreover, in some cases different translations of same text exist and the fact that there was a need to do a new translation (re-translation) means that second translator intends to add something new and different that was not present in the previous translations. Whereas The “Retranslation Hypothesis” articulated by Berman (1990) states the translation of a literary text is an inherently “incomplete” act and thus it needs to go through various translations in order to progress and advance. He is of the view that the inherited “failure” of a translation is the highest at the first translation of a piece of work which means that it diminishes with later subsequent translations (Dastjerdi & Mohammadi, 2013). Nonetheless, the new translation has to be completely autonomous but being unrelated and creating failure in the translation might give rise to the existence of the plagiarism where the new translation is nothing but merely a copy of the previous translation (Turell, 2014).

There are some factors causing an unethical translation. All the points presented in the following need to be considered to prevent unethical translation:

1. If something appears in the source text but not in the translated version, the translator is both liable and culpable (Pym, 2001).
2. If a translation portrays misinterpretation of a source text, the result is prejudiced, biased, ideologically suspicious rendition and thus, unethical consequences for the relations and perceptions of the source and target cultures occur (Chesterman, 2001).
3. If social values are ignored, translations can lead to scandals, which might be cultural, economic, or political in nature (Venuti, 1998).

In Turkey, translation is an important and developing field. In addition, research studies continue to be carried out in this field, while ethical values gain importance. There are many problems in translation and one of the most controversial ethical problems is translation plagiarism, which is the main concern in many studies (Cengiz-Parlak, B.,2020; Şahin et al., 2019; Turell, 2004; Yildiz, 2020; Sousa-Silva, 2014) including this research paper.

Plagiarism is “the improper reuse of someone else’s words” (Sousa-Silva, 2014, p. 71). To Turell (2004), plagiarism is textual kidnapping. In other words, plagiarism can be defined as illegal and unethical similarity between translations. Even though there are software programs

---

that detect plagiarism and text reuse like Turnitin as a result of technological advancement, highly considerable numbers of plagiarism are seen especially in the translations of classical books in Turkey. In 2007, publishers' association (Yay-Bir) and translators' associations (Çev-Bir) worked together on this issue and conducted a study and about 160 translations of 10 classical books on the market were examined and as a result, 60 of them were found to be plagiarized in Turkey (Oral, 2011). Moreover, Evirgen (2008) and many scholars (Çelik, 2008; Gürses, 2008; Parlak, 2008) claim that numerous empirical studies prove translation plagiarism in many texts as a result of re-translation.

Methodology

Previous studies have shown that plagiarism may be examined and detected using linguistic analysis. An example of plagiarism analysis is Turell's work (2004) who analyzed four translations that have been compared to verify plagiarism between translations by using quantitative linguistic data and to determine the amount of plagiarism with four target language texts translated from the same source language.

In this study, a systematic strategy was followed to characterize and explain the changes from a source language to a target language by gathering quantitative data as well as qualitative data. Also, Chesterman's causal model (2000a) was followed in order to analyze systematically and compare the translations with availability of translation effects. Additionally, qualitative data were examined by concentrating on syntax, lexicon and semantics, morphology, pragmatics, punctuation, cohesion, and coherence as well as linguistic markers to detect linguistic similarities and to explain what similarities the text shows in another target language.

Data Source

In this plagiarism detection study, two translated books (from English to Turkish), included in the list of 100 Essential Books, were used. Although no information about the authors and the names of the books is declared (on the basis of confidentiality), Book 1- Translation Book (B1-TL) and Book 2 - Translation book (B2-TL) have been used in naming the translation books. In addition, when there is necessary determination, the original book was referred to as a sourcebook with the name source language (SL).

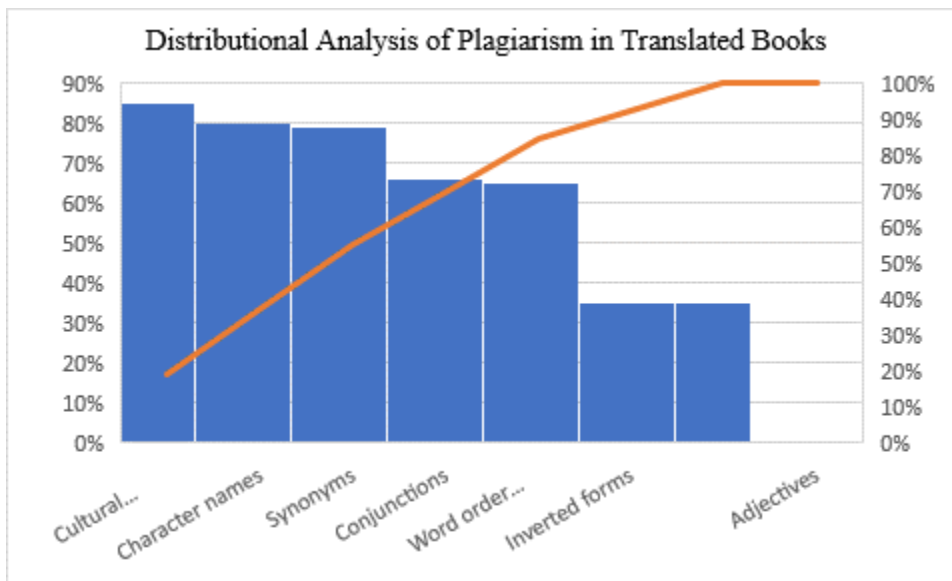

Findings

To answer the research question “How is plagiarism which is a common ethical problem in translated books in Turkey detected?”, two translated books were initially compared via Turnitin to detect plagiarism and verify similarities and figure out how plagiarism suspicion or concrete evidence of plagiarism is available by providing quantitative data (Turell, 2004).

In order to use the Turnitin system, the translated books were divided into many sections since Translated Book 1 (B1-TL) included 258 pages and nearly 50.000 words and Translated Book (B2-TL) contained 304 pages and approximately 55.000 words depending on the punto and interlinear space used. Therefore, each section was uploaded into the system one by one and the similarity ratio was determined excluding references and a single phrase/ word similarity. Meanwhile, the similarity indicators were categorized and presented with frequency rate as seen in Figure 1:

As seen in Figure 1, the main categories that confirms plagiarism between B2-TL and B1-TL are cultural expressions, character names, synonyms chosen, conjunctions used, word order change, inverted forms and adjectives , which shows that B2-TL has plagiarized B1-TL in terms of these categories. The instances proving the plagiarism are given.

B2-TL included many semantics, pragmatics and lexicon errors as pointed in the following examples in Turkish:

- (1) “Yine kıtlık oldu” (B1-TL).

“Açlık yine baş gösterdi” (B2-TL).

(2) “...av peşinde koşarken iyice zayıflamıştı” (B1-TL)

“...kendisi de et peşinde koşmaktan bir hayli zayıflamıştı” (B2-TL)

(3) “... Hayatın amacı et yemekti. Et, hayatın kendisiydi” (B1-TL)

“... Yaşamın amacı etti. Yaşamın kendisi etti” (B2-TL)

As seen from these examples taken from the translated books, B2-TL covered some problematic issues related to lexicon, pragmatics and semantics. In addition, in B1-TL, it was preferred to use the popular slang "Dobiş" in Turkish culture for the character "Fatty" in SL, which is one of the characters in the book, instead of the Turkish translation of "Şişman, tombul". However, in B2-TL, “Dobiş” is also used for the word "Fatty", and such a similarity is also significant. The original paragraph in SL (source language) is as follows:

“...he well knew that they had served as a course in the protracted meal which had begun days before with Fatty, the last course of which would likely be himself in the days to follow.”

In addition, the synonymous words of B2-TL were the same as synonyms of words in B1-TL. However, the synonyms preferred in B2-TL were rather old Turkish words. These are shown in Table 1:

Table 1.

<i>B1-TL</i>	<i>B2-TL</i>
Ancak	Fakat
Birkaç	Birden fazla
Uyanmak	Uykularından kalkmak
Çıldırıyor	Çılgına dönüyorlar
Mesafede tutmak	Uzaklıkta tutabilmek
Gerekliyordu	Şart oluyordu

Table 1 highlights that there were specially selected words i.e. old Turkish usage in B2-TL and it was not easy to get the message conveyed because in modern Turkish, the words are not used.

Moreover, syntactic rules were ignored in B2-TL to create new sentences. In the B2-TL, The lack of subject in the sentence “Üstelik artık o kadar yakınlarla gelmeye başlamışlardı ki ...” distorted the expression. Similar subject deficiencies are seen throughout the B2-TL. In fact, there were many inverted sentences in B2-TL translations whereas the sentence in the original book is not inverted and the original sentence is “This was no soil for kindness and affection to blossom in.” but in B2-TL, the translation of this sentence is “Şefkat ve merhametin içinde yeşerebileceği bir toprak değildi bu...”, which shows the sameness in B1-TL.

For the word order, sentences were formed by changing the places of few words and retelling the word with many different words, but the narration was again very similar. Likewise, conjunctions and adjectives were nearly the same and cultural expressions were chosen identical without any translator’s unique choice. These issues support the similarity ratio obtained from Turnitin system.

Conclusion & Suggestions

The main focus of this study was to detect plagiarism by comparing between two translated versions. In some cases, source language was used to clarify the similarities. When the two translations of the same source book were analyzed, the B1-TL translation and the B2-TL translation showed a lot of similarities. The sentences in the B2-TL translation were almost identical to the sentences in the B1-TL translation. These linguistic similarities were made by applying inversion in Turkish, the use of old Turkish words, the sameness in choosing character names, the usage of same conjunctions and adjectives as well as word order change in order to minimize the similarity ratio. Moreover, the character names used in the translation of the B1-TL were almost the same as in the translations in the B2-TL even though the translators have their unique translation apart from cultural effect. Also, the lack of subject in some parts of the B2-TL translations made the narration very difficult. In this regard, it can be concluded that the reason for the lack of subject might be to reduce the similarity ratio and form inverted versions despite not being available in SL. The examples given prove how plagiarism occurred.

In the literature, Chesterman (2000) tackles the issue of translation ethics by questioning and discussing the values that underlie translation norms. According to translation norms concerning professional norms (Chesterman, 1997), the process of translation is not followed because expectancy norms were not met. Besides, the translator should act in a way that ensures and maintains the appropriate relationship between the source and the target text. In the translation studies literature, it is pointed out that it would be more appropriate to think of this relationship properly rather than the exact same form.

When these translated books were compared and analyzed, B2-TL was examined through syntax, lexicon and semantics, morphology, pragmatics, punctuation, cohesion, coherence, and linguistic markers. Consequently, the comparison of two books for lexical parallels and identical lexical strings proved that B2-TL was an example of re-translation of the source text and indicated that there is plagiarism in B2-TL and all the findings prove the instances of plagiarism.

To understand plagiarism, descriptive analysis was carried out in this study. At present, with the help of technology, computational analysis is also possible. In order to detect plagiarism in these investigations, a statistical machine translation method may be preferable, which is suitable for forensic linguistic research or reverse translation process, using different pair combinations like English/ Turkish, Turkish/ English, Turkish/ German so as to obtain investigative, descriptive and analytical clues. As there are some tools like Turnitin, unfortunately, plagiarism is still a big problem that leads to unethical situations.

Permanent solutions to prevent plagiarism in translation should be created so that more people become more concerned about the issue of plagiarism. Translation is actually an effort to create originality by recreating something. The value of the effort spent on translation should not be allowed to be reduced through plagiarism, and legal sanctions should be established. In particular, it is necessary to re-examine the translations of the 100 Essential Translated Works translated into Turkish because young Turkish learners need to have different points of views by reading 100 Essential Translated Works and when they meet the plagiarized translation, it does not seem possible for them to create vivid understanding and especially for translation studies learners, the problems might affect their way of interpretation and therefore, new sanctions should be implemented to avoid plagiarism.

REFERENCES

- ak609 (2018). *Translation Studies at University of Exeter*. Retrieved from <https://blogs.exeter.ac.uk/translation/blog/author/ak609/>
- Alwazna, R. Y. (2014). Ethical Aspects of Translation: Striking a Balance between Following Translation Ethics and Producing a TT for Serving a Specific Purpose. *English Linguistics Research*, 3(1), 51-57.
- Arrojo, R. (2005). The Ethics of Translation in Contemporary Approaches to Translator Training. In: Tennet, M. (ed.) *Training for the New Millennium: Pedagogies for Translation and Interpreting*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company. <https://doi.org/10.1075/btl.60.18arr>
- B.Sowndarya & Lavanya, S. (n.d.). Nature and Scope of Translation. *IOSR Journal Of Humanities And Social Science*, 7-9.
- Bastian, A. A. (2020). Roles Of Translator and Translation and Tools For Translator. My Document.
- Bayles, M. (1988). *Professional Ethics*. 2nd ed. Belmont, CA: Wadsworth
- Berman, A. (1990). La retraduction comme espace de traduction. *Palimpsestes*, 13, 1-7.
- Brooks, R. (2017). *The Challenges of Translating Literature*. <https://www.k.international.com/blog/the-challenge-of-translating-literature>
- Çelik, Ö. (2008). Robinson Crusoe'nun Türkçe Çevirileri Bağlamında Çeviride İntihal Olgusu. *Çeviri ve Çevirmenliğin Etik Sorunları (Çeviri Etiği Toplantısı 7-8 Aralık 2006 Bildiri Kitabı)* içinde, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayın No: 4739, s.161–170.
- Cengiz-Parlak, B. (2020). Yeniden çeviri hipotezi bağlamında çeviri intihali. *İstanbul Üniversitesi Çeviribilim Dergisi - Istanbul University Journal of Translation Studies* 12, (2020), 17-28. 10.26650/iujts.2020.12.0002
- Çevirmenler Meslek Birliği. (2007). ÇEVBİR-YAYBİR İntihal İnceleme Komisyonu Sonuç Raporu. [http:// www.cevbir.org/yeni/index.php/tr/intihalkomrap](http://www.cevbir.org/yeni/index.php/tr/intihalkomrap), [Erişim: 10.11.2013]
- Chesterman, A. (1997). *Ethics of translation*. Mary Snell-Hornby, Zuzana Jettmarová & Klaus Kaindl (eds). *Translation as intercultural communication. Selected papers from the EST Congress, Prague 1995*. Amsterdam: Benjamins, 147-157.
- Chesterman, A. (2000a). A causal model for Translation Studies. Maeve Olanhan (ed), *Intercultural Faultlines: Research Models in Translation Studies I: Textual and Cognitive Aspects*, Manchester: St. Jerome, 15–27.
- Chesterman, A. (2001). Proposal for a Hieronymic Oath. *The Translator* Vol. 7. No. 2. 139–154.
- Chriss, R. (2006). *Translation as a Profession*. Available through Lulu.com. and Amazon.

Clarkeburn, H. (2002). A Test for Ethical Sensitivity in Science, *Journal of Moral Education*, 31:4, 439-453, DOI: <https://doi.org/10.1080/0305724022000029662>

Dastjerdi, H. V., & Mohammadi, A. (2013). Revisiting “Retranslation Hypothesis”: A Comparative Analysis of Stylistic Features in the Persian Retranslations of *Pride and Prejudice*. *Open Journal of Modern Linguistics*, 3(3), 174-181.

Davis, K. (2001). *Deconstruction and Translation* (1st ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315760452>

De George, R. T. (2009). *Business Ethics* (7th ed.). Prentice Hall. Boston.

Dryden, J. (1680/1992) ‘Metaphrase, paraphrase and imitation’. Extracts of ‘Preface to Ovid’s Epistles’ (1680) in R. Schulte and J. Biguenet (eds) (1992), pp. 17–31. An extract also appears in D. Robinson (ed.) (1997b), pp. 172–4, and L. Venuti (ed.) (2012), pp. 38–42.

Enríquez-Aranda, M. (2016). Translation norms in the light of practical research in literary translation. *Onomázein*, 33, 88-106.

Evirgen, Ş. (2008). Çeviride İntihalin Saptanması: Örnek Olarak Montaigne’in “Denemeler”inin Çevirileri. *Çeviri ve Çevirmenliğin Etik Sorunları (Çeviri Etiği Toplantısı 7-8 Aralık 2006 Bildiri Kitabı)* içinde, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayın No: 4739, s. 171–177.

Gürses, S. (2008). Çeviri İntihali: Kültürel Ekosistemin Paraziti. *Çeviri ve Çevirmenliğin Etik Sorunları (Çeviri Etiği Toplantısı 7-8 Aralık 2006 Bildiri Kitabı)* içinde, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayın No: 4739, s. 133–146.

Haque, M. Z. (2012). Translating Literary Prose: Problems and Solutions. *International Journal of English Linguistics*, 2(6), 97-111.

Hodges, P. (n.d.). Linguistic Approach to Translation Theory. *Academia*, p. 10.

Holmes, James S. [1988] 2000. “The name and nature of Translation Studies”. In *The Translation Studies Reader*, Venuti, L. (ed.), 172–185. London & New York: Routledge.

<https://www.scu.edu/ethics/ethics-resources/ethical-decision-making/thinking-ethically/>

Kahrizsangi, A. A., & Haddadi, M. H. (2017). An Inquiry into the Challenges of Literary Translation to Improve Literary Translation Competence with Reference to an Anecdote by Heinrich von Kleist. *Journal of Education and Learning*, 6(3), 350-357.

Künzli, A. (2007). The ethical dimension of translation revision. An empirical study. *The Journal of Specialised Translation*(8), 42-56.

Künzli, A. (2007). The ethical dimension of translation revision: An empirical study

Levine, S. J. (1991) *The Subversive Scribe: Translating Latin American Fiction*, St Paul, MN: Graywolf Press

Ludwig Wittgenstein Source: *The Philosophical Review* , Jan., 1965, Vol. 74, No. 1 (Jan., 1965), pp. 3-12 Published by: Duke University Press on behalf of Philosophical Review Stable URL: <https://www.jstor.org/stable/2183526>

Medeiros, R. R. (1999). Translational Norms: A Prescription? Revisiting the Concept. *Cadernos de Tradução*, 1(4), 141-150.

Moorkens, J., & Rocchi, M. (2021). Ethics in the Translation Industry. In *The Routledge Handbook of Translation and Ethics*.

Munday, J. (2001). *Introducing Translation Studies, Theories and Application* (1 ed.). London: Routledge.

Munday, J. (2008). *Introducing Translation Studies: Theories and applications* (2 ed.). New York: Routledge. Taylor & Francis Group.

Munday, J. (2016). *Introducing translation studies: Theories and applications*. Routledge, London and New York. <https://doi.org/10.4324/9781315691862>

Nasirpour, M., & Saffarian, A. (2019). An Analysis of the Initial Norms in Literary Translations Published in Iran. *Journal of Applied Linguistics and Language Research*, 6(3), 51-72.

Nida, E. (1945). Linguistics and Ethnology in Translation-Problems, *WORD*, 1:2, 194-208, DOI: <https://doi.org/10.1080/00437956.1945.11659254>

Nord, C. (1997). *Translating as a Purposeful Activity*. Manchester: St. Jerome.

Oral, S.(2011). İntihal etme ne olur! [Retrieved from <http://www.sabitfikir.com/dosyalar/intihal-etme-ne-olur>).

Panou, D. (2013). Equivalence in Translation Theories: A Critical Evaluation. *Theory and Practice in Language Studies*, 3(1), 1-6.

Parlak, B. (2008). Çeviri İntihalleri Bağlamında İlahi Komedi. Çeviri ve Çevirmenliğin Etik Sorunları (Çeviri Etiği Toplantısı 7-8 Aralık 2006 Bildiri Kitabı) içinde, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayın No: 4739, s.147–160.

Pavlenko, A. (2000). L2 inWuence on L1 in late bilingualism. *Issues in Applied Linguistics*, 11(2), 175–205.

Pojman, L. (1995). *Ethics*, Belmont, CA: Wadsworth.

Pradita, I. (2016). An Introduction To Translation Studies: An Overview. *Journal of English and Education*, 6, 52-66.

Pulido, M. (2016). What is a translator? *Cadernos de Tradução*, 36(2), 237-252.

Pym, Anthony (ed.) (2001). The return to ethics. Manchester: St Jerome. Special issue of *The Translator* 7(2).

Reiser, S. (1993). The ethics movement in the biological sciences; a new voyage of discovery, in R. Bulger, E. Heitman, and S. Reiser (eds.) *The Ethical Dimensions of the Biological Sciences*, New York: Cambridge University Press.

Resnik, D. (1996b). Social epistemology and the ethics of research. *Studies in the History and Philosophy of Science* 27:565-86.

Resnik, D. B. (1998). *The ethics of science*. New York: Routledge.

Rose, M. & Fisher, K. (1995). Policies and perspectives on authorship. *Science and Engineering Ethics* 1:361-371. *The Journal of Specialised Translation* (8), 42-56

Sah, Y., & Sinha, A. (2022). Challenges of Literary Translation with Reference to Maithili Literature: A Critique. *Ars Artium: An International Refereed Research Journal of English Studies and Culture*, 10, 83-94.

Şahin, M., Duman, D., Gürses, S., Kaleş, D., & Woolls, D. (2019). Toward an empirical methodology for identifying plagiarism in retranslation. In Ö. B. Albachten & Ş. T. Gürçağlar (Eds.), *Perspectives on retranslation: Ideology, paratexts, methods* (pp. 166–191). New York/London: Routledge.

Shiva, F. S. & Hadaegh, B. (2017). The Study of Chesterman's Models of Translation Ethics : A Case Study of the Persian Translation of *The Sound and the Fury*. *Review of Applied Linguistics Research*, 3(3), 22-41.

Sousa-Silva, R. - Detecting translingual plagiarism and the backlash against translation plagiarists *Language and Law / Linguagem e Direito*, Vol. 1(1), 2014, p. 70-94

Taivalkoski-Shilov, K. (2019). Ethical issues regarding machine(-assisted) translation of literary texts. *Perspectives*, 27(5), 689-703.

Toury, G. (1995). The Nature and Role of Norms in Translation. In *Descriptive Translation Studies – and beyond* (pp. 53-69). Amsterdam-Philadelphia: John Benjamins.

Toury, G. (1995). *Descriptive Translation Studies and Beyond*. Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins Publishing.

Turell, M. T. (2004). Textual kidnapping revisited: the case of plagiarism in literary translation. *Speech, Language and the Law*, 11(1), 1–26.

Turell, M. T. (2012). Detection approaches to plagiarism in literary translation. 536-559.

Tytler, A. F. (Lord Woodhouselee) (1797) *Essay on the Principles of Translation*, Edinburgh: Cadell and Davies, extracted in D. Robinson (ed.) (1997b), pp. 208–12.

Van Doorslaer, Luc (2007) 'Risking conceptual maps', in Y. Gambier and L. van Doorslaer (eds) *The Metalanguage of Translation*, special issue of *Target* 19.2: 217–33.

Van Wyke, B. (2010). "Ethics and Translation." In *Handbook of Translation Studies Volume I*, edited by Yves Gambier and Luc van Doorslaer, 111–115. Amsterdam: John Benjamins.

Velasquez, M., Andre, C., Shanks, T., & Meyer, M. J. (2015). Thinking ethically. Issues in Ethics IIE V1 N1 (Fall 1987). Revised in 2010.

Venuti, L. (1998). The Scandals of Translation: Towards an Ethics of Difference. London & New York: Routledge.

Wu, Y., & Pan, Q. (2013). On the Development of Translation Technology. *Theory and Practice in Language Studies*, 3(12), 2240-2244.

Yan, C., & Huang, J. (2014). The Culture Turn in Translation Studies. *Open Journal of Modern Linguistics*, 4, 487-494.

Yildiz, M. (2021) In search of patient zero: pseudo-retranslation in Turkish academic works. *Journal of Academic Ethics* 19 (2), 253-278.